

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjanpitoyksikön
tilinpäätös vuodelta 2017

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1. JOHDON KATSAUS.....	1
2. TULOKSELLISUUS.....	2
3. VAIKUTTAVUUS.....	27
4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	35
4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus.....	35
4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	37
5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	38
5.1 Ministeriön suoritteiden määrät.....	38
5.2 Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät.....	40
5.2.1 Kotimaisten kielten keskus.....	40
5.2.2 Näkövammaisten kirjasto.....	43
5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti.....	47
5.2.4 Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.....	53
5.2.5 Taiteen edistämiskeskus.....	55
5.2.6 Varastokirjasto.....	62
5.2.7 Ylioppilastutkintolautakunta.....	64
5.2.8 Opintotuen muutoksenhakulautakunta.....	66
6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	66
7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	69
7.1 Rahoituksen rakenne.....	69
7.2 Talousarvion toteutuminen.....	69
7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	70
7.4 Tase.....	71
8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	72
9. ARVIOINTIEN TULOKSET.....	73
10. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ.....	77
10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	77
10.1.1. Oikeudenkäynnit ja esitutkinnot.....	77
10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	77
10.2.1. Kansallisia varoja koskevat takaisinperintäpäätökset.....	77
10.2.2. EU-rahoitukseen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisinperintäpäätökset.....	78

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT	78
ALLEKIRJOITUKSET	119

TOIMINTAKERTOMUS

1. JOHDON KATSAUS

Globaalissa ja eurooppalaisessa toimintaympäristössä epävakaa tilanne jatkui. Huolet demokraatiakehityksestä, eriarvoistumisesta ja sosiaalisen koheesion ylläpitämisestä heijastuivat ministeriön toimialoille. Talous kääntyi kasvuun. Työttömyys aleni ja uusien työpaikkojen määrä lisääntyi.

Suomi kuitenkin ikääntyy nopeasti. Kun työn tarjonta ei kasva riittävästi, työn tuottavuus on yhä keskeisempi talouskasvuun ja hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Meneillään oleva työn ja teknologian nopea murros edellyttävät, että koko väestöllä on riittävät perustaidot ja kyvyt osaamisen jatkuvaan ylläpitämiseen. Koulutus- ja osaamistasoa on nostettava. Työn tarjonnan lisäämiseksi on saatava käyttöön koko työvoima, maahanmuuttajat sekä työvoiman ulkopuolella olevat ja työttömät. Ilman koulutuksen ja työmarkkinoiden kohtaantoa parantavia toimia Suomi menettää kilpailuetuaan kansainvälisessä työnjaossa.

OECD:n PISA-tutkimuksen tulokset osoittivat, että Suomi on edelleen kansainvälisesti vertaillen parhaiden maiden joukossa luonnontieteiden ja matematiikan osaamisessa sekä lukutaidossa. Myös yhteistoiminnallisessa ongelmanratkaisussa suomalaisnuoret ovat parhaiden joukossa. Sen sijaan oppimistulokset ovat laskeneet. Erityistä huolta tuloksissa herättävät poikien ja tyttöjen suuret erot oppimistuloksissa sekä merkit koulutuksen tasa-arvon heikkenemisestä. Myös alueelliset erot ovat kasvaneet. Suomi on myös menettänyt 1990-luvun paikkansa koulutustasovertailussa. Varhaiskasvatukseen osallistutaan Suomessa vähän.

Hallituksen kärkihankkeilla ja puoliväliriihessä tehdyillä uusilla avauksilla sekä vuonna 2017 valmistelluilla muilla toimialan rakenteisiin, ohjaukseen ja sisältöihin liittyviä uudistuksilla on tarkoitus kääntää kehityksen suunta.

Varhaiskasvatusta uudistettiin varhaiskasvatusmaksuja alentamalla, ottamalla käyttöön varhaiskasvatuksen pedagogiset suunnitelmat sekä lisäämällä lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkoja tuhannella vuosina 2018-2021. Uusi peruskoulu -ohjelman toimeenpano jatkui. Myös peruskoulufoorumi ja opettajankoulutusfoorumi jatkoivat toimintaansa. Liikkuva koulu-hanke eteni. Sen piirissä on noin 90 % perusopetuksen oppilaista ja kunnista. Lukiokoulutuksen uudistaminen käynnistyi. Ammatillisen koulutus uudistui kokonaisuutena, kun uusi lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2018 alussa. Korkeakouluja pääomitetiin 150 miljoonan euron vastinrahalla. Myös korkeakoulujen opiskelijavalintoja uudistettiin OKM:n ja korkeakoulujen yhteisten linjausten pohjalta. Korkeakouluille laadittiin korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2030.

Rakenteellista uudistamista tapahtui kun Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto yhdistyivät säätiöyliopistiksi vuodesta 2019 lukien siten, että myös Tampereen ammattikorkeakoulu on osa samaa kokonaisuutta. Kaikkia korkeakouluja koskevaa opetusyhteistyötä edistettiin. Positiivisen rakennemuutoksen osaamistarpeisiin vastaamiseksi Suomeen perustettiin uusi tekniikan alan yhteistyöyliopisto FITech, jonka tarkoituksena on saada lisää tekniikan alan korkeakoulutettuja osaajia Lounais-Suomeen. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi ja Ylioppilastutkintolautakunta liitettiin hallintovirastomallilla vuoden 2018 alusta lukien Opetushallituksen yhteyteen. Mo-

lempien riippumaton asema toiminnassa turvataan. Museoiden, teattereiden ja orkestereiden rahoitusjärjestelmän kehittämistä koskeva työ jatkui. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2017-2019 valmistui. Liikuntapoliittisen selonteon valmistelu käynnistyi. Suomi valittiin Unescon hallintoneuvoston jäseneksi vuosiksi 2017-2021.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäistä toimintaa uudistettiin perustamalla työjärjestyksellä yhteistyöryhmät rahoitukseen, tulosoajukseen, säädösvalmisteluun, tutkimukseen, arviointiin ja ennakointitoimintaan, kansainväliseen toimintaan sekä valtionavustustoimintaan. Toiminnan tavoitteena on edistää ministeriön roolia tulevaisuusministeriönä, vahvistaa ministeriön kokonaisnäkemystä ja lisätä yhteistyötä. Ministeriössä aloitti uusi lukiokoulutuksen yksikkö 1.7.2017. Ministeriön sopeuttamisohjelman toimeenpanoa jatkettiin sen tavoitteiden mukaisesti.

OKM:n hallinnonala osallistui monin tavoin Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden tapahtumiin. Talvisodan kansallinen muistomerkki julkistettiin 30.11.2017. Ministeriö kunnioitti juhlavuotta myös järjestämällä Sivistys 100 -juhlaseminaarin 4.12.2017.

2. TULOKSELLISUUS

Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<p>Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen strateginen kehittäminen, ohjaus ja seuranta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan lainsäädännön uudistuksia sekä toimeenpannaan monilukutaidon kehittämisohjelma, LUMA-Suomi -toimintaohjelma sekä kielten opetuksen monipuolistamisen ja varhentamisen kehittämistoimet sekä alueelliset kokeilut. Tuetaan aikuisten perusopetuksen uudistamista ja toimeenpannaan rahoituksen uudistus. Varmistetaan hallinnonalarajat ylittävä viranomaisten yhteistyön sujuvuus, tarvittaessa lainsäädäntöä tarkentamalla. Toimeenpannaan hallituksen osaamisen ja koulutuksen kärkihanketta yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. <p>Monilukutaitoa Opitaan Ilolla (MOI) -kehittämisohjelma on uusimpaan tieteelliseen tutkimustietoon pohjautuva varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen (1. ja 2. vuosiluokat) sekä kirjasto- ja kulttuurialan henkilöstön käyttöön suunnattu lasten monilukutaitoa edistävä ohjelma. MOI-ohjelman tavoitteena on kehittää toimintamalleja lasten monilukutaidon kehittämiseksi sekä vahvistaa varhaiskasvatuksen ja esi- ja alkuopetuksen henkilöstön osaamista lasten monilukutaidon tukemisessa. Monialainen kehittämisohjelma tarttuu kulttuurisen ja sukupuolisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja yhtäläisten monilukutaitoa tukevien oppimismahdollisuuksien edistämiseen pienten lasten (0-8 vuotta) kasvuympäristöissä.</p> <p>LUMA-SUOMI -ohjelman päämääränä on lisätä 6–16-vuotiaiden lasten ja nuorten kiinnostusta opiskella matematiikkaa ja luonnontieteitä Ohjelma tukee opettajia vuonna 2016 voimaan tulleiden valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteiden käyttöönotossa, mm. kehitetyn materiaalin sekä järjestettävien koulutusten muodossa. Työn perustana on käytetty uutta tutkimustietoa mm.</p>

	<p>uusista oppimisympäristöistä, sähköisistä materiaaleista ja oppimisen tavoista. Kehittämistä on toteutettu reilussa 30 hankkeessa yhteistyössä koulujen/päiväkotien ja opettajien sekä muiden tahojen kanssa.</p> <p>Hankkeissa tuotetut materiaalit on saatu valmiiksi ja ne on julkaistu avoimesti kaikkien käytettäväksi, osittain sekä suomeksi että ruotsiksi. Kehitettyjen toimintamallien ja materiaalien käyttöönoton tueksi on tarjottu opettajille maksutonta koulutusta syksystä 2017 alkaen ja samalla on aloitettu valtakunnallinen ohjelmien levittäminen suunnitelman pohjalta.</p> <p>Vuonna 2016 käynnistyneen Uusi peruskoulu- ohjelman toimeenpanoa jatkettiin vuonna 2017. Peruskoulufoorumin eri ryhmät työskentelivät vuoden aikana ja valmistelivat esityksensä peruskoulun uudistamisen tavoitteiksi ja toimenpiteiksi. Peruskoulufoorumi luovuttaa esityksensä opetusministerille helmikuussa 2018.</p> <p>Opetushallitus sai vuonna 2017 päätökseen kaksi Uusi peruskoulu -kärkihankkeeseen kuuluvaa määräraahakua. Avustuksia (9,8 milj. euroa) myönnettiin opetuksen järjestäjille tutoropettajien kouluttamista ja toimintaa varten (8 milj. euroa) sekä alueellisen koordinaation järjestämiseen (1,8 milj. euroa). Tavoitteena on 2500 tutoropettajan saaminen perusopetukseen. Vuoden 2017 tutorikyselyn tulosten perusteella (2289 tutoria) tavoitteesta on saavutettu 91 %.</p> <p>Opetushallitus hyväksyi helmikuussa 2017 edellisen vuoden hakukierroksen avustukset kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Avustusta jaettiin kaikkiaan 3 155 800 euroa 29 hankkeelle.</p> <p>Osana Uusi peruskoulu -kärkihanketta toteutetaan kokeilu vieraan kielen aloittamisesta ensimmäisellä luokalla. Kieltenopetuksen varhentamista koskeva kokeilu toteutetaan myöntämällä erityisavustuksia hankkeille, joilla varhennetaan, kehitetään ja lisätään kieltenopetusta varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa.</p> <p>Opetushallitus myönsi 6.3.2017 perusopetuksen järjestäjien 95:lle¹ eri hankkeelle 3 834 000 € erityisavustuksina. Noin neljännes Suomen kunnista osallistuu kärkihankkeen kautta varhentamista koskeviin kokeiluihin. Opetushallituksen syksyllä 2017 toteuttaman kyselyn mukaan kärkihankkeen ansiosta kieltenopiskelu varhentuu 25 000 oppilaalla.</p> <p>Hankkeessa tuetaan kokeiluja A1- tai A2-kielten varhentamiseksi. Avustuksilla laajennetaan kielitarjontaa alkamaan nykyistä aikaisemmin tai lisätään tarjontaan kieliä, joita paikkakunnalla ei tällä hetkellä ole ollut mahdollista opiskella. Tavoitteena on rohkaista oppijoita valitsemaan ja opiskelemaan kieliä yli tuntijaon määrittämän vähimmäistarjonnan sosioekonomisesta, etnisestä taustasta, sukupuolesta tai paikkakunnasta riippumatta. Tavoitteena on löytää toimintamalleja oppijoiden motivoimiseksi ja sitouttamiseksi kielten arvostamiseen, oppimiseen ja opiskeluun. Hankkeilta toivotaan erityisesti vähemmän tai harvemmin opiskeltujen kielten ope-</p>
--	---

¹ Avustusta myönnettiin alun perin 96 hankkeelle 4 014 000 €, Vihti sittemmin perui hakemuksensa.

tuksen varhentamista, kehittämistä ja lisäämistä. Hankkeen toimeenpanoa on tuettu avausseminaarilla, täydennyskoulutuksilla sekä tiedotuksellisin toimenpitein.

Opetushallitus on yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käynnistänyt alueellisen kokeilun kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kansalliskielen opiskelua. Kokeilun toteuttamista varten on säädetty erillinen kokeilulaki, joka on tullut voimaan vuoden 2018 alusta. Haku kokeiluun on avattu 18.12.2017 ja hakuaika päättyy 23.2.2018. Kokeilun mukainen opetus käynnistyy elokuussa 2018.

Laki perusopetuslain 1 §:n ja 46 §:n muuttamisesta (1507/2016), joka sisältää määräykset uudistetusta perusopetuksesta oppivelvollisuuden ylittäneille, vahvistettiin 29.12.2016. Opetushallitus antoi määräyksen Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2017 (OPH-1280-2017) 12.6.2017. Opetushallitus järjesti 15.5.2017 aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmaperusteiden käyttöön ottoa tukevan koulutuspäivän.

Aikuisten perusopetuksen rahoitusuudistuksesta säädettiin laissa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta 1486/2016, joka vahvistettiin 29.12.2016. Aikuisten perusopetuksen rahoitus vuonna 2017 perustui opetuksen järjestäjien elokuussa 2016 antamiin kurssimääräarvioihin. Järjestäjille annettiin mahdollisuus tarkentaa kurssimääräarvioitaan elokuussa 2017 ja vuoden 2017 rahoitus tarkistettiin tarkentuneiden arvioiden mukaiseksi joulukuussa 2017.

- Toimeenpannaan toimialan ja hallinnonalojen yhteisiä strategisia hankkeita, erityisesti sote-, maakunta- ja kuntauudistus, lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma, kuntien tehtävien vähentäminen, kannustinloukkujen vähentäminen sekä toimialan turvallisuustyö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti Sivistyskuntayhteistyöryhmän ennakoimaan sote-, maakunta- ja kuntauudistukseen liittyviä vaikutuksia kuntien asemaan ja toimintaedellytyksiin erityisesti opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan palveluiden näkökulmasta.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa käynnistettiin alueelliset muutosohjelmat ja selvitettiin yhdyspintoja, joita muodostuu maakunnan ja sosiaali- terveydenhuollon uudistuksen myötä kunnan ja maakunnan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin.

Turvallisuustaidot ja -valmiudet on huomioitu opetussuunnitelman perusteissa. Valtion rahoittamassa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstökoulutuksen painopisteissä on turvallisuuden ja hyvinvoinnin teema korostunut viime vuosina. Aluehallintovirastot ovat käynnistäneet alueellisten oppimisyhteisöjen turvallisuusverkostojen toimintaa. Kohderyhmänä verkostoissa ovat varhaiskasvatus, perusopetus sekä toisen asteen koulutus.

- Edistetään digitaalisia ratkaisuja, vahvistetaan tietoperustaa, sekä tiedon avoimuutta. Otetaan käyttöön Kansallisen tunnistuspalvelun

MPASSid, toimialan innovaatio- ja kehittämismalli, uudistettu varhaiskasvatuksen tietotuotanto sekä toimialan koulutuksen ja opetuksen järjestäjien järjestämis- ja ylläpitämislupien digitalisoitu tietohallintajärjestelmä. Kehitetään valtionosuus- ja avustusjärjestelmää ja rahoituksen määräämiseksi tarvittavia tiedonkeruita. Valmistellaan lukiokoulutuksen rahoitusperusteiden uudistamista ja lukiokoulutuksen erityisen tehtävän myöntämiskriteerit ja rahoitusperusteet.

MPASS-kirjautumispalvelu on siirretty tuotantoon ja se on valmis kansallista käyttöönottoa varten. Hankkeen ohjauksen rakenteita kehitettiin nimittämällä ohjausryhmä sekä valmistelemalla luottamusverkoston sopimus pohja.

VARDA-hankkeessa valmisteltiin varhaiskasvatuksen tietotuotannon käyttöönottoa varhaiskasvatuslain voimaantulon jälkeiselle ajalle. Hankkeessa toteutettiin tietovaranto ja tiedonsiirtorajapinnat sekä tietomalli ja valmistauduttiin tietovarannon raportoinnin kehittämiseen.

Opetuksen- ja koulutuksenjärjestäjien järjestämis- ja ylläpitölupien digitalisoimiseen tähtäävä hanke siirrettiin vuodelle 2018 johtuen CSC:n resurssien vähyydestä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on mukana Kuntatieto-ohjelmassa vastaamassa oman toimialansa tietomäärityksistä. KOSKI palvelun projektiryhmän kanssa on tehty yhteistyötä järjestelmän tietomallien osalta. Projektiryhmälle on annettu tiedot ministeriön tietojohdamisen edellyttämistä tarpeista koskien tallennettavia tietoja.

Lukiokoulutuksen rahoitusperusteiden uusimista ei aloitettu vuoden 2017 aikana. Ministeriö tarkensi säännöksiä lukion erityisen koulutustehtävän ja sitä koskevan rahoituksen myöntämisestä. Lisäksi myönnettiin uudet lukion erityisen koulutustehtävän järjestämisluvut, jotka tulevat voimaan 1.8.2018.

- Vahvistetaan kansallisen ja kansainvälisen tutkimusperusteisen tiedon käyttöä toimialan strategisessa kehittämisessä, ohjaamisessa ja päätöksenteon tukena. Valmistellaan eduskunnan edellyttämät selvitykset, hallinnoidaan PISA, TIMSS, PIRLS, TEA- hankkeiden koordinoitua sekä vahvistetaan toimialan muutosten seuranta ja kehityksen analysointia sekä tutkimusyhteistyötä. Vahvistetaan lainsäädäntöhankkeiden vaikutusarviointiprosessia.

Tutkimusperustaisen tiedon jakoa ja käyttöä strategisessa kehittämisessä on vahvistettu osaston tutkimustiimin sekä OKM:n TEA-ryhmän toimissa. Eduskunnan edellyttämät selvityksiä on toteutettu PISA 2015 sekä PIRLS 2016 hankkeet saatettu päätökseen sekä PISA 2018 hanketta edistetty. Osaston aloitteesta on käynnistetty valtioneuvoston TEA-hankkeita. Tutkimustuloksia on hyödynnetty aktiivisesti esimerkiksi valtionavustusten kohdentamisessa sekä kehittämishankkeiden käynnistämässä.

	<ul style="list-style-type: none"> Valmistellaan Suomen EU-puheenjohtajakautta 2019 koskevat kansalliset painopisteet ja alustava ohjelma yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen osalta. Toimitaan aktiivisesti kansainvälisessä yhteistyössä (ml. pohjoismainen yhteistyö) ja esimerkiksi direktiivien valmistelussa kaikilla osaston tehtäväalueilla. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen alalla on valmistauduttu EU-puheenjohtajakautteen asettamalla alustavat prioriteettiteemat, käymällä alustavia keskusteluita sekä komission että triokumppaneiden kanssa sekä osallistumalla aktiivisesti OKM:n yhteiseen valmisteluun. Osastolta on hoidettu merkittävä osa asiaan liittyvistä koordinaatiotehtävistä koulutuksen alalla. Pohjoismaisessa yhteistyössä yhtenä tärkeänä asiana on viime vuonna laadittujen koulutuspolitiikan korkean tason ryhmän suositusten toimeenpanosta sopiminen. Suositukset koskevat koko koulutuspolitiikan aluetta (varhaiskasvatuksesta tutkimukseen) ja toimeenpano on asialistalla esim. ministerikokouksessa huhtikuussa. Suomen näkökulmasta suosituksissa oli paljon hyvää ja yhteistyötä kehittävä, mutta on valittava, mihin keskitytään. <p>KH1/ Uusi peruskoulu</p> <p>Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet: Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin, liikunnan lisääminen ja kielten opiskelun monipuolistaminen, kielikokeilu, parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta (taiteen perusopetus), nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan (joustava perusopetus).</p> <p>Vuonna 2016 käynnistyneen Uusi peruskoulu- ohjelman toimeenpanoa jatkettiin vuonna 2017. Peruskoulufoorumin eri ryhmät työskentelivät vuoden aikana ja valmistelivat esityksensä peruskoulun uudistamisen tavoitteiksi ja toimenpiteiksi. Peruskoulufoorumi luovuttaa esityksensä opetusministerille helmikuussa 2018.</p> <p>Opetushallitus sai vuonna 2017 päätökseen kaksi Uusi peruskoulu-kärkihankkeeseen kuuluvaa määrärahaa. Avustuksia (9,8 milj. euroa) myönnettiin opetuksen järjestäjille tutoropettajien kouluttamista ja toimintaa varten (8 milj. euroa) sekä alueellisen koordinaation järjestämiseen (1,8 milj. euroa). Tavoitteena on 2500 tutoropettajan saaminen perusopetukseen. Vuoden 2017 tutorikyselyn tulosten perusteella (2289 tutoria) tavoitteesta on saavutettu 91 %.</p> <p>Opetushallitus hyväksyi helmikuussa 2017 edellisen vuoden hakukierroksen avustukset kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Avustusta jaettiin kaikkiaan 3 155 800 euroa 29 hankkeelle.</p>
--	--

Ammatillinen koulutus

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> Valmistellaan ammatillisen koulutuksen reformi siten, että sitä kos-

keva hallituksen esitys voidaan antaa helmikuussa 2017.

Ammatillisen koulutuksen reformissa uudistettiin ammatillisen koulutuksen toimintalainsäädäntö ja rahoitus kokonaisuudessaan 1.1.2018 lukien. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettiin 24.4.2017 ja lait vahvistettiin 11.8.2017. Keskeisimmät ovat uusi laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) sekä laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (532/2017). Lisäksi joulukuussa vahvistettiin laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta (886/2017).

- Valmistellaan uudistettavan lainsäädännön edellyttämät asetukset siten, että ne voidaan antaa viimeistään vuoden 2017 lopulla.

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017) annettiin 5.10.2017. Lisäksi muutettiin seuraavia valtioneuvoston asetuksia: asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista, asetus ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen jälkeisen valmentavan koulutuksen hakumenettelystä sekä asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta.

Lokakuun alussa annettiin myös seuraavat opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset: asetus ammatillisen koulutuksen tutkintokenteesta (680/2017), asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (682/2017), asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa (699/2017) sekä asetus oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan opintososiaalisista etuuksista (679/2017). Lisäksi muutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista.

- Toteutetaan muut reformin toimeenpanon edellyttämät valmistelutoimet (mm. järjestämislupien uudistaminen, rahoituksen toimeenpano, opiskelijavalinnat, järjestäjäjärakenteen kehittämisohjelma, järjestäjäkentän informaatio-ohjaus) siten, että uudistettavan lainsäädännön mukainen toiminta voidaan aloittaa vuoden 2018 alusta lukien.

Järjestämislupien uudistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti 6.10.2017 uusista vuoden 2018 alusta voimaan tulevista ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvista. Lupa myönnettiin yhteensä 149 koulutuksen järjestäjälle, joista kolme oli uutta hakijaa. Lisäksi 17 koulutuksen järjestäjän toiminta jatkuu siirtymäkauden ajan vanhamuotoisen luvan mukaisena käynnissä olevien koulutusten loppuunsaattamiseksi. Yhtään järjestämislupaa ei peruutettu muutoin kuin järjestäjäfuusioihin liittyen. Vuonna 2017 päätettiin kolmesta vuoden 2018 alusta voimaan tulleesta fuusiosta.

Uusissa tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvissa päätettiin mm. tutkinnoista, joita koulutuksen järjestäjällä on oikeus myöntää

ja joihin se voi järjestää tutkintokoulutusta, opetus- ja tutkintokielestä, ensisijaisesta toiminta-alueesta sekä opiskelijavuosien vähimmäismäärästä. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää oppisopimuskoulutusta kaikissa järjestämisluvan mukaisissa tutkinnoissa. Lupien uudistamisen yhteydessä koulutuksen järjestäjillä oli myös mahdollisuus hakea uusina tehtävinä lupaa työvoimakoulutuksen, laajennetun oppisopimuskoulutuksen ja vankilaopetuksen järjestämiseen. Työvoimakoulutuksen tehtävä myönnettiin 63 hakijalle, laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä 40 hakijalle ja vankilaopetuksen järjestämistehtävä 14 hakijalle.

Rahoituksen toimeenpano

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti 12.12.2017 tekemällään suoritepäätöksellä ja 29.12.2017 tekemällään rahoituspäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien varainhoitovuoden 2018 perus- ja suoritusrahoituksesta sekä yksityisille koulutuksen järjestäjille maksettavasta arvonlisäverokorvausten määrästä. Suoritepäätöksessä ministeriö päätti koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrästä ja perusrahoituksen harkinnanvaraisesta korotuksesta sekä vahvasti suoritusrahoituksen perusteena käytettävät suoritemäärät vuodelle 2018.

Koulutuksen järjestäjille jaettiin vuodelle 2018 kaikkiaan 175 150 tavoitteellista opiskelijavuotta, joista 5 300 kohdennettiin työvoimakoulutukseen. Maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen kohdennettiin 2 200 opiskelijavuotta, mikä vastaa edellisenä vuonna valtionavustusrahoituksella toteutettua maahanmuuttajille suunnattua ammatillista koulutusta. Suoritepäätöksessä tehtiin lisäksi 1 000 opiskelijavuoden kohdennus nuorisotyöttömyyden vähentämiseen ja osaamistarpeisiin vastaamiseen. Opiskelijavuosien alueellisessa ja koulutuksen järjestäjäkohtaisessa kohdentamisessa erityisenä kriteerinä muun ohella oli positiivisen rakennemuutoksen ja vahvan kasvun alueiden kasvupotentiaalin tukeminen. Tavoitteellisia opiskelijavuosia jätettiin pieni osa jaettavaksi varainhoitovuoden aikana, jotta voidaan vastata akuutteihin koulutuksen kohdentamistarpeisiin.

Perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta myönnettiin 30 koulutuksen järjestäjälle yhteensä 14,7 milj. euroa. Harkinnanvaraista korotusta myönnettiin erityisen kalliin koulutuksen järjestämisen turvaamiseksi 9,3 milj. euroa, järjestäjän kokonaistaloudellisen tilanteen perusteella toiminnan kannalta riittävän rahoitustason turvaamiseksi 0,2 milj. euroa ja uuden rahoitusmallin aiheuttamien liian suurten rahoitustason muutosten kompensoimiseksi 5,2 milj. euroa.

Järjestäjärakenteen kehittämisohjelma

Järjestäjärakenteen kehittämisohjelman toimeenpanoa jatkettiin koulutuksen järjestäjien taloudellisten edellytysten varmistamiseksi

si. Kaikki koulutuksen järjestäjät, joiden kanssa käytiin neuvotteluja järjestämisedellytysten varmistamiseksi, kykenivät jatkamaan toimintaansa vuoden 2018 alusta lukien. Saatujen selvitysten perusteella taloudellisten edellytysten seuranta jatketaan kuitenkin niiden koulutuksen järjestäjän kanssa, joiden kanssa neuvottelut käynnistettiin vuosina 2016 tai 2017.

Tutkintorakenteen ja tutkintojen perusteiden uudistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annettiin helmikuussa 2017, ja se tuli voimaan 1.8.2017. Ammatillisten tutkintojen määrä vähenee vuoteen 2019 mennessä 351 tutkinnosta 164 tutkintoon. Osa uusista tutkinnoista tuli voimaan asetuksen voimaan tullessa, osa vuoden 2018 alusta ja loput joko 1.8.2018 tai 1.1.2019 lukien. Vuoden 2019 alusta lähtien ammatillisia perustutkintoja on 43, ammattitutkintoja 65 ja erikoisammattitutkintoja 56. Tutkintojen määrä puolittuu, mutta opiskelijan mahdollisuudet yksilöllisiin valintoihin tutkinnon sisällä kasvavat huomattavasti.

Opiskelijavalintojen uudistaminen

Ammatillisen koulutuksen reformin osana uudistettiin myös opiskelijavalintoja. Jatkossa ammatilliseen koulutukseen hakeudutaan pääsääntöisesti jatkuvien hakujen kautta. Yhteishaku säilyy kuitenkin erityisesti perusopetuksen päättävien hakuväylänä ammatilliseen koulutukseen. Urheilijan ammatilliseen koulutukseen hakeutuminen tapahtuu jatkossa jatkuvan haun kautta.

Yhteishaussa mukana olevien ammatillisten perustutkintojen valintaperusteita uudistettiin siten, että uudet valintaperusteet ovat käytössä kevään 2018 yhteishaussa. Yhteishaussa hakeudutaan pääsääntöisesti perustutkintoihin. Koulutuksen järjestäjä voi järjestää koulutukseen pääsy- ja soveltuvuuskokeen. Pääsy- ja soveltuvuuskokeeseen kutsutaan kaikki hakijat, eikä hakijaa voida valita koulutukseen, jos hän ei ole osallistunut kokeeseen. Velvoittavasta valtakunnallisesta kielikokeesta luovuttiin. Koulutuksen järjestäjällä on jatkossa enemmän harkintavaltaa hakijan kielitaidon arvioinnissa.

Reformin toimeenpanon tuki ja informaatio-ohjaus

Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanon tueksi käynnistettiin laaja ohjelma, jossa tuetaan koulutuksen järjestäjiä toiminnan uudistamisessa. Tavoitteena on uudistaa ammatillisen koulutuksen toimintakulttuuria kokonaisvaltaisesti ja pysyvästi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti syyskuussa 2017 eHOKS-hankeryhmän tukemaan koulutuksen järjestäjiä henkilökohtaistamisessa ja yksilöllisten opintopolkujen toteuttamisessa. Hankeryhmä laati työsuunnitelman digitaalisen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman valmistelua ja käyttöönottoa varten, henkilökohtaistamisprosessin ja -toimintamallin kuvauksen sekä

	<p>HOKSin tietosisällön ja käsitteistön yhteentoimivuuden takaavalla tasolla.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa on tuettu vuonna 2017 myös julkaisemalla toimeenpanoa tukevaa viestintämateriaalia netissä kaikkien koulutuksen järjestäjien ja muiden sidosryhmien hyödynnettäväksi (minedu.fi/amisreformi), ohjaamalla ja opastamalla koulutuksen järjestäjiä lainsäädännön toimeenpanossa sekä järjestämällä syys-marraskuussa 2017 "amisreformikiertue" kuudella paikkakunnalla eri puolilla Suomea.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuonna 2017 avustuksia yhteensä noin 10 milj. euroa reformin tukiohjelman mukaisesti kehittämishankkeisiin. Avustuksia kohdennettiin mm. opetushenkilöstön ja työpaikkaohjaajien osaamisen kehittämiseen, oppisopimuskoulutuksen ja koulutusopimuksen toimintamallien ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen, digitaalisten järjestelmien ja palveluiden yhteentoimivuuden kehittämiseen sekä koulutuksen ja työelämän yhteistyötä vahvistavien ja koulutukseen pääsyä parantavien uusien innovatiivisten toimintamallien pilotointiin. Lisäksi Opetushallitus myönsi vuonna 2017 avustuksia yhteensä 7 milj. euroa tukiohjelman mukaisesti kehittämishankkeisiin. Niissä tavoitteena on edistää osaamisperusteisen ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin sekä sitä tukevien yhteisten toimintamallien ja -tapojen avointa jakamista ja kehittämistä. Hankkeiden teemoja ovat koulutuksen järjestämisen ydinprosessien hallinta, muutosjohtaminen, digitalisaatio osaamisperusteisuuden ja asiakaslähtöisyyden tukena sekä yhteisöllisyys, hyvinvointi ja osallisuuden edistäminen.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi lisäksi 2 milj. euroa valtionavustusta Lounais-Suomen positiivista rakennemuutosta tukevalle pilottihankkeelle. Hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön uusia toimintamalleja, joilla voidaan vastata etupainotteisesti rakennemuutoksen luomiin työvoima- ja osaamistarpeisiin yhteistyössä alueen yritysten kanssa.</p>
--	---

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikka

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<p>Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin. <ul style="list-style-type: none"> - Toimeenpannaan opettajankoulutuksen kehittämisohjelma (sis. opettajien täydennyskoulutus, opettajankoulutusfoorumien toiminta). <p>Opettajankoulutusfoorumien toiminta on käynnistynyt. Foorumi on laatinut yhteistyössä sidosryhmien kanssa opettajankoulutuksen kehittämisohjelman. Ohjelmassa linjataan opettajien perus-, perehdyttämisen- ja täydennyskoulutuksen keskeiset suun-</p>

taviivat. Kehittämishojelman toimeenpano käynnistyi vuoden 2017 aikana. Toimeenpanoa on tuettu 15 milj. euron rahoitushaulla, joka oli kohdennettu opettajankoulutusta antaville yliopistoille ja ammattikorkeakouluille. Käynnistyneet hankkeet tukevat opettajien ammatillisen osaamisen kehittämisen koulutuspolkujen luomista, opettajankoulutuksen sisällöllistä ja menetelmällistä kehittämistä ja digitalisaation edistämistä opettajien perus- ja täydennyskoulutuksessa.

Opettajankoulutuksen kehittämishojelman kuusi strategista linjausta määrittävät suunnan suomalaiselle opettajankoulutukselle ja opettajien uranaikaiselle osaamisen kehittämiselle. Visiona on luoda yhdessä parasta osaamista maailmaan. Opettajankoulutuksen kehittämishojelman toimeenpano eteni aikataulussa. Kehittämishojelman linjausten mukaisessa määrärahaossa jaettiin 15 milj. euroa korkeakoulujen verkostohankkeille opettajankoulutuksen kehittämiseen. Avustuksia myönnettiin 11 koordinoivalle korkeakoululle, joista kaksi on ammattikorkeakouluja ja yhdeksän yliopistoa. Keskeisiä painoalueita ovat opettajien perus-, perehdytys- ja täydennyskoulutuksen jatkumon kehittäminen, opettajankoulutuksen yhteistyön vahvistaminen, opettajankoulutuksen sisällöllinen kehittämistyö, opettajien uutta luova asiantuntijuus, digitaalisuuden pedagoginen hyödyntäminen ja uusien mallien luominen opettajien työuran aikaisen osaamisen kehittämiseen. Verkostohankkeissa kehitetään kaikkia eri opettajankoulutuksia varhaiskasvatuksen ammatilliseen opettajankoulutukseen.

Opettajankoulutusfoorumi kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kansainvälinen opettajankoulutus-seminaari pidettiin helmikuussa, alueelliset tapaamiset Jyväskylässä ja Joensuussa sekä foorumin opettajankoulutuksen kehittämishankkeiden yhteistapaamiset syyskuussa ja joulukuussa.

Opetushallitus sai vuonna 2017 päätökseen kaksi Uusi peruskoulu -kärkihankkeeseen kuuluvaa määrärahaa. Avustuksia (9,8 milj. euroa) myönnettiin opetuksen järjestäjille tutoropettajien kouluttamista ja toimintaa varten (8 milj. euroa) sekä alueellisen koordinaation järjestämiseen (1,8 milj. euroa). Tavoitteena on 2500 tutoropettajan saaminen perusopetukseen. Vuoden 2017 tutorkyselyn tulosten perusteella (2289 tutoria) tavoitteesta on saavutettu 91 %.

Opetushallitus hyväksyi helmikuussa 2017 edellisen vuoden hakukierroksen avustukset kokeilu-, kehittämis- ja innovaatio-toimintaan. Avustusta jaettiin kaikkiaan 3 155 800 euroa 29 hankkeelle.

Vuonna 2017 aloitettiin opettajien digipedagogisen verkkotäy-

dennyskoulutuskokonaisuuden valmistelu- ja selvitystyö.

- Nopeutetaan siirtymistä työelämään.
    - Toteutetaan korkeakoulutuksen kehittämissuunnitelmaa (sis. ympärivuotinen opiskelu, oppimisympäristöjen uudistaminen, joustavat opintopolut, opiskelijavalintojen uudistaminen, tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja yhteiskäyttö).

Opiskelijavalintojen uudistamisesta vuosina 2018-2020 on sovittu korkeakoulujen kanssa vuosiksi. Pitkäkestoista valmistautumista edellyttävistä pääsykokeista luovutaan 2018 mennessä ja 2020 alkaen pääosa opiskelijoista valitaan ylioppilastutkinon arvosanojen ja toisaalta ammatillisten perustutkintojen perusteella. Ympärivuotisen opiskelun, oppimisympäristöjen uudistamisen, joustavien opintopolkujen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämistä on tuettu 25 miljoonan euron hankerahoituksella korkeakoulujen kehittämishankkeisiin.
  - Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi.
    - Valmistellaan korkeakoulujen pääomittamista ja vaihtoehtoisia lisärahoitusmalleja kestäväen kasvun edellytyksiä tukevaan toimintaan.

Valtio pääomitti yliopistoja 150 miljoonan euron vastinrahoituksella, joka jaettiin yliopistojen kesken suhteessa näiden kestäväen yksityiseen pääomaan. Ammattikorkeakouluja on päätetty pääomittaa samankaltaisella vastinrahallalla 24 miljoonalla eurolla vuonna 2018. Myös yliopistoja pääomittetaan vuonna 2018. Valtion 46 miljoonan euron pääomitus tehdään yliopistoihin kahdessa kategoriassa siten, että osa kohdennetaan tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden perusteella ja osa merkittävien rakenteiden ja toimintatapojen uudistamisen toimenpiteiden perusteella.
  - Valmistellaan tietopohjaa korkeakoulujen vaikuttavuuden (ml. kaupallistaminen) seurantaan yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.
- Vipunen tilastopalvelun korkeakoulutuksen ja t&k-toiminnan osiossa on kehitetty yliopistoja ja ammattikorkeakouluja sekä tutkimustoimintaa koskevia indikaattoritietoja.
- Uudistetaan työ- ja elinkeinoministeriön kanssa korkeakoulukeksintöjä koskevaa lainsäädäntöä.
- Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman virkamiestyöryhmän muistio korkeakoulukeksintölain uudistamisesta valmistui vuoden 2017 lopulla. Ehdotusten pohjalta valmistellaan TEM:n johdolla hallituksen esitys lain uudistamisesta vuoden 2018 aikana.
- Valmistellaan kannusteita lukuvuosimaksun maksaneiden

	<p>Suomeen jäämiseksi.</p> <p>OKM tilasi ETLA:lta selvityksen, jossa kartoitettiin kannustemalleja lukuvuosimaksuja maksaneiden korkeakoulututkinnon suorittaneiden jäämiseksi Suomeen.</p>
<p>Uudistetaan koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta ja rakenteita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Seurataan ja tuetaan sopimuskaudelle sovittuja korkeakoulujen rakenteiden ja toimintatapojen uudistamisia (ml. KOTUMO -tiekartan toimenpiteet) sekä käynnistetään kansainvälisyyden edistämisen toimia yhdessä korkeakoulujen kanssa. <p>Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa vuosille 2017–2020 sovittuja korkeakoulukohtaisia merkittävimpiä rakenteiden ja toimintatapojen uudistamisen toimenpiteitä on tuettu korkeakoulujen valtion rahoitukseen sisältyvällä strategiarahoituksella ja kärkihanke-rahalla.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi vuoden 2017 alussa asetuksen, jolla yliopistojen koulutusvastuita muutettiin. Muutokset tulivat voimaan elokuussa 2017. Koulutusvastuiden muutokset vahvistavat yliopistojen profiloitumista vahvuusalueilleen ja työnjakoa niiden välillä. Muutokset perustuivat yliopistojen esityksiin.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen koulutusvastuisiin tehtiin eräitä muutoksia. Koulutusvastuumuutokset toteutettiin muuttamalla ko. ammattikorkeakoulujen valtioneuvoston myöntämiä toimilupia. Muutokset tulivat voimaan 1.1.2017. Koulutusvastuiden muutokset vahvistavat ammattikorkeakoulujen profiloitumista vahvuusalueilleen ja työnjakoa niiden välillä. Muutokset perustuivat ammattikorkeakoulujen esityksiin.</p> <p>Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyön syventämisen monivuotisen prosessin (KOTUMO) toimenpiteitä jatkettiin ohjausryhmän ja muissa tilaisuuksissa yhteistyön, tiedonvaihdon ja yhteisymmärryksen edistämiseksi. KOTUMO-tiekartan toimenpiteiden arviointihankkeen tuloksia hyödynnettiin toimissa ja KOTUMOn loppuraportoinnissa. Valmistettiin KOTUMO-ohjausryhmän loppuraportti, missä suositeltiin ministeriöiden luottamusverkoston säilyttämistä korkeakoulujen ja tutkimuslaitoksen ohjauksessa KOTUMOn päättymisen jälkeen sekä toimenpiteiden jatkamista tutkimustoimijoiden yhteistyön edistämiseksi, tutkimusinfrastruktuurien ja kamien tehostamiseksi ja avoimemman tki-toiminnan kehittämiseksi.</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjauksien toimeenpano-ohjelma laadittiin ohjausryhmän raportin julkaisemisen jälkeen vuonna 2017. Toimeenpano alkoi osittain 2017 osana hallituksen puolivälitarkastelua (Team Finland Knowledge -verkoston valmistelu yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa sekä työ- ja elinkeinoministeriön koordinoima Talent Boost -ohjelma). Kansainvälisyyden edistämisen linjausten toimeenpanon toteuttamisen seurantaan on nimitetty kansainvälisen toiminnan</p>

foorumi vuosille 2018 – 2019.

- Toteutetaan ammattikorkeakoululain uudistuksen arviointi.
Ammattikorkeakouluja koskevaa lainsäädäntöä on uudistettu kahdessa vaiheessa siten, että uudistukset ovat tulleet voimaan vuosina 2014 ja 2015. Uudistuksen keskiössä oli ammattikorkeakoulujen itsenäinen oikeushenkilöasema sekä rahoitusjärjestelmäuudistus. Uudistuksella tavoiteltiin erityisesti ammattikorkeakoulujen autonomian vahvistamista sekä ammattikorkeakoulujen itsenäisempää ja vahvempaa asemaa laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseen. Uudistamisella on myös vauhditettu ammattikorkeakoulujen rakenteellista uudistumista sekä toiminnan laadun, vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamista. Ammattikorkeakoulu-uudistuksen vaikutusarviointi toteutetaan vuosina 2017-2018 siten, että eduskunnan sivistysvaliokunnan edellyttämä selvitys ammattikorkeakoulu-uudistuksen vaikutuksista voidaan antaa eduskunnalle vuoden 2018 aikana.
- Jatketaan aktiivista infrastruktuuripolitiikan toteuttamista sekä toteutetaan Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) -tiekartan toimenpiteitä.
Avoin tiede ja tutkimus (ATT) -hankkeessa toteutettiin osaajakoulutus joka edisti tieteen ja tutkimuksen toimintakulttuurin avoimuutta ja tuki avoimen tieteen osaamisen vahvistamista mm. korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Toimintakulttuurin avoimuuden tilanekuvaa selvitettiin tutkimuslaitoksissa ja tutkimusrahoittajissa. Selvitettiin tutkimusorganisaatioiden valmiutta ja tarpeita tutkimusaineistojen pitkäaikaissäilytykselle. Selvitettiin ATT-hankkeen toiminnallista yhteistyötä KDK-hankkeen kanssa ja varmistettiin toimintamallien säilyminen toteuttajaorganisaatioissa hankkeiden päättymisen jälkeenkin.
Käynnistettiin Datanhallinnan ja laskennan kehitysohjelma vuosille 2017–2021.
- Tarjotaan korkeakouluille ja muille tiedon tarvisijoille aiempaa monipuolisempaa tilastotietoa (Vipunen) johtamisen ja päätöksenteon tukemiseksi (tietojen visualisointi ja korkeakoulunäkymän pilotointi).
Korkeakouluille on annettu ohjeet sopimuskauden välitarkastelusta ja tähän liittyvästä korkeakoulujen raportoinnista. Vuonna 2018 toteutettavat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision tiekartan sekä kärkihankkeiden toimeenpanoon liittyvät valtakunnalliset ja alueelliset tilaisuudet korvaavat korkeakouluvierailut.
Toteutettiin tiedelaitosvierailut Suomen Akatemiaan, Kansallisarkistoon ja Kotimaisten kielten keskukseseen. Edellä mainittujen virastojen ja Varastokirjaston tulossopimukseen vuosille 2017-2020 sisällytettiin viraston palvelulupaus ja riskienhallintaosio.
Vipusen tietojen visualisointia ja korkeakoulunäkymän pilotointia

	<p>toteutettiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan sopimuskaudella 2017–2020 toteuttavat korkeakoulu- ja tiedelaitosvierailut ml. sopimuskauden välitarkastelu sekä ohjaukseen liittyvät alueseminaarit. • Valmistellaan laadullinen työllistyminen rahoitustekijäksi korkeakoulujen rahoitusmalleihin. <p>Opetus- ja kulttuuriministeriön laadullisen työllistymisen sisällyttämistä korkeakoulujen rahoitusmalleihin selvittänyt työryhmä luovutti muistionsa maaliskuussa 2017. Työryhmä käsitteli työnsä aikana mahdollisuuksia työllistymisen laadullisen ulottuvuuden mittaamiseksi. Vaihtoehtoja olivat Tilastokeskuksen työllistymisen ammattitietoon pohjautuvat tiedot, palkkaukseen liittyvät tiedot sekä korkeakoulujen valmistuneiden uraseurantaa koskevat tiedot. Työryhmä esitti uraseurantakyselyjen tuottamien tietojen käyttämistä rahoituksen laskennassa. Rahoitusmallien sisällöstä päätetään vuoden 2018 aikana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyön toimeenpanon osana.</p>
--	--

Kulttuuri- ja taidepolitiikka

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • Taiteellisen työn edellytyksiä parannetaan. Käynnistetään työprosessi suuntaviivojen laatimiseksi taiteenalojen rakenteellisen erilaisuuden huomioon ottavalle taide- ja taiteilijapolitiikalle. Suuntaviivojen laatimista valmisteleva työryhmä käynnisti työnsä loppuvuodesta. Työryhmätyön edellyttämää tietopohjaa kartoitettiin ja koottiin Kulttuuripoliittisen tutkimuksen laitos Cuporessa. V. 2018 valmistuvien linjausten odotetaan selkeyttävän taide- ja taiteilijapolitiikan yhteisiä tavoitteita sekä tunnistavan taiteenaloakohtaiset erot, tavoitteet ja toimet. • Kulttuurin toimialan tuotannon monipuolistumista tuetaan. Kohdennetaan toimia ja rahoitusta tuote- ja palvelukehitystä, välittäjätoimintaa ja vientiä edistävään toimintaan. OKM:n asettama nk. Brunilan työryhmä teki hallituksen puolivälitarkistusta varten ehdotuksensa luovia aloja vahvistaviksi toimiksi ("Luova talous ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi"). Työryhmän ehdotukset sisälsivät myös taiteilijoiden sosiaaliturvaan ja verotukseen liittyviä kysymyksiä. Jatkovalmistelu tehdään TEM:n, VM:n ja STM:n kanssa hallituksen päätöksen mukaisesti. OKM:n asettama työryhmä valmisti ehdotuksen laiksi valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen. • Osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin parannetaan. Toteutetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen liittyvää kärkihanketta. V. 2017 alussa voimaan tullut uusi kirjastolaki antaa ajantasaiset

mahdollisuudet parantaa osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin palvelussa, joka on saatavilla kaikille kansalaisille kaikissa kunnissa.

Teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuusjärjestelmän uudistamistyössä taide- ja kulttuuripalvelujen alueellisen saatavuuden turvaaminen on ollut yksi keskeisistä periaatteista.

Taide- ja kulttuuripolitiikan alueellisuutta koskevat linjaukset valmistuivat.

Kokeilu- ja kehittämishankerahoitusta kohdennettiin osallisuuden ja osallistumisen edistämiseen painopisteenä muita vähemmän osallistuvat. Rahoitusmuoto on uusi, ja avustushaut toteutettiin sekä opetus- ja kulttuuriministeriössä että Museovirastossa.

Rahoitettiin kulttuurin toimialan hankkeita turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien integraation edistämiseen tarkoitetusta ministeriön yhteisestä valtionavustushausta.

Kulttuurin saavutettavuuden edistämiseen myönnettävistä valtionavustuksista valmistui arviointi, jonka tulokset ja suositukset huomioidaan kehitettäessä valtionavustuspolitiikkaa ja muita kulttuuripoliittisia toimia.

Asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä on laatia v. 2018 ehdotus kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain uudistamiseksi. Uusi laki tulisi voimaan 1.1.2019 tai alkuvuodesta 2019.

Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen kärkihankkeessa on toimeenpantu vuosina 2016 ja 2017 laaja koululaisten harrastuskysely sekä avustushaut. Avustuksilla on luotu n. 40 000 lapselle ja nuorelle uudenlaista taide- ja kulttuuriharrastamista koulu- tai päiväkotipäivän yhteydessä. Hankkeesta tehdyn ensimmäisen arvioinnin mukaan yli 80 % hankkeiden koordinaattoreista sekä vetäjistä arvioi järjestetyn toiminnan onnistuneen hyvin. Yli 60 % lastenkulttuurihankkeista synnytti uudenlaista tai tiiviimpää yhteistyötä taide- ja kulttuuritoimijoiden ja kunnan toimijoiden välille ja yli 80 % taide- ja kulttuuritoimijoiden ja koulujen välille.

Taiteen prosenttiperaatteen laajentamiseksi sosiaali- ja terveystoimen alueelle on toimeenpantu kolme kertaa kehittämishankkeita koskevat valtionavustushaut, lisäksi toteutetaan kokeiluosio. Kokemusten ja tulosten pohjalta laaditaan suositukset kunnille ja tuleville maakunnille terveyttä ja hyvinvointia edistävästä taide- ja kulttuuritoiminnasta osana sosiaali- ja terveyspalveluita sekä ennaltaehkäisevää toimintaa.

- Kulttuurin perustaa ja kulttuurin tuotannon monipuolistamisen edellytyksiä vahvistetaan toteuttamalla rahoitusjärjestelmien uudistamisprosessit valtionavustuspolitiikka; taide- ja kulttuurilaitosten VOS-järjestelmä, ml. vapaat ryhmät).

Museoita, teattereita, tanssia, sirkusta ja orkestereita koskevan rahoitusjärjestelmän uudistamisesta asiantuntijatyöryhmä valmisteli

	<p>esityksen. Esityksessä huomioitiin toive saada järjestelmään lisää joustavuutta sekä madaltaa valtionosuustoimijoiden ja vapaiden ryhmien välistä rajaa. Jatkovalmistelu tehdään v. 2018 aikana, ja uusi laki tulee voimaan aikaisintaan 2019.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurin perustaa ja jatkuvuutta vahvistetaan kehittämällä kulttuuriperintöpolitiikkaa ohjaavaa lainsäädäntöä ja ohjelmaohjausta. Valmistellaan museolain uudistumista koskevaa lainsäädäntöä ja Faron sopimuksen kansallista toimeenpanoa sekä käynnistetään esiselvitys muinaismuistolain uudistamisesta. <p>Työryhmän esitys museopoliittiseksi ohjelmaksi valmistui helmikuussa 2017. Lausuntokierrosten kommenttien pohjalta esityksestä laaditaan ministeriön ohjelma. Museolain uudistaminen toteutetaan kulttuurin valtionosuusjärjestelmän uudistamisen yhteydessä. Eduskunta hyväksyi Faron yleissopimuksen. Muinaismuistolain uudistamisen ensimmäinen vaihe valmistui. Kokonaisuudistuksen valmistelun aikataulu täsmentyy myöhemmin.</p>
--	---

Nuoriso- ja liikuntapolitiikka

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<p>Liikunta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selkeytetään valtion roolia ja ohjauskeinoja suomalaisessa liikunta- (ja urheilu) kulttuurissa mukaan lukien avustuskäytäntöjen kehittäminen. <p>Kansanedustaja Harry Harkimon johtama työryhmä luovutti ministerille 12.9. muistion, joka sisälsi 17 kehittämisehdotusta. Esitysten pohjalta ministeri päätti käynnistää liikuntapoliittisen selonteon valmistelut. Muista tehdyistä esityksistä viisi koski avustuskäytäntöjen kehittämistä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan hallituksen kärkihankkeisiin kuuluvaa Liikkuva koulu -ohjelmaa ja vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta. <p>Liikkuva koulu -ohjelman varhaisvuosiin, peruskouluun ja toiselle asteelle kohdistuvassa toiminnassa luotiin fyysisesti aktiivisia oppimisympäristöjä ja liikunnallista toimintakulttuuria ympäri Suomea. Liikkuvan koulun varhaisvuosiin kohdistuvassa llo kasvaa liikkuen -toiminnassa oli mukana noin puolet Suomen varhaiskasvatuksesta (noin 1 600 varhaiskasvatusyksikköä, noin 150 kunnasta). Hallitusohjelman kärkihankkeen toimenpiteenä toteutettavassa Liikkuva koulu -ohjelman perusasteen toiminnassa oli mukana noin 90 prosenttia Suomen oppilaista ja kunnista sekä toisen asteen kokeilu-toiminnassa noin 100 oppilaitosta (50 kokeiluhanketta). Näissä määrällisissä tavoitteissa onnistuttiin erinomaisesti. Sen sijaan suositusten mukaiseen liikkumisen määrään on vielä matkaa kaikissa ikäryhmissä. Esimerkiksi peruskouluikäisistä vain noin 30 prosenttia saavutti liikuntasuosituksen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan liikuntalain toimeenpanoa huomioiden / lähtökohtina tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja monikulttuurisuus sekä parannetaan paikallisen liikuntatoimen edellytyksiä. <p>Kansalaistoiminnan tukemisessa liikuntalain perusteet ovat keskeinen osa kriteeristöä ja arviointia. Kansallisilta liikuntajärjestöiltä edellytettiin ensimmäistä kertaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatimista ja sen toteutuksen seurantaan valtionavustuksen myöntämisen kriteerinä.</p>
Nuoriso	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan uudistetun nuorisolain toimeenpanosta ottaen huomioon maakuntauudistus ja aluehallintoviraston uudistuminen, ja luodaan uuden nuorisolain mukainen nuorisoalan osaamiskeskusverkosto. Kehitetään toimialan tiedonkeruuta ja -tuotantoa sekä tiedon hyödyntämistä. <p>Valmisteltiin valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta (211/2017), joka tuli voimaan 13.4. Päätettiin nuorisoalan järjestöjen, nuorisokeskusten, nuorten työpajatoiminnan sekä nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuksista. Käynnistettiin nuorisoalan osaamiskeskusten tavoiteohjausprosessi. Asetettiin käyttöön määräraha aluehallintoviraston tiedontuotantoon ja sen kehittämiseen liittyvään erityistehtävään. Nuorisotilastot.fi palveluun liitettiin seurakuntien nuorisotyön palveluita koskevat tiedot. Valmistellaan uuden nuorisolain mukainen valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma. Valmistelussa varmistetaan ohjelman vaikuttavuus opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoilla. <p>Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2017–2019 hyväksyttiin 12.10. Muut OKM:n toimialat osallistuivat ohjelman valmisteluun ja ohjelma sisältää myös niiden päävastuulla olevia toimenpiteitä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Osana kärkihanketta ”Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan” syvennetään julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä nuorten tukemisessa. Tuetaan kansalaisjärjestöjen työtä niiden toiminnan vaikuttavuuden osoittamisessa. <p>Kärkihankkeen johtoryhmän tehtävä päättyi ja sen tilalle asetettiin 4.10 neuvottelukunta. Sen tehtävänä on kärkihankkeen toimenpiteiden seuranta ja arviointi, maakuntauudistuksen seuraaminen nuorille suunnattujen palvelujen näkökulmasta sekä hyvien käytäntöjen kokoaminen hyödynnettäväksi kuntien ennaltaehkäisevässä työssä.</p> </p>
Opintotuki	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan hallitusohjelman toimeenpanoa. Annetaan valtioneuvoston asetus opintotukiasetuksen muuttamisesta. Asetuksessa säädetään tarkemmin opintotukeen oikeuttavasta enimmäisajasta yliopistojen tutkinnoissa ja ammattikorkeakoulututkinnoissa. <p>Annettiin valtioneuvoston asetus opintotukiasetuksen muuttamisesta (281/2017), jossa säädetään opintotukilain muuttamisesta ane-</p>

	<p>tun lain (4/2017) mukaisista hallitusohjelman edellyttämistä muutoksista mm. tukiaikoihin.</p> <p>Lisäksi opintotukiasetus (260/1994) kumottiin ja korvattiin teknisesti uudistetulla 1.1.2018 voimaan tulleella valtioneuvoston asetuksella opintotuesta (869/2017), joka sisältää myös eräitä ammatillisen koulutuksen uudistuksen edellyttämiä muutoksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistellaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistuksen edellyttämät säädösmuutokset opintotukilakiin. <p>Valmisteltiin hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 139/2017 vp), johon sisältyi ammatillisen koulutuksen uudistuksen sekä tiettyjen oppilaitoskohtaisten erityispiirteiden huomioonottamista päätoimisen opiskelun, opintotukiajan pidennyksen ja lukuvuoden tukikuukausien ehdoissa. Esitykseen sisältyi myös ehdotus opintorahan huoltajakorotuksesta. Esitys toimeenpantiin pääosin 1.1.2018 voimaan tulevalla lailla opintotukilain muuttamisesta (960/2017).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään opintotuen toimenpanoa. Annetaan hallituksen esitys eduskunnalle opintotukilain muuttamista siten, että opintotuen toimeenpanotehtävät keskitetään Kansaneläkelaitokselle. <p>Hallituksen esitys korkeakoulujen opintotukilautakuntien lakkauttamisesta ja opintotukitoiminnan keskittämisestä Kansaneläkelaitokselle (HE 36/2017vp) toimeenpantiin 1.1.2018 voimaan tulleella lailla opintotukilain muuttamisesta (559/2017).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään liikennekaari uudistuksen vaikutukset koulumatkatukeen. <p>Osallistuttiin liikenne- ja viestintäministeriön liikennekaarikysymyksiä käsittelevään yhteistyöverkostoon.</p>
--	---

Lukiouudistus

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<p>Lukiouudistus</p>	<p>Uudistuksen tavoitteena on lukiokoulutuksen vetovoiman lisääminen yleissivistävänä jatko-opintokelpoisuuden ja -kykyisyyden tuottavana koulutusmuotona, koulutuksen laadun ja oppimistulosten vahvistaminen sekä korkea-asteen opintoihin siirtymisen sujuvoittaminen.</p> <p>Valmisteltiin sidosryhmäyhteistyössä lukiouudistusta siten, että uutta lukiolakia koskeva hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle huhtikuussa 2018.</p> <p>Lukiolainsäädännön edellyttämien asetusten valmistelutyö toteutettiin siten, että luonnos uudeksi lukioasetukseksi sisällytetään eduskunnalle annettavaan hallituksen esitykseen huhtikuussa 2018 ja asetukset annetaan vuoden 2018 lopulla.</p>

Hallintoyksikkö ja tietohallintoyksikkö

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="507 470 1428 616">• Jatketaan valtion hankintatoimen kehittämishankkeen (HANKO-hanke) edellyttämien toimenpiteiden toteutusta opetus- ja kulttuuriministeriössä. Laaditaan suositus kehittämishankkeen mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta hallinnonalan virastoissa. HANDI-hanke (valtion hankintojen digitalisointi –ohjelma) jatkaa pääosin HANKO-hankkeen toimenpide-ehtotusten toteutusta valtion hankintatoimessa. OKM on osallistunut HANDI-hankkeen toteutukseen VM:n linjausten mukaisesti. Hankkeen edellyttämän hankintojen digitalisoinnin toimenpidesuunnitelman valmistelu on aloitettu. OKM:n hallinnonalan hankintatoimen yhteistyöryhmässä on valmisteltu kysely, jolla kartoitetaan vielä loppuvuoden 2017 aikana hankintatoimen nykytilaa hallinnonalan virastoissa. Kysely antaa myös yksittäiselle virastolle informaatiota mahdollisista hankintatoimen kehitystarpeista HANDI-hanketta varten. Yhteistyöryhmä on laatinut myös suositukset painopistealueista, joihin virastojen hankintatoimen kehittämisessä tulisi kiinnittää huomiota. <li data-bbox="507 1108 1428 1332">• Valmistellaan yhdessä valtioneuvoston hallintoyksikön ja muiden ministeriöiden kanssa kaikkien ministeriöiden yhteisiä, henkilöstöä koskevia linjauksia ja ohjeita muun muassa työn tekemisen muodoista, palvelussuhde-etuuksista, virkanimikkeistä ja osaamisen kehittämisestä sekä huolehditaan linjausten ja ohjeiden käyttöönotosta ministeriössä. Yhteistyössä VNHY:n ja ministeriöiden kanssa on valmisteltu ja mm. seuraavia linjauksia ja ohjeita sekä toteutettu linjausten mukaiset toimet OKM:ssä <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="555 1467 1412 1534">– toimitilojen käytön tiivistäminen ja ministeriöiden tilojen yhteiskäytön lisääminen <li data-bbox="555 1556 1396 1624">– sijoitettu muiden ministeriöiden henkilöstöä OKM:n käytössä oleviin toimitiloihin <li data-bbox="555 1646 1300 1668">– otettu käyttöön toimitilavarausjärjestelmä (Senaattila) <li data-bbox="555 1691 1412 1758">– toimeenpantu tunnisteiden ja eräiden työvälineiden hallinnon siirto VNK:n palvelupisteelle <li data-bbox="555 1780 1380 1848">– nimikepolitiikan yhdenmukaistaminen (toimeenpano osittain kesken) <li data-bbox="555 1870 1093 1892">– ohje valtioneuvoston virkanimikkeistä <li data-bbox="555 1915 1284 1937">– ohje valtioneuvoston virkanimikkeiden käännöksistä <li data-bbox="555 1960 1045 1982">– sisäisen liikkuvuuden edistäminen

	<ul style="list-style-type: none"> - toteutettu assistenttikiertokeilu - etätyöskentelymahdollisuuksien edistäminen - VNK:n etätyöohjeen täytäntöönpano ja sisäisen ohjeistuksen muutos tätä vastaavasti - työaikaa koskevien määräysten ja käytäntöjen yhdenmukaistaminen - VNK:n työaikaohjeen osittainen täytäntöönpano - VN:n käyttövaltuushallintapalvelun (AVAIN-palvelu) käyttöönoton valmistelu - osallistuttu VN:n osaamisstrategiatyöhön - varhaisen tuen mallin valmistelu (valmistelu kesken, tulossa lausunnolle) - VN:n yhteisen työterveyshuollon puitetoimintasuunnitelman toteuttaminen - toimeenpano mm. yhteisen työpaikkaselvitysprosessin kautta (tammikuu 2018) - palvelussuhde-etuuksien yhtenäistäminen - otettu käyttöön ePassi ja VN:n yhteiset hierontapalvelut <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan yhdessä talousyksikön kanssa Kiti-hankkeen toimeenpano OKM:ssä. Huolehditaan hankkeessa palvelussuhteiden siirtoon liittyvistä toimenpiteistä. Käyty läpi muutoksen kohteena olevien kirjanpito- ja tilinpäätöstehäviä tekevien henkilöiden tehtävät sekä toteutettu yhteistoimintamenettely. Kiti-hankkeen ensimmäisessä vaiheessa ministeriöstä ei siirtynyt henkilöitä Palkeisiin. <ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan Salama-järjestelmän käytettävyyttä ja tietoturvasuutta, edistetään sen käyttöä valtionavustusprosessin ja muiden hallintoprosessien sähköistämisessä sekä varmistetaan sen ylläpidettävyys koko elinkaaren ajan. Osallistutaan valtionavustusten digitalisointihankkeeseen ja valtioneuvoston VAHVA-hankkeeseen. Kehitetään ministeriön sisäisiä ja hallinnonalan tietohallinnon ohjausmenettelyjä. Salama <ul style="list-style-type: none"> - Käyttöliittymää on parannettu monelta osin. - Asianhallinnan luotettavuutta on parannettu ratkaisevasti. - Sähke 2 -vaatimukset toteutettu - Sähköisen asioinnin luotettavuutta on parannettu ratkaisevasti. - Lähes kaikki avustushaut toteutettu sähköisinä. - Ylläpidettävyys on varmistettu laajalla alustapäivityksellä vuoden 2020 loppuun. Valtionavustusten digitalisointihanke <ul style="list-style-type: none"> - Osallistuttu merkittävällä työpanoksella esiselvitystyöhön (ko-
--	---

	<p>konaisarkkitehtuuri ja ohjaus).</p> <p>VAHVA-hanke</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osallistuttu merkittävällä työpanoksella hankkeen johtamiseen ja operatiiviseen ohjaukseen. - Osallistuttu VN:n yhteisen tiedonohjaussuunnitelman laatimiseen. <p>Ohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tietohallinnon ohjausryhmän työ on käynnistetty. Ryhmä on kokoontunut kuukausittain. - Vuoden 2017 tehtävänä on ollut yhteisen tilannekuvan luominen. - Tietosuojajaosto on asetettu; tietosuojasetuksen toimeenpanon valmistelu on aloitettu. - Tiekarttaryhmä asetetaan todennäköisesti joulukuun kokouksessa. - Hallinnonalan tietohallinnon yhteistyökokouksia on järjestetty kolme kertaa (VALTORIn palvelut ja kustannukset, tietosuojasetus, KAPA/Suomi.fi-palvelut, D9-palvelut, VAHVA-hanke, tiedonhallintalaki).
--	--

Talouslyksikkö

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinoidaan JTS- ja talousarvioesitysten valmistelua sekä hallinnonalan rahoitusjärjestelmän toimeenpanoa. Vahvistetaan prosessien koordinoitua, suunnitelmallisuutta ja työnjakoa laadun ja yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. <p>Vuosien 2018–2021 julkisen talouden suunnitelman valmisteluprosessi toteutettiin samanaikaisesti hallituksen puoliväliriihen toimenpiteiden valmistelun kanssa. Julkisen talouden suunnitelma valmistui tavanomaista myöhäisempänä ajankohtana, jonka vuoksi vuoden 2018 talousarvioesitys tuli valmistella kiireisellä aikataululla. Vuoden aikana valmisteltiin kaksi lisätalousarviota.</p> <p>Valmisteltiin ministeriön esitys vuosien 2019–2022 julkisen talouden suunnitelmaksi.</p> <p>Talousarviossa esitettävien tavoitteiden ja määräraha-perusteiden esittämistä pyrittiin yhdenmukaistamaan tarkentamalla ohjeistusta.</p> <p>Koordinoitiin rahoituksen yhteistyöryhmän toimintasuunnitelmaan ja siihen sisällytettävien kehittämishankkeiden valmistelua.</p> <p>Koordinoitiin valtionosuusjärjestelmän laskentapalveluiden siirtämisprosessia Tampereen yliopistosta Opetushallitukseen.</p>

- Ministeriön johdon kannanmuodostuksen ja päätöksenteon edellyttämän palvelukyvyyn varmistaminen taloutta ja rahoitusjärjestelmiä koskevissa asioissa.

Valmisteltiin ministeriön johdon edellyttämiä selvityksiä määräraha-tarvetta ja uudelleen allokointia edellyttävissä tilanteissa. Koordinoitiin laskennallisen valtionosuusjärjestelmän toimeenpanoprosessia osana Kuntal-ryhmän ja perustetun rahoituksen yhteistyöryhmän vos-jaston työskentelyä.

- Huolehditaan sopeuttamisohjelman seurannasta.

Valmisteltiin ministeriön johdon toimeksiannosta sopeuttamisohjelman toimeenpanon vaihtoehtoja yhteistyössä hallintoyksikön kanssa.

Valmisteltiin kuukausittain kansliapäällikön johtoryhmälle tiedoksi sopeuttamisohjelman toteutusraportti.

- Varaudutaan kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien siirtymiseen turvalla ministeriöön jäävien tehtävien laadukas suorittaminen.

Käynnistettiin osaamisen laajentaminen taloushallinnon tehtäviä hoitavien henkilöiden kesken.

- Parannetaan ministeriön tuottavuutta edistämällä hankintojen automaattisen tiliöinnin käyttöä.

Mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia automaattisen tiliöinnin vaihtoehtoja selvitetään aina uusien laskuttajien osalta. Osallistuttiin HANDI-järjestelmän suunnittelutyöhön.

- Valvotaan valtionosuus- ja valtionavustustoimintaa kattavasti ja laadukkaasti. Vuonna 2017 laadittavaan tarkastussuunnitelmaan perustuen pyritään valtionavustusten euromääräisestä volyyymista tarkastamaan 70 %.

Valtionavustusten tarkastussuunnitelma muodostettiin vuonna 2017 ministeriöön saapuvista avustusselvityksistä. Kokonaisuuden euromääräisestä volyyymista oli tarkastettu vuoden 2017 lopussa 30,2 % eli 131,5 miljoonaa euroa. Valtionavustusten tarkastussuunnitelman toteutusaikataulu on vuosittain toukokuusta seuraavan vuoden huhtikuuhun. Vuoden 2017 aikana valmistui kaksi valtionosuustarkastusta.

- Osallistutaan/koordinoidaan hallinnonalan tarkastustoimen kehittämishankkeen toteuttamiseen.

Vuoden 2017 aikana toteutettiin Tampereen yliopiston toteuttama hallinnonalan tarkastustoimen kehittämishanke, josta valmistuu selvitys vuoden 2018 alussa. Hankkeen perusteella päätetään tarkastus- ja valvontajärjestelmän kehittämistoimenpiteistä.

Kansainvälisten asiain sihteeristö

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
EU-yhteistyön edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • EU-yhteistyössä tavoitteena on valtioneuvoston vuosittaista EU-strategiaa tukeva, oikea-aikainen ja ratkaisukeskeinen vaikuttaminen. Pääpaino on ministeriön vuodelle 2017 vahvistetuissa EU-prioriteeteissa: osaamisen agenda, digitaaliset sisämarkkinat, tuleva tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma sekä nuorisstrategia. Erityisissä horisontaalisissa EU-teemoissa, joita ovat valmistautuminen Suomen EU-puheenjohtajuuteen (syksy 2019), Britannian EU-ero sekä rahoituskehysneuvottelut, tavoitteena on ministeriön näkemysten tasapainoinen toteuttaminen osana Suomen EUpolitiikkaa. Valtioneuvoston EU-strategiaa tukevaa vaikuttamista jatkettiin ja painopistettä pyrittiin saamaan yhä enemmän ennakkovaikuttamiseen. Horisontaalisissa ajankohtaisissa teemoissa, kuten Suomen EU-puheenjohtajuus, Britannian EU-ero ja rahoituskehysneuvottelut, yhteistyötä lisättiin teemakohtaisilla kokoontumisilla, tiedotuslistoilla sekä viemällä näihin liittyviä kysymyksiä mm. kansainvälisen toiminnan yhteistyöryhmän ja kansliapäällikön johtoryhmän keskusteltaviksi. Yhteistyötä ministeriön ja Brysselissä toimivan EU-edustuston kanssa lisättiin yhteisillä videotapaamisilla.
Unescon hallintoneuvostojäsenyys 2017–2021	<ul style="list-style-type: none"> • Suomi on ehdolla Unescon hallintoneuvostoon kaudeksi 2017–2021. Vaalikampanja toteutetaan yhteistyössä ulkoasianministeriön kanssa. Suomen näkyvyyden varmistamiseksi ehdokkuus tuodaan esiin myös kaikissa valtionhallinnon korkean tason kansainvälisissä tapaamisissa. Kampanjатаpahtumia järjestetään niin Suomessa, Unescon päämajassa kuin tarvittaessa muualla. Vaalityötä kohdistetaan tuestaan epävarmimpiin maihin ja vahvistetaan jo saavutettuja tukilupauksia. Lisäksi vaalityössä hyödynnetään ministeriön hallinnonalan asiantuntijoita, alaisia virastoja ja laitoksia sekä Suomen Unescotoimikuntaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui aktiivisesti vaalikampanjатаpahtumien järjestämiseen yhteistyössä ulkoministeriön, Suomen Unesco-edustuston ja muiden oleellisten tahojen kanssa niin sisälöntuottajana, osallistujana kuin rahoittajana. Ministeritason ja muilla korkean tason ulkomaanvierailuilla tuotiin johdonmukaisesti esiin Suomen ehdokkuus. Lisäksi sosiaalista mediaa hyödynnettiin ehdokkuusviestinnässä. Kaikilla toimenpiteillä tavoitettiin laajasti eri maiden päätöksentekijöitä. Vaalikampanja oli menestys, sillä kilpailutilanteessakin Suomi tuli valituksi hallintoneuvostoon oman vaaliryhmänsä suurimmalla äänimäärällä.
Koulutusviennin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan koulutusvientä tukevat Team Finland -rakenteet yhteistyössä ulkoasiainministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Jatketaan koulutusviennin tiekartan (2016–2019) toimeenpanoa hallituskauden loppuun asti. Edistetään koulutusvien-

	<p>nissä tarvittavaa yhteistä osaamista ja verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Perustetaan koulutusviennin kansallinen sparrausryhmä. Samansuuntaistetaan ministeriön, sen eri osastojen ja Opetushallituksen toimet koulutusviennin vauhdittamiseksi. Luodaan yhteisiä mittareita koulutusviennin toimialan seurantaan. Hyödynnetään Team Finland -verkoston tarjoamia mahdollisuuksia koulutusviennin, luovien alojen kaupallisen toiminnan sekä maakuviotyön edistämiseen.</p> <p>Koulutusviennin vauhdittamiseksi laaditun Koulutusviennin tiekartan 2016–2019 toimeenpanoa jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Opetusministerin koulutusvientimatkat toteutettiin Etelä-Afrikkaan (Pretoria, Johannesburg ja Kapkaupunki), Kazakstaniin (Astana) sekä Kiinaan (Peking ja Hongkong). Myös muiden ministereiden vienninedistämismatkoilla on koulutusvienti ollut edustettuna.</p> <p>Lainsäädännön esteitä koulutusviennille purettiin. Korkeakoulujen lukuvuosimaksuja koskeva lainsäädäntö EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille tuli velvoittavana voimaan 1.8.2017 alkaen. Ammatillisten tutkintojen viennin mahdollistava lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2018 alkaen. Toukokuussa 2017 hyväksyttiin myös IB -lukiokoulutuksen maksujen periminen EU/ETA -alueen ulkopuolelta tulevilta opiskelijoilta.</p> <p>Finpron ”Education Export Finland” -kasvuohjelman toimet lakkautettiin ja ohjelma siirrettiin uudelleen organisoituna Opetushallituksen yhteyteen työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Uusi ohjelma ”Education Finland” käynnistettiin ja siinä on aloittanut 70 yritystä.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö osallistui Team Finland -koulutuksen suunnitteluun sekä vuosittain järjestettävän Team Finland -päivän toteutukseen. Sidosryhmille raportoitiin kansainvälisistä koulutus uudistuksista ja niiden mukanaan tuomista kaupallisista mahdollisuuksista.</p>
Kansainvälisen toiminnan koordinaatio	<ul style="list-style-type: none"> • KAS vastaa kansainvälisen toiminnan yhteistyöryhmän koordinaatiosta. KAS kehittää toimintaansa siten, että se vahvistaa avointa ja yhteistä valmistelua ministeriössä. <p>Kansainvälisen toiminnan yhteistyöryhmä asetettiin kesäkuussa 2017. Työryhmällä oli syyskaudella kuusi kokousta ja ryhmän koordinaatiosta vastaa KAS. Marraskuussa kansliapäällikön johtoryhmässä käsitelty yhteistyöryhmän toimintasuunnitelma (2018–2019) sisältää ehdotuksia ministeriön kansainvälisen toiminnan strategisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi sekä ministeriön yhteisen ja avoimen toiminnan edistämiseksi. Kehittämisehdotusten toteutus on käynnistynyt kansainvälisten asiain sihteeristön koordinoimana.</p>

Viestintäyksikkö

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan ja toteutetaan osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeiden viestintää yhteistyössä osastojen ja muiden hankkeisiin osallistuvien ministeriöiden asiantuntijoiden ja viestijöiden kanssa. Erityisenä painopisteenä on ammatillisen koulutuksen reformin viestintä. <ul style="list-style-type: none"> ○ KH1 uusi peruskoulu <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uusi peruskoulu-visiotyö keväällä, viestintä mukana organisoimassa kuntatilaisuuksia ▪ Syksyllä peruskoulufoorumin työ / kehittämislinjausten valmistelu – viestinnän suunnittelu yhdessä projektipäällikön ja tussitaikureiden kanssa ▪ Oppiminen uudistuu –blogi käynnistetty yhdessä OPH:n kanssa ○ KH 2 Ammatillisen koulutuksen reformin viestinnässä toteutettiin: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Infograafit, videot, tiedotteet, toimittajatapaamiset, viestintä mukana syksyn amiskiertueen suunnittelussa/ toteuttamisessa, messuosasto Taitaja-tapahtumassa ○ Korkeakoulutuksen KH3:n viestinnässä painottui opiskelija-valinnan kehittäminen. Osallistuttiin myös korkeakoulutuksen tutkimuksen vision viestintään. ○ KH4 Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koululaiskysely harrastamisesta, tiedotustilaisuus, tiedotteet sekä video ▪ Prosenttitaiteen periaatteen laajentaminen: hankesivut, juttusarja kokeiluista ○ KH6 Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uudet verkkosivut www.nuorisotakuu.fi ○ Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verkkosivujen ylläpito, uudet esittelyvideot, uudet kalvopohjat ja uusi esittelykalvosetti, uutiskirjeet, tiedotteet • Internetsivujen uudistusta jatketaan yhteistyössä tietohallinnon, osastojen ja yksiköiden kanssa. Käyttöönottovaihe jatkuu alkuvuoteen 2017. Nuorisotakuu-sivusto siirretään samalle alustalle erillis-sivustoksi. Varmistetaan uuden sivuston ylläpidon sujuvuus. Ministeriön uudet Internetsivut otettiin betavaiheen jälkeen käyttöön alkuvuodesta 2017. Uudistus toteutettiin yhteistyössä tietohallinnon, osastojen ja yksiköiden kanssa. Käyttöönottovaiheessa

	<p>varmistettiin uuden sivuston ylläpidon sujuvuus ja jatkuvassa kehittämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä valtionhallinnon yhteiseen julkaisualustaan liittyen. Nuorisotakuu-sivusto toteutettiin samalle alustalle erillissivustoksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Viestintä osana Uudistuva OKM – hanketta. Viestinnän osaaminen vahvistuu ministeriössä. Valtionhallinnon uusi viestintäsuositus jalkautetaan. Viestinnän ammattilaisten tehtävissä lisääntyvät konsultointi ja sparraus. <p>Viestintä on osa Uudistuva OKM – hanketta. Yhteistyöryhmiin nimettiin viestinnän edustaja. Suunniteltiin ja toteutettiin vuorovaikutteista valmistelua ja viestintää ryhmien sisällä ja koko ministeriön suuntaan. Valtionhallinnon uuden viestintäsuosituksen jalkautus aloitettiin. Viestintäasiantuntijoiden valmiuksia konsultoida ja sparata parannetaan. Valmentautumista jatketaan 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> Suomi 100 -juhlavuoden toimet OKM:ssä. <p>Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumista ministeriön viestintää työllistivät eniten Talvisotayhdistyksen, Helsingin kaupungin, valtioneuvoston kanslian ja puolustusministeriön kanssa yhdessä järjestetty talvisotamuistomerkin paljastustilaisuus ja ministeriön Sivistys 100 juhlaseminaari. Paljastustilaisuuteen osallistui lähes 50 median edustajaa, myös ulkomailta. Mediajärjestelyt toimivat ja uutisointi oli laajaa. Sivistys100-juhlaseminaari kokosi yli 600 sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden edustajaa juhlistamaan sivistyksen merkitystä. Monipuolinen koko toimialaa kattanut ohjelma sai hyvän vastaanoton.</p> <p>Lisäksi viestintäyksikkö koordinoi ministeriön juhlavuoden hankkeita ja osallistui ministeriöiden yhteistyöryhmän työhön Suomi 100-sihteeristön johdolla. Ministeriö oli mukana Nuori 2017, Taitaja 2017 ja Paavo Nurmi Game -tapahtumien viestinnässä. OKM oli mukana Tiedefoorumin, suomalais-venäläinen kulttuurifoorumin ja kansallinen liikuntafoorumin järjestämisessä yhteistyössä hallinnonalan ja toimialan toimijoiden kanssa. Vuoden aikana valmisteltiin Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 ja peruskoulun tavoitteet, jotka ovat OKM:n Suomi100 -hankkeita.</p> <ul style="list-style-type: none"> Viestintäyksikön henkilöstön osaamista kehitetään (sosiaalinen media, videotuotannot, infografiikka). <p>Viestintäyksikön henkilöstön osaamista kehitettiin.</p>
--	--

3. VAIKUTTAVUUS

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<ul style="list-style-type: none"> Digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuudet on 	<p>VARDA-hankkeessa valmisteltiin varhaiskasvatuksen tietotuotannon käyttöönottoa varhaiskasvatuslain voimaantulon jälkeiselle ajalle. Hankkeessa toteutettiin tietovaranto ja tiedonsiirto-rajapinnat sekä tie-</p>

hyödynnetty oppimisessa ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä osallisuuden tukemisessa. Oppimisympäristöjä on modernisoitu.

tomalli ja valmistauduttiin tietovarannon raportoinnin kehittämiseen. MPASS-kirjautumispalvelu on siirretty tuotantoon ja se on valmis kansallista käyttöönottoa varten. Hankkeen ohjauksen rakenteita kehitettiin nimittämällä ohjausryhmä sekä valmistelemalla luottamusverkoston sopimus pohja.

Opetuksen- ja koulutuksenjärjestäjien järjestämis- ja ylläpitolupien digitalisoimiseen tähtäävä hanke siirrettiin vuodelle 2018 johtuen CSC:n resurssien vähydestä.

Toteutettiin esiselvitys oppimisympäristöjen metadata-kuvausten toteuttamisvaihtoehtoista.

Korkeakoulujen kanssa on sovittu tulossopimuksissa kaudelle 2017–2020 digitalisaation hyödyntämisestä laajasti korkeakoulujen toiminnassa. Korkeakoulut ovat kehittäneet ja ottaneet laajemmin käyttöön digitaalisia välineitä opetuksen hallinnossa ja opetuksessa, mm. sähköisen tenttimisen välineitä ja tenttiakvaarioita ja modernisoineet näin oppimisympäristöjään.

Opettajankoulutuksen kehittämishankkeissa kehitetään osaltaan opettajankouluttajien, opettajaopiskelijoiden, opettajien ja oppilaiden digipedagogista osaamista, oppimaan oppimisen taitoja ja mediataitoja.

Digiajan peruskoulu TEAS-hankkeen väliraportin tulosten perusteella opettajien perustason osaaminen on vahvistunut edelliseen selvitykseen (2016) verrattuna. Tulosten perusteella 55 prosentilla opettajista on oman arvionsa mukaan perustason TVT-taidot ja 17 prosentilla kehittyneet pedagogiset taidot. Edelliseen selvitykseen verrattuna perustason osaajien osuus on kasvanut ja puutteellisiksi taitonsa arvioineiden osuus vähentynyt.

Tutoropettajat tukevat pedagogiikan uudistamista, uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa ja vahvistavat ja tukevat kollegoita osaamisen kehittämisessä. Tutoropettaja edistää opetuksen ja oppimisympäristöjen kehittämistä.

Opetushallitus myönsi 7,5 miljoonaa erityisavustusta tutoropettajatoimintaan 2016. Lähes 80 % opetuksen järjestäjistä haki rahoitusta. Toiminta lähti käyntiin keväällä 2017. Syksyn 2017 hakukierroksella haettavana oli noin 8 miljoonaa euroa sekä alueellista koordinaatio- ja kehittämistä rahaa 1,8 miljoonaa euroa. Syksyn hakukierroksen jälkeen lähes 90 % kunnista toimii tutoropettaja.

Kokeilukulttuuri

Perusopetuksen kokeilu- ja kehittämishankkeita on vauhditettu Opetushallituksen kautta myönnettyllä erityisavustuksella. Opetushallitus on myöntänyt 3,1 miljoonaa euroa 29 toimijalle perusopetuksen innovatiivisen kehittämishankkeen toteuttamiseen. Uusi avustushaku avataan

	<p>vuoden 2018 alussa.</p> <p>Kehittämishankkeissa rakennetaan oppilaille yksilöllisiä oppimispolkuja ja tuotetaan digitaalisuutta hyödyntäviä arviointimenetelmiä, kuten jatkuvan arvioinnin sekä oppilaiden itse- ja vertaisarvioinnin työkaluja. Kouluissa kehitetään tutkimusperustaisia pedagogisia toimintamalleja, joiden pohjalta opettaja voi edelleen kehittää omaan opetukseensa sopivia sovelluksia sekä syventää osaamistaan.</p> <p>Hankkeissa tuotetaan tietoa ja integroidaan design-ajattelun avulla ilmiöpohjaisessa opetuksessa eri oppiaineita ja kehitetään uuden opetussuunnitelman mukaisia digitaalisia toimintamalleja. Kokeilujen tulosten tulee olla mallinnettavissa ja levitettävissä alueellisesti, kansallisesti ja mahdollisesti myös kansainvälisesti.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu koulutuksen, kulttuurin ja liikunnan keinoin. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrä on vähentynyt ja koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut. 	<p>Vuonna 2014 voimaan tullutta oppilas- ja opiskelijahuoltolakia toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Muutoksilla lisättiin oppilaiden hyvinvointia sekä heidän osallistumistaan päätöksentekoon.</p> <p>Lastenkulttuurin ja taiteen perusopetuksen kärkihankkeessa on vahvistettu lasten ja nuorten osallisuutta (ks. edellä KUPO:n toimialakohtainen osio).</p> <p>”Liikkuva koulu” –hanketta laajennettiin toiselle asteelle. Kärkihankkeavustuksena jaettiin keväällä 2017 noin 2,1 milj. euroa toisen asteen koulutuksen järjestäjille. Avustusta jaettiin 50 hankkeelle, joista 30 oli lukiohankkeita, 18 ammatillisen koulutuksen hankkeita ja 2 sekä lukioettä ammatillisen koulutuksen hankkeita. Hankkeet käynnistyivät syksyn 2017 aikana.</p> <p>Nuorten aikuisten osaamisohjelmassa (NAO) jaettiin valtionavustuksina 20 milj. euroa. Kohderyhmänä olivat vailla toisen asteen tutkintoa olevat 20–29 -vuotiaat nuoret. Vuonna 2017 ohjelmassa aloitti noin 2 000 henkilöä. Ohjelma päättyy vuoden 2018 aikana.</p> <p>Opetushallituksen koordinoimassa valtakunnallisessa ESR-rahoitteisessa ZOOM-hankkeessa kehitetään ja levitetään hyviä käytäntöjä ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen ehkäisyyn ja opintojen loppuun saattamiseen.</p> <p>Uusi vuoden 2018 alusta voimaan tullut ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö tukee eriarvoisuuden vähentämistä sekä edistää osallisuutta, yksilöiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Oppimisvalmiuksiltaan heikompien opiskelijoiden tai muutoin syrjäytymisvaarassa olevien tukemiseen on laaja keinovalikoima koko opintopolun ajalle. Jokaiselle perusopetuksen päättäneelle turvataan koulutuspaikka toisella asteella. Yhteishaku ei ole ainoa vaihtoehto, vaan, jatkuva haku mahdollistaa joustavan hakeutumisen ja koulutukseen pääsyn ympäri vuoden. Henkilö-</p>

	<p>kohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa suunnitellaan ja sovitaan siitä, miten tavoitteeksi asetettu osaaminen saavutetaan ja mil-laista opetusta, ohjausta ja tukea opiskelija tarvitsee osaamistavoit-teensa saavuttamiseksi. Opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja voidaan järjestää tarpeen mukaan joustavasti osana tutkintokoulutusta. Valmen-tava koulutus antaa opiskelijoille valmiuksia ammatilliseen tutkintokou-lutukseen hakeutumiseksi sekä vahvistaa opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa ammatillinen tutkinto. Työhön ja itsenäiseen elämään valmen-tavassa koulutuksessa annetaan sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja val-miuksien mukaista opetusta ja ohjausta.</p> <p>12.10 hyväksytty valtakunnallisen nuorisotyön ja –politiikan ohjelman (2017-2019) yhtenä tavoitteena on lisätä nuorten osallistumis- ja vai-kuttamismahdollisuuksia. Nuorisoalan osaamiskeskustoiminnan yhtenä painopisteenä on nuorten osallisuus: osaamiskeskustoiminnan kautta tarjotaan viranomaisille prosessikoulutusta, kehitetään osallisuuden laatukriteeristöä, edistetään demokratiakasvatusta ja kansalaistoimin-taa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen ja työ-elämän välinen vuo-rovaikutus on lisääntynyt. Korkeakoulu-jen ja elinkeinoelämän yhteistyötä on vahvistettu innovaatioiden kaupallista-miseksi. 	<p>Kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa on oltava oppilaskunta, jota on kuultava ennen oppilaita koskevaa päätöksentekoa.</p> <p>Opetushallitus avasi valtionavustushaun joustavan perusopetuksen (JOPO) toiminnan kehittämiseen lokakuussa 2017. Se oli tarkoitettu kunnille, jotka jo järjestivät joustavan perusopetuksen toimintaa tai oli-vat aloittamassa toimintaa lukuvuonna 2018–2019. Avustusta myön-nettiin 16 hankkeelle, ja siihen oli varattu 300 000 euroa.</p> <p>Uusi vuoden 2018 alusta voimaan tullut ammatillisen koulutuksen lain-säädäntö velvoittaa koulutuksen järjestäjät ottamaan tutkinnoissa, kou-lutuksessa ja niiden järjestämisessä huomioon työ- ja elinkeinoelämän tarpeet. Tutkintoja ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä, arvioi-taessa ja kehitettäessä sekä osaamistarpeita ennakoitaessa tulee teh-dä yhteistyötä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Uusi lainsäädäntö mah-dollistaa myös aiempaa joustavamman työpaikalla järjestettävän koulu-tuksen toteuttamisen ja joustavan siirtymisen koulutusopimuksesta oppisopimuskoulutukseen opiskelijan ja työelämän tarpeiden mukaises-ti.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen sisältöjä ohjaavat Opetushallituksen päättä-mät valtakunnalliset tutkinnon perusteet. Ammatillisia tutkintoja ja nii-den perusteita kehitetään yhteistyössä työelämän kanssa osaamistar-peiden ennakoinnin tuottaman laadullisen ennakoitiedon perusteella. Keskeinen rooli tutkintorakenteen ja tutkintojen perusteiden kehittämi-ssä on myös uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukai-silla työelämätoimikunnilla.</p>

	<p>Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö on Suomessa kansainvälisesti vertaillen hyvin kattavaa (esim. Unesco Science Report, 2015). Myös Sivistystyönantajien selvityksen (2016) mukaan suomalaisten korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö on erittäin tiivistä. Työelämäyhteistyötä olisi kuitenkin mm. tarpeen tuoda luontevaksi osaksi opintoja niilläkin aloilla, joilla ei ole tähän vahvaa perinnettä.</p> <p>OKM myönsi keväällä 2017 erityisavustuksia yhteistyöhankkeisiin korkeakoulutuksen kehittämiseksi. Näistä erityisesti Toteemi- hankkeen (2017-2019) tavoitteena on edistää korkeakoulujen ja työelämän välistä yhteiskehittelyä, jossa opiskelijat oppivat ja työelämä sekä korkeakouluopetus uudistuvat. Myös muissa rahoitetuissa mm. alakohtaisissa hankkeissa on työelämäyhteistyön parantamiseen liittyviä tavoitteita.</p> <p>OKM on myös käynyt vuoropuhelua korkeakoulujen kanssa asiasta. Tähän sisältyy mm. yhteydenpitoa jo aiemmin käynnistyneisiin hankkeisiin kuten työn opinnollistamista kehittänyt Verkkovirta ja työharjoittelun parantamiseen tähdännyt Tyyli. Yhteydenpito on sisältänyt keskusteluja, kommentointia ja tilaisuuksiin osallistumista.</p> <p>Korkeakoulut ovat raportoineet ministeriölle keväällä 2017 kauden 2017–2020 sopimustavoitteiden ja kärkihankkeiden (ml. hallitusohjelman kärkihanke 5: Vahvistetaan korkeakoulujen ja elinkeinoelämän yhteistyötä innovaatioiden kaupallistamiseksi) toteutumisen edistymisestä.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat vahvistuneet. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon. 	<p>Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan tuloksia on siirretty vahvemmin strategiseen kehittämiseen ja päätöksentekoon. Tutkimuksen infrastruktuureita on vahvistettu.</p> <p>Suomen Akatemian vuosittain jakama yliopistojen profiloitumisrahoitus on tukenut yliopistojen tutkimustoiminnan laatua, uudistumista ja strategiatyötä.</p> <p>Vuoden 2017 aikana on toteutettu Suomen tutkimusinfrastruktuurien strategian ja tiekartan väliarviointi, jonka tavoitteena on selvittää tiekartahankkeiden tieteellinen taso ja niiden edistyneisyys. Väliarvioinnin tuloksena tiekartta ja –strategia päivitetään 2018.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta on parannettu. 	<p>Toteutettiin taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen liittyvää kärkihanketta. Ks. edellä KUPO:n toimialakohtainen osio/ Osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin parannetaan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisyys on lisääntynyt. Koulutusviennin esteet on purettu. 	<p>Ammatillisen koulutuksen vientikokeilut käynnistyivät alkuvuodesta 2017. Opetushallitus myönsi kokeiluluvan 11 ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Kokeiluissa voidaan poiketa esimerkiksi tutkintojen perusteista ja niissä määritellyistä kielitaitovaatimuksista tai suomalaiseen lainsäädäntöön liittyvistä vaatimuksista.</p> <p>Osana ammatillisen koulutuksen reformia edistettiin ammatillisen koulutuksen vientiä lainsäädännön esteitä purkamalla. Uusi vuoden 2018 alusta voimaan tullut ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö mahdollis-</p>

	<p>taa tilauskoulutuksen Euroopan talousalueen ulkopuolisten valtioiden kansalaisille sekä tutkintokoulutuksen järjestämisen liiketaloudellisiin perusteisiin Euroopan talousalueen ulkopuolella.</p> <p>Kaikkien ammatillisten perustutkintojen perusteet uudistettiin vastamaan uutta lainsäädäntöä, ja ne tulevat voimaan 1.8.2018. Lisäksi uudistettiin lukuisia ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteita. Kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin kuuluvat yhteiset tutkinnon osat, joiden osaamistavoitteita ovat muun muassa monikielisyys sekä kulttuurien tuntemus ja kohtaaminen. Kansainvälisyys näkyy myös kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin läpileikkaavasti sisältyvinä elinikäisen oppimisen avaintaitoina, joissa korostuvat eri kulttuurien ymmärtäminen ja huomioon ottaminen sekä kyky toimia vieraalla kielellä. Koska työelämässä työskennellään entistä enemmän globaaleissa toimintaympäristöissä, myös ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa näkyy entistä vahvemmin kyky toimia kansainvälisesti eri kulttuureista tulevien kollegoiden ja asiakkaiden kanssa.</p> <p>Ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä on tuettu vuonna 2017 lisäksi opiskelijoiden ja opettajien ulkomaanjaksojen avulla sekä suunnitelluilla valtionavustuksilla kansainvälisyyden edistämiseen. Myös Abu Dhabissa järjestetyt WorldSkills 2017 -kilpailut ja Suomen ammattitaitomaajoukkueen ja tukijoukkojen aktiivinen osallistuminen niihin olivat osa ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä.</p> <p>Korkeakoulujen lukuvuosimaksut on otettu käyttöön. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut perivät 1.8.2017 alkaen lukuvuosimaksuja Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolisilta opiskelijoilta korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa.</p> <p>Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjauksen 2017–2025 toimeenpano-ohjelma ja sen toteutumisen seuranta on käynnistetty.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiskunnan avoimuus, yhteenkuuluvuus ja luottamus ovat vahvistuneet. Vihapuheeseen ja rasismiin on puututtu ennalta ehkäisevästi ja osallisuutta edistävin toimin. 	<p>Kunnallisen nuorisotyön vihapuhetta ehkäisevät hankkeet käynnistyivät 2017 alussa.</p> <p>Vihapuheen vastainen Merkityksellinen Suomessa -haastekampanja toteutettiin lokakuussa 2017.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Maahanmuuttajien integroituminen yhteiskuntaan on vahvistunut. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja työllistymi- 	<p>Aikuisten perusopetuksessa ja aikuisille suunnatussa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskeli 4 271 opiskelijaa 20.9.2017, mikä tarkoittaa, että opiskelijamäärä on kasvanut n. 70 % verrattuna tilanteeseen vuonna 2015. Aikuisten perusopetus korvaa perusopetusta tarvitsevien osalta kotoutumiskoulutuksen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt n. 1000 määräraikaista paikkaa yksityisille aikuisten perus-</p>

<p>nen on nopeutunut.</p>	<p>opetuksen järjestäjille, jotta jokaiselle perusopetusta tarvitsevalle löytyisi koulutuspaikka mahdollisimman nopeasti. Valtaosa näistä paikoista on myönnetty kansanopistoille. Kansanopistoissa oli 1 526 opiskelijaa 20.9.2017 eli opiskelijamäärä oli kolminkertaistunut verrattuna tilanteeseen vuonna 2015.</p> <p>Luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirtyy työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle 1.1.2018 alkaen. Perusopetusta tarvitsevat opiskelevat tällöin luku- ja kirjoitustaitoa uudistetussa aikuisten perusopetuksessa. Tämän lisäksi luku- ja kirjoitustaitoa voidaan jatkossa opiskella vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Tämän mahdollistamiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 18.5.2017 työryhmän valmistelemaan vapaan sivistystyön uutta koulutustehtävää (OKM 35/040/2017). Työryhmä antoi muistionsa Vapaan sivistystyön uusi sivistystehtävä 22.6.2017 (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:33). Työryhmän ehdotuksen mukainen täysimääräinen valtionosuus vapaan sivistystyön koulutukselle, joka on hyväksytty maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan, lisättiin vapaan sivistystyön lakiin lakimuutoksella 965/2017, joka vahvistettiin 19.12.2017 ja astuu voimaan 1.12.2018. Opetushallitus on 20.12.2017 antanut vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuosituksen.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö jakoi vuonna 2017 valtionavustuksina 21 milj. euroa maahanmuuttajien ammatillisen koulutuksen lisäämiseen. Lisärahoituksella koulutuksen aloitti noin 3 000 henkilöä.</p> <p>Osana ammatillisen koulutuksen reformia uudistettiin opiskelijavalintoja siten, että valtakunnallinen pakollinen kielikoe poistettiin. Koulutuksen järjestäjällä on jatkossa enemmän harkintavaltaa arvioidessaan hakijan kielellisten edellytysten riittävyyttä osaamisen hankkimiseksi tai tutkinnon suorittamiseksi. Tämä helpottaa maahanmuuttajien ja muiden kotimaisia kieliä taitamattomien mahdollisuuksia päästä ammatilliseen koulutukseen, opiskella ammattiin ja integroitua suomalaiseen työelämään.</p> <p>Maahanmuuttajien koulutuspolkuja ja työllistymistä on nopeutettu maahanmuuton vastuukorkeakoulutoiminnalla. Vastuukorkeakoulut kehittävät ohjaus- ja neuvonta- sekä osaamisen tunnistamisen palveluita korkeakoulutetuille ja korkeakoulukelpoisille maahanmuuttajille. Vastuukorkeakoulut palvelivat vuonna 2017 noin 1 700 maahanmuuttaja-asiakasta.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä on edistetty sekä eriarvoisuus on vähentynyt. 	<p>Opintotuki ja asumistuki turvaavat yhdessä 1.8.2017 lukien aiempaa paremmin päätoimisen opiskelijan toimeentulon. Lisäksi 1.1.2018 lukien lasta huoltava opiskelija on oikeutettu huoltajakorotukseen ja vanhempien tulot eivät vähennä itsenäisesti asuvan täysi-ikäisen toisen asteen opiskelijan opintorahaa.</p>

	<p>Toteutettiin taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen liittyvää kärkihanketta. Ks. edellä KUPO:n toimialakohtainen osio/ Osallisuutta ja osallistumista kulttuuriin parannetaan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalisaatiota on hyödynnetty. 	<p>Toimialan innovaatio- ja kehittämismallin kehittäminen aloitettiin keväällä 2017, jolloin toteutettiin YVA-kehittämisalusta sekä innovointiekosysteempilotti yhteistyössä Demola Oy:n kanssa. YVA-kehittämisalustan hyödyntää uudenlaista, konttitekologiaan perustuvaa, kehittämissympäristöä, joka otettiin käyttöön VARDA- sekä MPASS-hankkeessa. Innovaatioekosysteempilottissa toteutettiin konseptitoteutukset sekä selvitykset mm. opetuksen tekoälyn hyödyntämisestä, oppimisanalytiikan suostumustenhallinnasta sekä VR/AR-oppimateriaalien mahdollisuuksista. Innovaatioekosysteemin osalta pilottia ei jatkettu syksyllä 2018.</p> <p>Digitaalisten oppimisympäristöjen uudistamista ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden edistämistä on tuettu korkeakoulujen kehittämishankkeita rahoittamalla. Lisäksi OKM on rahoittanut korkeakoulujen EXAM –tenttiakvaariosovelluksen kehittämistä ja sovelluksen lähdekoodi avattu avoimella EUPL lisenssillä kaikkien hyödynnettäväksi.</p> <p>Valtionavustuspolitiikan digitalisointiin tähtäävässä hankkeessa valmistui esiselvitys. Varsinainen hanke esitetään toteutettavaksi v. 2022 mennessä.</p> <p>Käynnistettiin selvitys, jossa kartoitetaan digitaalisuuden hyödyntämistä taide- ja kulttuuripalveluiden yleisötyössä. Selvityksen pohjalta ministeriö valmistelee kehittämistoimet asiaan liittyen.</p> <p>Digitaalista nuorisotyötä on tuettu valtakunnallisen palvelu- ja kehittämistyön kautta sekä hankeavustuksin. Digitaalinen nuorisotyö sisältyy myös nuorisotalon osaamiskeskustoimintaan.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu. 	<p>OKM:n virastoissa on annettu palvelulupaus vuoden 2017 loppuun mennessä ja tavoite asiasta on kirjattu virastojen tulossopimuksiin vuodelle 2017. Palvelulupaukset koskevat virastojen palvelu-, ja asiakas- ja tukitoimintoja ja niihin liittyvät tavoiteaikataulut ja käsittelyajat vaihtelevat toiminnosta ja virastosta riippuen. Palvelulupaukset koskevat muun muassa hakuajoja ja käsittelyaikoja ja palveluiden saatavuutta. OKM on raportoinut palvelulupauksen toteutumisesta VM:lle palvelulupauskyselyssä tammikuun alussa 2018.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kokeilukulttuuri on otettu käyttöön. 	<p>Taiteen prosenttiperiaatteen laajentamista koskevassa kärkihankkeessa on toteutettu valtionavustusten lisäksi myös kokeiluihin perustuva osio.</p> <p>Kokeilu- ja kehittämisrahasta valtionavustusta saaneet kulttuurista osallisuutta ja osallistumista edistävät hankkeet kytketään osaksi VNK:n kokeilukulttuuritoimintoja.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Johtamista ja toimeenpanoa on parannettu. 	<p>OKM:ssä ministeriön ylin johto osallistui Sitran julkisen sektorin johdon poikkihallinnolliseen koulutusohjelmaan vuosille 2017-2018. Lisäksi kansliapäällikön johtoryhmä osallistui ministeriöiden yhteiseen HAUS:n johtoryhmävalmennukseen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Työhyvinvointia on parannettu ja osaamista on kehitetty. 	<p>KUPO:n strategisen ohjauksen vastuualueella toteutettiin työhyvinvoinnin parantamiseen tähtäävä kehittämishanke. Kaikille KUPO:n virkamiehille järjestettiin yhteinen koulutustilaisuus ajanhallintaan ja oman työn johtamiseen liittyen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. 	

4. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

4.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan taloudellisuuden seuranta perustuu sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin toimintayksiköiden ja toimintaprosessien kustannuksista. Tiedot tuotetaan palkkojen osalta Kiekun ajanhallinnan työaikailmoitusten perusteella. Prosesseille kohdennetaan noin 92 % opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kustannuksista. Kustannuksiin sisältyy kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnasta aiheutuvat kustannukset riippumatta siitä, miltä talousarvion momentilta ne on rahoitettu.

Opetus- ja kulttuuriministeriön työajankäyttö ja kustannukset prosesseittain vuosina 2015 - 2017								
Prosessit ¹	2015	2016	2017	Muutos	2015	2016	2017	Muutos
	HTV	HTV	HTV	%	1000	1000	1000	%
				16/17	euroa	euroa	euroa	16/17
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	45,6	44,2	43,7	-1,1 %	9 367	9 044	10 002	10,6 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	17,7	19,1	17,4	-9,1 %	1 310	1 314	1 307	-0,5 %
Ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu	36,2	35,1	36,7	4,7 %	3 212	3 341	3 280	-1,8 %
Muut ministeriökohtaiset eritystehtävät	19,1	20,6	20,0	-3,0 %	19 436	19 901	17 325	² -12,9 %
EU- ja kansainväliset asiat	22,7	20,7	21,4	3,6 %	2 750	2 844	3 134	10,2 %
Sisäinen hallinto	60,3	52,1	57,1	9,5 %	6 498	5 079	5 466	7,6 %
Palkallinen poissaolo	47,8	56,5	50,6	-10,4 %	4 827	4 013	3 699	-7,8 %
YHTEENSÄ	249,4	248,3	246,9	-0,6 %	47 400	45 536	44 213	-2,9 %
Prosesseille kohdistamattomat kustannukset					8 487	4 227	3 221	³ -23,8 %
Opintotuen muutoksenhakulautakunta					758	643	642	-0,2 %
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ					56 645	50 406	48 076	-4,6 %

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 7 382 380 euroa vuonna 2017 (ei sisälly taulukkoon)

¹ Vuodesta 2015 alkaen noudatetaan Kiekun mukaista prosessijaottelua. 1.4.2015 tapahtuneesta Kiekun käyttöönotosta johtuen alkuvuoden 2015 osalta htv-tiedot ja kustannustiedot prosesseittain perustuvat arvioihin.

² Sisältää KTPO:n ostamia atk:n käyttöpalveluja ja tietotekniikan asiantuntijapalveluja
v. 2017 16 000
v. 2016 17 707
v. 2015 16 381

³ Sisältää vuoden 2017 osalta poistot ja muut kohdistamattomat kustannukset, joista poistojen osuus on 2 569

Henkilötyövuosien määrä oli kertomusvuonna hieman pienempi kuin vuotta aiemmin. Prosesseille kohdistetut kustannukset alenivat 2,9 % edellisestä vuodesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan kulut menolajeittain vuosina 2015 - 2017					
Menolaji	2015	2016	2017	Muutos 16/17	
	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	1000 euroa	%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	354	103	78	-25	-24,3 %
Henkilöstökulut	19 486	17 841	17 093	-748	-4,2 %
Vuokrat	708	245	162	-83	-33,9 %
Palvelujen ostot	26 430	27 041	27 012	-29	-0,1 %
Muut kulut	1 180	949	1 162	213	22,4 %
Poistot	8 487	4 227	2 569	-1 658	-39,2 %
Yhteensä	56 645	50 406	48 076	-2 330	-4,6 %

Opetus- ja kulttuuriministeriölle kohdistettu osuus VNHY:n toimintamenojen kustannuksista oli 7 382 380 euroa vuonna 2017 (ei sisälly taulukkoon)

Kulut alentuivat kertomusvuonna 4,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävän osa kulujen alentumisesta johtui poistojen muutoksesta. Henkilöstökulujen alentumisesta merkittävä osa aiheutui ns. kilpailukykysovimuksesta seuranneista säästöistä. Esim. lomarahojen yhteismäärä oli vuonna 2017 noin 200 000 euroa pienempi kuin vuonna 2016.

4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ei ole asetettu maksullista toimintaa koskevia tulostavoitteita.

Kirjanpitoyksikössä maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista 88 % muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan perimistä tutkintomaksuista. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Maksuperustelain mukaisten muiden suoritteiden ja erillislakien perusteella hinnoiteltavien suoritteiden tuotot olivat vuonna 2017 alle miljoona euroa. Valtiokonttorin määräyksen mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa.

KIRJANPITOYKSIKÖN MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMAT 2015 - 2017			
MAKSUPERUSTELAIN MUKAISET JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET			
	2015	2016	2017
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	7 139 041	7 119 227	7 424 535
- maksullisen toiminnan muut tuotot	112 783	156 654	0
Tuotot yhteensä	7 251 824	7 275 881	7 424 535
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet, tavarat	171 929	60 927	101 785
- henkilökustannukset	6 635 769	6 611 691	6 902 416
- vuokrat	351 738	339 868	311 878
- palvelujen ostot	2 150 478	1 859 306	1 377 671
- muut erilliskustannukset	189 267	249 778	228 485
Erilliskustannukset yhteensä	9 499 181	9 121 570	8 922 236
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	264 759	255 352	398 998
- poistot	26 173	15 005	6 221
- korot	559	70	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	291 491	270 427	405 219
Kokonaiskustannukset yhteensä	9 790 672	9 391 997	9 327 454
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-2 538 848	-2 116 116	-1 902 919

Tukitoimintojen kustannusten laskentaperusteita muutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön oman maksullisen toiminnan osalta vuonna 2017. Tukitoimintojen osalta on pyritty arvioimaan aiempaa tarkemmin tukitoimintojen yhteys maksullisen toiminnan tuloihin.

5. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

5.1 Ministeriön suoritteiden määrät

Esitettävät määrälliset tiedot eivät kuvaa opetus- ja kulttuuriministeriössä käsiteltyjen asioiden laajuutta, laatua tai vaikeusastetta.

OKM:ssä käsitellyt 2012–2017 avatut asiat

	Avattu	Välitoimet	Vireillä	Päätetty	Käsittelyaika keskiarvo vrk
Vuosi 2012	9 214		3 101	6 113	
Vuosi 2013	10 524	1 208	3 797	6 727	66
Vuosi 2014	11 161		3 435	7 726	
Vuosi 2015	9 182	1 118	2 937	6 245	60
Vuosi 2016	7 659	1 634	5 043	2 616	69
Vuosi 2017	7 694	2 000	2 321	5 373	75

Lähde: OKM:n hallintodiaari

Hallituksen esitykset, VN:n ja OKM:n asetukset 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hallituksen esitykset*	15	19	34	27	22	27
Valtioneuvoston asetukset*	20	21	32	25	22	22
Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukset**	15	11	11	18	17	11
Yhteensä	50	51	77	70	61	60

*) Lähde: PTJ

**) Lähde: Salama-asianhallintajärjestelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat toimielimet 2012–2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Säädösvalmisteluhanke	37	14	77	74	31	54
Johtokunta	1	3	2	2	2	-
Johtoryhmä	0	0	1	0	2	-
Koordinaatioryhmä	1	0	0	1	2	3
Lautakunta	6	4	3	2	3	2
Neuvottelukunta	8	2	3	6	3	6
Ohjausryhmä	14	2	13	8	7	12
Yhteistyöryhmä	0	2	7	2	3	8
Toimikunta*	2	32	2	6	2	1
Selvityshenkilö	1	1	4	7	7	5
Työryhmä	25	15	21	11	25	13
Muut	13	3	14	14	13	15
Neuvostot	3	2	2	3	2	-
Toimielimet yhteensä	111	80	149	136	102	119

* koulutustoimikunnat asetettu kahdesti

Lähde: Salama-asianhallintajärjestelmä

Viestinnän tunnuslukuja 2015–2017

	2015	2016	2017
Mediaviestintä			
Tiedotteet suomeksi	217	219	226
ruotsiksi	119	111	143
englanniksi	11	23	37
muilla kielillä		1	
Mediakatsaus	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck	verkkomedian seuranta laajassa käytössä, räätälöinti ja reaaliaikainen seuranta tarpeen mukaan some-seuranta, tweetdeck
Www-palvelu			
Sivuhakuja	1,9 milj.	2,3 milj. 1,1 milj. vierailijaa	Verkkosivu-uudistuksen vuoksi ei ole saatavilla vertailukelpoista tietoa sivujen käytöstä.
Verkkouutiset	su 88, ru 32, en 7 yhteensä 127	su 81, ru 30, en 13 yhteensä 81	yhteensä 66
Palautteet verkkosivuilta	305		415
Seuraajat sosiaalisessa mediassa			
Twitter	6 600	10 100	13 300
FB , Instagram, Youtube, Flickr, Slideshare		Otettiin käyttöön FB ja Instagram	Facebook 2131 Instagram 1039 Youtube 153 Lisäksi kuvia jaossa Flickr-tilillä ja esityksiä Slidesharessa
Videot			Ulkoiset 8 kpl Sisäiset 11 kpl
Julkaisutoiminta			
Julkaisusarjojen julkaisut /VNHY ja ISBN-numeroidut esitteet	42	36	54
Muuta	Yleisesitteen päivitys	Education in Finland - Education lies in the heart of society –esitteen päivitys Unesco –kampanjaesite Yleisesitteen päivitys Pisa 15-esite Merkityksellinen Suomessa toimintaohjelma	Sitoudun torjumaan vihapuhetta -kampanja
Sisäinen viestintä	Sisäpiha-intra	Sisäpiha-intra	Sisäpiha-intra

5.2 Kirjanpitoyksikköön kuuluvien muiden virastojen tuloksellisuus ja suoritteiden määrät

5.2.1 Kotimaisten kielten keskus

Toiminnallinen tehokkuus

Kotuksen toiminnan keskeisiä tavoitteita on julkaista verkossa kielitietoa mahdollisimman laajalle yleisölle. Verkojulkaisemista on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa *Palvelut verkko* -projektissa. Verkossa julkaistaan niin sanakirjoja, kielenhuollon ja kielenkäytön oppaita kuin yleistä kielitietoa ja ohjeita. Julkaisujen lisäksi Kotuksen keskeinen työmuoto on erilaiset asiantuntijatehtävät. Kotus julkaisee myös digitoituja kieliaineistoja kansalaisten käyttöön. Projektiin on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta.

Toiminnallista tuloksellisuutta seurataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tulossopimuksessa sovitulla indikaattoreilla. Työajan kohdentaminen indikaattoreille on tehty Kieku-järjestelmässä. Järjestelmä tuntuu toimivan tyydyttävästi, koska merkittäviä muutoksia edellisvuoteen ei ole havaittavissa.

Toiminnan tuottavuus

Seuraavissa taulukoissa esitetään ministeriön kanssa sovituin indikaattorein eri tulosalueiden toteumat ja tavoitteet vuonna 2017, niiden vertailu sekä kahden aikaisemman vuoden toteumat. Lisäksi vuotta 2017 verrataan vuoteen 2016.

Kotus saavutti tavoitteet vuonna 2017 varsin hyvin.

Kielenhuollon seurantakohteet: Julkaisut

Julkaisut	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Julkaisut, kpl	637	223	206			-17
Julkaisut, sivua	4 203	4 998	3 939	3 000	939	-1 059
Henkilötyövuodet	9,82	11,89	17,37			5,48
Julkaisut kpl/htv	65	19	12			-7
Julkaisut sivua/htv	428	420	227	269	-42	-193

Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on sovittu, että julkaisujen kappalemäärä ei ole enää vuoden 2017 tulossopimuksessa indikaattorina. Edellisvuosien tapaan julkaisujen sivumäärän tavoite ylitettiin. Julkaisut ovat pääosin lyhyehköjä Kotuksen asiantuntijoiden artikkeleita ja kielijuttuja.

Kielenhuollon seurantakohteet: Esitelmät ja asiantuntijatehtävät

Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	373	340	552	400	152	212
Henkilötyövuodet	8,75	13,26	13,16			-0,1
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl/htv	43	26	42	50	-8	16

Asiantuntijatehtäviin luetaan erilaiset asiantuntijalausunnat ja -selvitykset, esiintymiset mediassa sekä osallistuminen kotimaisten ja kansainvälisten työryhmien ja lautakuntien työhön. Kotus panostaa vahvasti kielitiedon ja tutkimustulosten välittämiseen eri yhteyksissä, niin tieteellisissä konferensseissa kuin laajalle kuulijakunnalle tarkoitetuissa seminaareissa ja tapaamisissa. Suhteet mediaan ovat tiiviit, ja Kotuksen asiantuntemusta käyttävät ahkerasti hyväkseen printtimedia, verkkolehdet ja radio.

Esitelmiä ja asiantuntijatehtäviä koskevat määrälliset tavoitteet ylitettiin, ja myös tehtävien kappalemäärä henkilötyövuotta kohden oli suurempi kuin edellisenä vuonna. Tämä johtunee osittain myös suoritusten entistä kattavammasta rekisteröinnistä, jonka uusi toimintorekisteri mahdollistaa.

Kielenhuollon seurantakohteet: Kielenkäytön opetus

Kielenkäytön opetus	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Kielenkäytön opetus, tuntia	1 130	763	766	1 100	-334	3
Henkilötyövuodet	3,14	4,93	4,66			-0,27
Kielenkäytön opetus, tuntia/htv	360	155	164	300	-136	9

Kielenkäytön opetuksen tuntimäärä jäi tavoitteesta, mutta pysyi edellisen vuoden tasolla. Kurssien rahallinen tuotto oli silti tyydyttävä. Opetuksen kysyntä suuntautui enenevästi lyhyisiin, vain parin tunnin mittaisiin koulutuksiin. Kielenkäytön opetuksen resursseja käytettiin myös virkakielen verkkokurssin valmisteluun, mutta tämä kurssi näkyy tuloksissa vasta tulevina vuosina.

Kielenhuollon seurantakohteet: Kielineuvonta

Kielineuvonta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	6 698	6 758	6 540	5 500	1 040	-218
Henkilötyövuodet	1,8391	2,74	3,03			0,29
Kielineuvonta, vastauksia, kpl/htv	3 642	2 466	2 158	2 391	-233	-308

Kielineuvonnan vastauksia annettiin enemmän kuin oli asetettu tavoitteeksi. Viime vuosina neuvonnan määrä on vakiintunut 6 000–7 000 vastaukseen. Vuodesta 2015 on siirrytty tuottamaan kielineuvonta-aineistoa yhä enemmän verkkoon ja siellä *Kielitoimiston ohjepankkiin*. Vastausten määrä osoittaa, että silti myös henkilökohtaiselle palvelulle on edelleen kysyntää.

Seurantakohde kieliaineistot: Sähköiset aineistot

Sähköiset aineistot	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Sähköiset aineistot*	70 500	119 822	185 088	185 000	88	65 266
Henkilötyövuodet	4,6363	7,83	8,86			1,03
Sähköiset aineistot, yksikkö/htv	15 206	15 303	20 890	16 727	4 163	5 587

Kotus on digitoinut paperiarkistojensa ja äänitearkistonsa kieliaineistoja erittäin suuria määriä. Digi-toitujen aineistojen käytettävyyttä kehitetään edelleen. Tehtävässä on onnistuttu ja määrällinen tavoite on ylitetty. Nelivuotinen suurhanke, digitaalinen Nimiarkisto avattiin yleisölle loppuvuodesta. Projektiin saatiin opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta 235 000 euroa.

Seurantakohde sanakirjat

Sanakirjat	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2017	Toteuman ja tavoitteen ero 2017	Vertailu vuoteen 2016
Sana-artikkeleita, kpl	50 591	59 100	59 920	66 780	-6860	820
Henkilötyövuodet	27,6095	37,94	30,05			-7,89
Sana-artikkeleita, kpl/htv	1 832	1 558	1 994	2 783	-789	436

Kotus tuottaa verkkoon kansalaisten käyttöön sähköisiä sanakirjoja. Verkossa ovat kokonaan luet-tavissa *Kielitoimiston sanakirja*, *Finlandssvensk ordbok* ja *Karjalan kielen sanakirja*. Historiallisista murre- ja vanhan kirjakielen sanakirjoista on verkossa käytettävissä merkittävä osa, ja lisää sana-artikkeleita tuotetaan vuosittain. Vuonna 2017 ilmestyi *Suomi–somali-sanakirjasta* aakkosväli *a–r*, sen sijaan *Suomi–kurmandži-sanakirjan* ilmestyminen siirtyi seuraavalle vuodelle.

Toiminnan taloudellisuus

Tuotosten ja kustannusten vuosittainen vaihtelu on odotuksenmukaista. Vuodet eivät ole tuotoksil-taan samanlaisia, vaikka toiminnan painopisteet eivät merkittävästi muuttuisi, koska työntekijöiden työaika kohdentuu eri vuosina hieman eri kohteisiin.

Toiminnan taloudellisuus indikaattoreittain

Julkaisut	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Julkaisut kpl	637	223	206	-17
Julkaisut sivua	4 203	4 998	3 939	-1 059
Kustannukset	895 178	771 263	1 141 913	370 650
Euroa/julkaisu, kpl	1 405,30	3 458,58	5 543,27	2 084,69
Euroa/julkaisu, sivua	212,99	154,31	289,90	135,58
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	373	340	552	212
Kustannukset	836 375	912 058	863 053	-49 005
Euroa/kpl	2 242,29	2 682,52	1 563,50	-1 119

Kielenkäytön opetus	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Kielenkäytön opetus, tuntia	1130	763	766	3
Kustannukset	111 295	231 063	152 524	-78 539
Kielenkäytön opetus, euroa/tunti	98,49	302,83	199,12	-103,71
Kielineuvonta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	6 698	6 758	6 540	-218
Kustannukset	163 393	159 800	159 257	-543
Kielineuvonta, vastauksia, euroa/kpl	24,39	23,65	24,35	0,70
Sähköiset aineistot	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Sähköiset aineistot*	70 500	119 822	185 088	65 266
Kustannukset	698 335	1 267 477	834 356	-433 121
Sähköiset aineistot, euroa/yksikkö	9,91	10,58	4,51	-6,07
Sanakirjat	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Vertailu vuoteen 2016
Sana-artikkeleita, kpl	50 591	59 100	59 920	820
Kustannukset	2 322 351	2 440 856	2 104 766	-336 090
Sana-artikkeleita, euroa/kpl	45,90	41,30	35,13	-6,17

5.2.2 Näkövammaisten kirjasto

Celia eteni toiminnassaan uudistetun kolmivuotisen tulostavoitesopimuksen linjausten mukaisesti.

Celian tavoitteet vuodelle 2017 asetettiin kunnianhimoisesti suhteessa pienentyneisiin henkilövoimavaroihin. Tavoitteiden saavuttamista hidasti vuoden alussa tarkistetun organisaation mukanaan tuomat prosessi- ja henkilöstöjärjestelyt sekä yt-menettelyn ja kirjastojärjestelmävaihdoksen aiheuttama väsymys. Henkilöstömäärä pieneni yhdeksällä henkilötyövuodella (-18 %).

Uusien kehittämisprojektien eteneminen hidastui jonkin verran. Tämä johtui uudistetussa kirjastojärjestelmässä ja asiakaskäyttöliittymässä ilmenneistä puutteellisuuksista, joita jouduttiin korjaamaan vuoden mittaan. Myös Valtori-uudistukset siirtyivät Valtorin aikataulumuutoksista johtuen.

Celia eteni kuitenkin toiminnassaan strategisten tavoitteiden suuntaan, mistä kertoo yhteistyökirjastojen ja uusien asiakkaiden määrän lisääntyminen, verkkopalveluiden käytön lisääntyminen sekä suorahankinnan vahvistuminen. Saavutettavan julkaisemisen edistämistyötä vietiin eteenpäin.

Tiivistelmä tulostavoitteiden toteutumisesta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Celian keskeisenä tehtävänä on eri keinoin varmistaa, että lukemisesteisten henkilöiden käyttöön saadaan entistä enemmän saavutettavassa muodossa olevia julkaisuja.

Celia itse tuotti saavutettavaan muotoon 27 % Suomessa julkaistusta kirjallisuudesta. Uusia nimekkeitä tuotettiin 1 390, joten tulostavoite - 1 300 nimekettä - saavutettiin. Huomionarvoista on, että suorahankintana (ns. yhteistuotantona) hankittiin n. 100 kaupallisen kustantajan tuottamaa äänikirjaa.

Celian uutena tavoitteena on edistää saavutettavaa julkaisemista kustantajien, julkaisijoiden ja kirjastojen piirissä. Tavoitetta toteutetaan suosituksilla, neuvonnalla ja koulutuksilla. Tulostavoite oli 35 erilaista toimenpidettä, mikä toteutui. Celian laatimiin ohjeisiin ja kirjoituksiin on lisäksi tutustuttu Celian saavutettavuussivustolla yli 4 000 kertaa. Celia näkee ongelmana sen, että vähäisten henkilöstövoimavarojen vuoksi Celian mahdollisuudet resurssoida saavutettavan julkaisemisen asiantuntijapalveluihin ovat rajalliset. EU:n verkkopalveludirektiivi ja mahdollisesti hyväksyttävä esteettömyysdirektiivi tulevat edellyttämään saavutettavaa digitaalista julkaisemista kaikilta toimijoilta.

Keskeisenä vaikuttavuuden tavoitteena on lisätä yhteistyötä yleisten kirjastojen kanssa ja tällä tavoin tavoittaa entistä useampi potentiaalinen asiakas palveluiden piiriin. Vuonna 2017 yhteistyö laajeni edelleen. Mukana oli n. 220 kuntaa (tavoite 250) ja 441 kirjastotoimipistettä (tavoite 450). Tulostavoitetta ei täysin saavutettu, mutta yleisten kirjastojen kautta on tavoitettu runsaasti uusia asiakkaita. Uusia asiakkaita tavoitettiin palveluiden piiriin yli 5 000 eli 30 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusista asiakkaista lähes 90 % rekisteröitiin yleisissä kirjastoissa. Kaiken kaikkiaan Celian palveluita käyttäviä asiakkaita on n. 39 000.

Celian yhtenä vaikuttavuustavoitteena on tavoittaa etenkin lukemisesteisiä lapsia ja nuoria palveluiden piiriin. Celia palveluiden käyttäjinä oli vuoden lopussa 4 000 alle 18-vuotiasta (+ 30 %). Heistä kuitenkin vain vajaa puolet oli palvelua säännöllisesti käyttäviä. Kouluyhteistyön eteneminen vuoden 2018 aikana parantaneet tilannetta ja aktiivinen käyttö lisääntyy.

Ikäihmisten verkkopalveluiden kehittämiseksi Celia on käynnistänyt pilotteja eri tahojen kanssa. Pilotit ovat tähän mennessä edenneet varsin hitaasti, jotta niistä olisi tässä vaiheessa saatavissa kokemusta jatkosuunnitelmia varten. Yhteistyö Enter ry:n kanssa AUTA-hankkeen puitteissa vaikuttaa mallilta, jota ainakin olisi syytä jatkaa. 65 vuotta täyttäneistä Celian asiakkaista Celian verkkopalvelujen käyttäjiä on 17 %. Samaan aikaan 65-74-vuotiaista suomalaisista netin käyttäjiä oli 75 % ja 75-89 -vuotiaistakin 37 %.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Sähköisten palveluiden käytön lisääminen on kaikille valtion laitoksille yhteinen toiminnallisen tuloksellisuuden tavoite. Verkkolainauksen tulostavoite ylittyi, sillä verkkolainojen osuus kaikista lainoista oli 48 % (tulostavoite 40 %). Verkkolainaaajien osuus on niinkään 48 % kaikista asiakkaista.

Asiakastyytyväisyys verkkopalveluihin oli 3,6 (tavoite 3,5). Koko asiakastyytyväisyyden keskiarvo oli 3,5 (ennuste 4). Tulokset laskivat odotetusti johtuen pääosin verkkopalvelu-uudistuksessa esiin nousseista ongelmista.

Parannetaan työtyytyväisyyttä ja johtamista sekä kehitetään osaamista

Organisaatiouudistus ja vuoden 2016 lopulla toteutettu yt-menettely henkilöstövähennyksineen vaikutti vahvasti työilmapiiriin vuonna 2017. Työtyytyväisyys laski hieman ja oli 3,12. Alkuvuonna

toteutettiin työterveyshuollon avustuksella muutosvalmennustyöpajat, joissa esiin nousseita kysymyksiä käytiin yhdessä henkilöstön kanssa läpi. Koko henkilökunnalle järjestetyssä Celia-päivässä työstettiin yhdessä tulevan vuoden toimintasuunnitelmaa. Esimiehille järjestettiin asiantuntijoiden johtaminen -koulutus. Puheeksioton toimintamalli aktivoitiin esimiesten käyttöön.

Toiminnallinen tehokkuus

Kirjatoimitusten keskihinnat €

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tavoite
oppikirjatoimituksen keskihinta	131,10	110,46	89,68	136
kirjalainan keskihinta	4,52	4,00	5,07	4,6

Työn tuottavuus (suoritteet/tulosalueen htv)

Tulosalue	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017 %
Celian kirjapalvelut (kirjastopalvelut+oppikirjapalvelut)				
Suoritteet yht.	1 250 648	1 256 803 ¹	1 097 573 ²	-12,67 %
Henkilötyövuodet	50,36	46,76	39,20	-16,17 %
Suoritteet/htv	24 834	26 878	27 999	4,17 %
Saavutettavan julkaisemisen edistäminen				
Suoritteet yht.	...	624	4 875	681,25 %
Henkilötyövuodet	...	1,12	0,83	-25,89 %
Suoritteet/htv	...	557	5873	954 %
Muu asiantuntijatoiminta, htv	3,61	4,04	2,51 ³	- 37,87 %

Tulosalueiden htv-määriin on vyörytetty osuus hallinto-, tuki- ja ohjaustoimintojen henkilötyövuosista. Tuottavuuslaskennassa on yhdistetty kirjastopalvelut- ja oppikirjapalvelut-tulosalueet yhteen ja tämä kokonaisuus on otsikoitu uudelleen nimellä Celian kirjapalvelut. Tulosalue sisältää myös kumppanuusmallin ylläpidon ja kehittämisen kirjastojen ja muiden vastaavien tahojen kanssa.

Celian kirjapalvelut -tulosalueen suoritteisiin on laskettu mukaan lainat Celian järjestelmästä, oppikirjatoimitukset, asiakkaiden kotisivukäynnit, yhteydenotot asiakaspalveluun, seminaarit, koulutustilaisuudet ja messut. Työn tuottavuus on noussut vuodesta 2016 n. 4 %. Suoritemäärä on pienentynyt, sillä Celian asiakaspalvelu oli suljettuna 6.–19.3. kirjastojärjestelmän vaihdon vuoksi. Toisaalta htv-määrä on myös pienentynyt. Henkilöstöpanostusta on tarvittu kehittämishankkeisiin, joista keskeisimpiä olivat kirjastojärjestelmä uudistus ja Celianet-verkkopalvelu-uudistus. Myös kirjastoyhteistyö yleisten, korkeakoulukirjastojen ja oppilaitosten kanssa sitoo henkilövoimavaroja mm. neuvonnan, koulutuksen ja viestinnän muodossa.

Saavutettavan julkaisemisen edistämistyö on tullut seurantaan vuodesta 2016 lähtien. Tulosalue sisältää myös saavutettavien kirjastopalveluiden edistämisen, kuten yleisten kirjastojen saavutetta-

¹ Vaativien suoritteiden osuus 4 %. Vaativiksi suoritteiksi on laskettu sähköposti- ja chat-asiointi asiakaspalveluun, puhelinpalvelu asiakaspalvelunumeroihin, messut, seminaarit, koulutustilaisuudet ja vastaavat sekä oppikirjatoimitukset.

² Vaativien suoritteiden osuus 4,5 %

³ Kansainvälinen Daisy-konsortio, Suomen Daisy-konsortio, IFLA, Tactus ja koskettelukirja-asiantuntijuus, Braille-neuvottelukunta, äänikirjaraati

vuussuosituksen jalkauttamisen, kirjastojen neuvonnan e-aineistojen hankinnassa sekä koulutukset alan oppilaitoksissa. Suoritteisiin on laskettu mukaan annetut suositukset ja ohjeet, koulutukset ja neuvontatoimenpiteet sekä käynnit Celian saavutettavuussivustolla.

Muun asiantuntijatoiminnan osuus Celian toiminnasta on pieni eikä sitä ole seurattu suoritetasolla.

Kustannukset ja henkilötyövuodet jakautuivat tulosalueittain seuraavasti:

Kustannukset tulosalueittain 2015–2017

Tulosalue	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017
Kirjastopalvelut	4 419 792	3 870 073	3 935 969	1,70 %
Oppikirjapalvelut	1 311 761	1 287 803	946 645	-26,49 %
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	401 670	542 834	253 692	-53,27 %
Investoinnit				
Yhteensä	6 133 222	5 700 710	5 136 306	-9,90 %

Henkilövoimavarat (HTV) tulosalueittain 2015–2017

Tulosalue	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017
Kirjastopalvelut	25,15	28,83	20,72	-39,14 %
Oppikirjapalvelut	25,21	17,93	18,48	2,98 %
Asiantuntija- ja konsultointitoiminta	3,61	5,16	3,35	-54,03 %
Yhteensä	53,97	51,92	42,55	-22,02 %

Tuloksellisuuden tunnusluvut talousarvion ja tulossopimuksen mukaan

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus Lukemisesteisten henkilöiden kirjallinen tieto- ja kulttuurivaranto lisäänty	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tavoite
Celian kirjatuoanto, uusien nimekkeiden määrä	1 565	1 518	1 389	1 300
Saavutettavan julkaisemisen suositukset, saavutettavuusneuvonta ja koulutukset, kpl	23	26	34	23
Kirjastopalvelujen saatavuutta lukemisesteisille henkilöille lisätään				
Yhteistyökirjastojen lukumäärä, kunnat/toimipisteet	142/298	200/374	220/441	250/450
Yhteistyökirjastojen lukumäärä: korkeakoulukirjastot	21	28	30	33
Celian palveluita säännöllisesti käyttävät lapset ja nuoret	1 483	1 778	1 747	2 070
Toiminnallinen tehokkuus				
Asiakkaita palveluiden piirissä	30 660	35 300	39 700	38 700
Oppikirjatoimitukset	13 915	14 485	13 885	14 000
Lainat Celian järjestelmästä	934 800	950 00	771 400	925 000
Sähköisten palveluiden käyttö lisäänty				
Verkkotoimitusten osuus kokonaislainauksesta %	27 %	39 %	48 %	40 %
Sähköisiä palveluja käyttävien määrä	7557	11 586	13 895	12 000
Asiakastytyväisyys				
Asiakastytyväisyys (1–5)	4,16	4,02	3,5	4
Tyytyväisyys verkkopalveluihin (1-5)	-	4,04	3,6	3,5
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtytyväisyys	3,16	3,21	3,12	3,4

5.2.3 Kansallinen audiovisuaalinen instituutti

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) on sekä muistiorganisaatio että valvontaviranomainen, jonka tehtävänä on säilyttää ja välittää audiovisuaalista kulttuuriperintöä sekä edistää turvallista mediaympäristöä ja mediakasvatusta.

Toimintavuonna KAVI osallistui vahvasti Suomi 100 v -tapahtumien järjestämiseen. Tukirahaa saatiin hankkeen kansalliselta johtoryhmältä Elävä muisti -nettipalvelun suunnitteluun ja toteutukseen. Muut juhlatapahtumat toteutettiin yhteistyössä eri tahojen kanssa monipuolisesti: restauroitujen elokuvien näytökset ("Finlandia" RSO:n kanssa), elokuvaasarjat Orionissa ja maailmalla, seminaarit, kiertävä valokuvanäyttely (Italia), Aikamatkaajat-palvelu.

KAVIn elokuva- ja tv-kokoelmille perustuva Elävä muisti saatiin rakennetuksi lyhyessä ajassa. Lokakuun lopulla avattu palvelu saavutti vuoden loppuun mennessä yli 100 000 kävijää. Elävä muisti sisältää katkelmia dokumenttelokuvista, uutiskatsauksista, tv-sarjoista, valistuselokuvista, mainoksista, matkailuelokuvista jne. maamme historian sadan vuoden varrelta. Kyse on vapaasti katseltavasta aineistosta, aarteistosta, johon muuten on tätä ennen ollut varsin vaikea päästä käsiksi. KAVI kunnioitti maamme historiaa hankkeella, joka jää olemaan, kasvamaan ja kehittymään.

Vuosi 2017 oli neljäs peräkkäinen KAVIn budjetin leikkausvuosi. Talousvaikeuksien keskellä kamppailtaessa yleisön palvelu yritettiin silti säilyttää entisellä tasolla. Tämä edellytti venymistä henkilökunnalta.

Yhtenä säästökeinona oli eläköitymisen kautta tai muuten vapautuvien virkojen täyttämättä jättäminen, mikä on johtanut neljässä vuodessa sattumanvaraiseen henkilökunnan supistumiseen (10 virkaa "hyllyllä").

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kotimaisen kulttuuriperinnön saavutettavuus ja käytettävyys

	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Elonetistä FINNAan siirtyvät aineistot, kuvat ja videoklipit (kumulatiivinen)	50 000 kuvaa ja 1 200 videoklippää	12 500 valokuvaa ja 1 230 elokuvanäytettä.
Elokuvateatterikäyttöön digitoitujen pitkien kotimaisten elokuvien määrä (kumulatiivinen)	160 elokuvaa	384 elokuvaa
Ylen vanhoja digitoituja ohjelmia saatavilla KAVIn katselu- ja kuuntelupisteissä teratavuina (kumulatiivinen)	23	41,7

Elokuvakulttuurin ja -kasvatuksen saatavuuden lisääminen koululle, lapsille ja nuorille

	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Elokuvapolku-verkkopalvelu sivun katselukerrat	60 000	69 223
KAVIn elokuvakasvatukseen osallistuvat lapset ja nuoret	7 000	10 437

Medialukutaito ja lapsille turvallinen mediataitoympäristö

	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Mediakasvatustapahtumiin tai hankkeisiin osallistuvat tahot	1900	2 800
Mediakasvatuskoulutuksiin tai -luennoille osallistuneiden määrä	900	1 200
Mediakasvatuskoulutusten ja -luentojen määrä	25	28
Ikärajojen luotettavuus; valvontaluokittelussa ennalleen jääneiden ikärajojen prosenttiosuus	70	67,6

Toiminnallinen tehokkuus

Vuonna 2017 hallintopalveluiden ja viestinnän kustannukset olivat 1 344 280 (20,73 % kokonaiskustannuksista), jotka on vyörytetty tulosalueille.

Vertailussa olevat vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään, koska työaikakustannukset on jaettu eri tavoilla kunakin vuonna. Vuonna 2016 ja 2017 työaika kohdennettiin julkisoikeudellisten suoritteiden osalta aina suoritteelle asti.

Toiminnallinen tehokkuus	toteuma 2015	toteuma 2016	toteuma 2017	tavoite 2017	vertailu tavoite 2017-toteuma 2017
Elokuva kokoelma- ja arkistotyön menot € / arkistoitu elokuva	23,91	24,75	24,36	23,62	-0,74
Radio- ja tv-arkistoinnin menot € / arkistoitu teratavu	3 824,28	3 285,03	2 937,00	3 084	147
Kuvaohjelmia koskevat yleisöpalautteet käsittely € / palaute	106,36	47,11	27,77	120	92,23
Kuvaohjelmien luokittelu € / ohjelma (tilauksesta luokitellut)	69,62	170,68	104,82	108	3,18
Luokittelijoiden valvonta € / ohjelma (uudelleen luokitellut)	141,63	193,09	245,30	97	-148,30

Tavoitteisiin ei päästy arkistoidun elokuvan kustannuksessa eikä uudelleen luokitellussa ohjelmassa. Hallinnon vyörytykset nousivat edellisestä vuodesta. Uudelleen luokitelluja oli vuonna 113 kun vuonna 2016 niitä oli 143.

Radio- ja televisio arkistoinnin arkistoidussa teratavussa päästiin tavoitteeseen, vaikka tallennetussa ohjelmavirrassa ei aivan päästy tavoitteeseen.

Yleisöpalautteiden määrä vuonna 2017 oli 161 ja tilauksesta luokiteltujen määrä 34. Työaikojen prosentuaalinen osuus koko työajasta laski, joten työkustannukset laskivat.

Toiminnan tuottavuus

Maksullista palvelutoimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja kuvaohjelmalautakunnan suoritteiden maksullisuudesta antama asetus (1212/2016). Valvontamaksuja säännellään kuvaohjelmalaissa (710/2011).

Liiketaloudelliset suoritteet

Esitystoiminta

Orionissa järjestettiin 878 esitystä, kaikkiaan 525 eri elokuvaohjelmaa (vuonna 2016: 833 esitystä, 472 eri elokuvaohjelmaa), joissa oli katsojia 48 714 yhteensä (2016: 45 076) eli keskimäärin 55 katsojaa / esitys (2016: 54). Katsojamäärä kasvoi edellisestä vuodesta 3 638 katsojalla. Maksavien katsojien määrä nousi edellisestä vuodesta.

Koululaisnäytöksiä oli Orionissa 52 ja niissä yhteensä 8 975 katsojaa (vuonna 2016 oli 43 näytöstä ja 6 660 katsojaa). Orionissa oli myös vuonna 2017 ilmaisenäytöksiä sekä -tapahtumia, kuten luentosarjoja ja seminaareja.

Festivaalien kanssa järjestettiin myös yhteistyönäytöksiä.

Aluesarjat

KAVilla oli sarjamuotoista esitystoimintaa Helsingin lisäksi Hämeenlinnassa, Joensuussa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Lahdessa, Oulussa, Tampereella ja Turussa. Rovaniemen sarja on edelleen tauolla esityspaikan puuttumisen vuoksi, mutta Jyväskylän sarja saatiin käynnistettyä uudelleen syksyllä 2017. Esityksiä vuonna 2017 oli yhteensä 140 (2016: 134). Kevätkaudella katsojia oli 2 875 (2016: 2 752) ja keskimäärin 43 (2016: 41) katsojaa per näytös. Syyskaudella katsojia oli 3 358 (2016: 3 205) ja keskimäärin 46 (2016: 48) katsojaa per näytös. Lisäksi oli 47 (2016: 47) vaapaalippulaista ja koululaisnäytöksissä yhteensä 2 051 (2016: 1 792) katsojaa.

KAVI toimii valtakunnallisten elokuvafestivaalien ja -tapahtumien yhteistyökumppanina (Tampereen lyhytelokuvajuhla, Turun suomalaisen elokuvan festivaali, Sodankylän elokuvajuhla, HIFF – Rakkautta ja Anarkiaa -elokuvafestivaali ja DocPoint – Helsingin dokumenttielokuvafestivaali).

Arkistopalvelut

Arkistopalvelut jakautuvat ja verkottuvat yksiköiden välille. Maksutonta palvelua ovat vähäisiä kustannuksia aiheuttavat tallettajapalvelut sekä kansainväliseen kulttuurivaihtoon liittyvät palvelut. Maksullista palvelutoimintaa säätelee maksuperustelaki (150/1992) ja Opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja kuvaohjelmalautakunnan suoritteiden maksullisuudesta antama asetus (1212/2016). Palvelutoiminta tapahtuu tekijänoikeus- ja arkistonhoitoseikkojen asettamissa rajoissa.

Kuvaohjelmien luokittelupalvelut

KAVI luokitteli vuoden aikana yhteensä 200 kuvaohjelmaa, joista maksullista luokittelupalvelua oli 34. Luokittelutilauksien määrään KAVI ei myöskään voi itse vaikuttaa. Uudelleenluokitteluita tehtiin 113, joista valvontaluokitteluita oli 104 (Kavin oma aloite 62, tuplaluokitteluita 23, yleisöpalaute 17 ja kaksi oikaisupyyntöä). Valvontaluokitteluiden määrä jäi tavoitteesta, koska Orionin esitystoiminnan luokittelu työllistivät MEKU -yksikköä ja käytössä on ollut vain 2 henkilötyövuotta luokittelu- ja valvontatehtäviin. Orionin esitystoimintaa varten luokiteltiin 53 kuvaohjelmaa. Esitystoiminnan ku-

vaohjelmat tulivat luokiteltaviksi yleensä viime tipassa ja kiireaikataululla ja veivät runsaasti resursseja muunkin henkilöstön työpanoksesta.

LIIKETALOUDELLISET SUORITTEET			
	2015	2016	2017
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	418 408	375 709	472 057
Maksullisen toiminnan muut tuotot	11 973	15 991	18 432
Tuotot yhteensä	430 381	391 699	490 489
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 959	16 201	16 113
Henkilöstökustannukset	241 734	255 417	263 283
Vuokrat	81 970	75 571	86 939
Palvelujen ostot	140 777	138 130	132 782
Muut erilliskustannukset	46 006	60 387	64 268
Erilliskustannukset yhteensä	526 446	545 706	563 385
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	138 228	85 286	104 842
Poistot	2 198	2 198	122
Korot	23	3	0
Muut yhteiskustannukset	53 850	10 440	22 368
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	194 298	97 927	127 332
Kokonaiskustannukset yhteensä	720 744	643 634	690 717
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-290 363	-251 934	-200 228
(tuotot - kustannukset)			
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	59,71 %	60,86 %	71,01 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	170 000	170 000	72 642
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-120 363	-81 934	-127 586
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	78,15 %	82,70 %	79,36 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	170 000	170 000	170 000

Julkisoikeudelliset suoritteet

Kuvaohjelmaluetteloon ilmoitettiin vuoden 2017 aikana 13 572 kuvaohjelmaa. Ilmoitettujen kuvaohjelmien määrä laski edelleen lievästi. KAVI ei voi vaikuttaa rekisteröintilukuihin.

Luokittelijakoulutukseen osallistui 19 henkilöä ja kertauskoulutukseen osallistui 38 kuvaohjelma-
luokittelijaa. Vuoden 2017 lopussa hyväksytyjä luokittelijoita oli yhteensä 248. KAVI ei voi vaikut-
taa koulutukseen tulevien määrään.

Kuvaohjelmaluokittelijan luokittelupäätöksestä tehtiin kaksi oikaisupyyntöä KAVI:in. Kuvaohjelma-
lautakunnalle ei tehty vuonna 2017 yhtään valitusta.

KAVI myönsi 41 festivaalilupaa.

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET			
	2015	2016	2017
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	142 310	164 329	230 282
Tuotot yhteensä	142 310	164 329	230 282
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 490	274	559
Henkilöstökustannukset	175 953	94 544	119 470
Vuokrat	267	0	0
Palvelujen ostot	14 607	609	1 129
Muut erilliskustannukset	2 207	39 538	38 548
Erilliskustannukset yhteensä	194 524	134 965	159 705
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	69 440	15 459	28 603
Poistot	15 347	5 810	5 957
Korot	414	41	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	85 202	21 309	34 560
Kokonaiskustannukset yhteensä	279 726	156 275	194 265
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-137 416	8 054	36 017
(tuotot - kustannukset)			
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	50,87 %	105,15 %	118,54 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-137 416	8 054	36 017
KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	50,87 %	105,15 %	118,54 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0

Kuvaohjelmalain mukaiset valvontamaksut

Valvontasuunnitelma vuosille 2014–2018 päivitettiin ja painopistealueeksi valittiin yleisöpalautteiden perusteella tehtävä luokittelijoiden valvonta. Tämän lisäksi päätettiin ottaa valvonnan keskipisteeseen luokittelijoiden kertauskoulutukseen osallistuvat kuvaohjelma-luokittelijat.

Kuvaohjelmaluokittelijoiden luokitteluihin kohdistuneita valvontatapahtumia oli 104 kpl. Kuvaohjelmien tarjontaan kohdistui 42 valvontatapahtumaa (televisio 15 kpl, julkinen esittäminen 15 kpl, tallennelevitys 9 kpl ja tilausohjelmapalvelut 3 kpl)

Kuvaohjelmien tarjoamispaikkojen määrä väheni edelleen. Väheneminen johtuu tallennemyynnin ja vuokraustoiminnan supistumisesta.

VALVONTAMAKSUT

	2015	2016	2017
	tilinpäätös	tilinpäätös	tilinpäätös
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	181 654	181 621	168 828
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	181 654	181 621	168 828

KOKONAISKUSTANNUKSET

Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	538	7	13
Henkilöstökustannukset	63 404	91 705	80 379
Vuokrat	0	0	0
Palvelujen ostot	140	250	22
Muut erilliskustannukset	392	30 917	29 353
Erilliskustannukset yhteensä	64 474	122 879	109 768
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	29 760	12 084	34 899
Poistot	6 577	4 541	4 538
Korot	178	32	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	36 515	16 657	39 437
Kokonaiskustannukset yhteensä	100 989	139 536	149 205

KUSTANNUSVASTAAVUUS	80 665	42 084	19 623
(tuotot - kustannukset)			

KUSTANNUSVASTAAVUUSPROSENTTI	179,88 %	130,16 %	113,15 %
-------------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------

Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
--	---	---	---

KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	80 665	42 084	19 623
KUSTANNUSVASTAAVUSPROSENTTI HINTATUEN JÄLKEEN	179,88 %	130,16 %	113,15 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0

5.2.4 Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa koulutukseen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien toimintaan liittyviä arviointeja varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Karvin tehtävänä on myös tukea koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja arviointeihin liittyvissä asioissa.

Karvi toteuttaa tehtäviään kansallisen arviointitoiminnan, asiakaslähtöisten arviointipalveluiden ja asiantuntijapalveluiden kautta. Karvilla on valtioneuvoston asettama arviointineuvosto, joka seuraa ja kehittää arviointikeskuksen toimintaa, osallistuu Karvin strategiseen suunnitteluun, päättää laajakantoisista ja periaatteellisista lausunnoista ja aloitteista, tekee opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksen koulutuksen arviointisuunnitelmasta, korkeakoulujaostosta ja muista mahdollisista jaostoista sekä päättää mahdollisesta neuvottelukunnasta. Arviointineuvosto kokoontui vuonna 2017 yhdeksän kertaa. Korkeakoulujen arviointijaostolla oli kaikkiaan 11 kokousta vuonna 2017. Lisäksi arviointineuvosto nimitti 2.5.2017 Karvin yhteydessä toimivan ammatillisen koulutuksen arvioinnin asiantuntijaryhmän, joka kokoontui vuoden 2017 aikana kaksi kertaa ja jonka toimikausi jatkuu 30.11.2018 asti. Karvilla on toimipaikat Helsingissä ja Jyväskylässä. Virkojen määrä on 50.

Toiminnan painopiste oli Karvin strategian ja siihen perustuvan Koulutuksen arviointisuunnitelman 2016–2019 toimeenpanossa. Arviointisuunnitelma päivitettiin opetus- ja kulttuuriministeriössä 14.11.2017 käydyin puolivälineuvottelun yhteydessä. Arviointisuunnitelmassa määritellyt arviointitoiminnan painopisteet ovat: oppimisen ja osaamisen kehittäminen arviointien avulla, koulutusjärjestelmän toimivuus ja kehittäminen, yhteiskunnallisesti keskeiset ja kriittiset teemat sekä koulutuksen järjestäjien tukeminen laadunhallinnassa ja kehittävään arviointiin perustuvan toimintakulttuurin vahvistamisessa.

Perusopetuksen oppimistulosten arvioinneista valmistui vuonna 2017 matematiikan pitkittäisarviointi. Lisäksi käynnissä oli Finskan oppimistulosarviointi (A-oppimäärä ja äidinkielenomainen oppimäärä) sekä suomen ja ruotsinkielisen koulutuksen pitkittäisarviointi. Uutena oppimistulosarviointina käynnistyi englannin A-oppimäärän pitkittäisarviointi.

Ammatillisen koulutuksen kestävän kehityksen osaamisen arvioinnin tulokset julkistettiin keväällä 2017. Ammattiosaamisen näyttöihin perustuvia ammatillisen peruskoulutuksen oppimistulosten arviointeja jatkettiin 10 tutkinnossa ja nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkinnon arviointiraportti julkistettiin loppuvuodesta. Matematiikan pitkittäisarviointi kohdistui myös ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi käynnissä oli ammatillisen koulutuksen oppimistulosten meta-arviointi.

Korkeakoulujen laatu järjestelmien auditoinneissa oli käynnissä toinen kierros sekä kolmannen kierroksen auditointimallin kehittäminen. Auditointihankkeita valmistui 9 kappaletta, joista kaksi oli uusinta-auditointeja ja yksi liiketaloudellisena maksullisena palvelutoimintana toteutettu auditointi. Viisi auditointia toteutettiin kansainvälisen auditointiryhmän toimesta. Kaikilla auditoinnin läpäisseillä korkeakouluilla on kattava, dokumentoitu ja todennetusti toiminnan kehittämistä tukeva, euroop-

palaiset vaatimukset täyttävä laatujärjestelmä. Lisäksi käynnistettiin 8 auditointihanketta, joiden lopputuloksesta korkeakoulujen arviointijaosto tekee päätöksen kevään ja alkusyksyn 2018 aikana. Näistä kaksi toteutetaan kansainvälisen auditointiryhmän toimesta, joista toinen on liiketaloudellisenä toimintana toteutettava auditointi.

Teema- ja järjestelmäarviointeja oli käynnissä 13, joista valmistuivat ruotsin kielen opettajankoulutuksen arviointi, valtionalouden säästöjen vaikutukset sivistyksellisiin oikeuksiin, kansainvälinen vertailuhanke maahanmuuttajien integroitumisesta koulutusjärjestelmään, sekä ammatillisten koulutuksen osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys ja toiminnan tehokkuus -hanke.

Muut käynnissä olleet teema-arvioinnit koskivat esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa, oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanoa, työrauhaa ja turvallista oppimisympäristöä kouluissa ja oppilaitoksissa, varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden toimeenpanoa, opiskelijan siirtymiä ja opintopolun sujuvuutta koulutuksen nivelvaiheissa sekä opettajankoulutusfoorumin laatiman opettajankoulutuksen kehittämisohjelman toteutumista. Lisäksi oli käynnissä yrittäjyys ja innovaatiokapasiteetti korkeakouluissa ja ammatillisessa koulutuksessa -arviointi, lääketieteen peruskoulutuksen arviointi, sekä ruotsinkielistä peruskoulutusta koskeva arviointihanke Hantering av två- och flerspråkigheten i de svenskspråkiga skolorna.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien itsearviointi- ja laadunhallintajärjestelmien tilan arvioinnin tulokset julkistettiin vuoden 2017 alussa. Merenkulkualan koulutuksen arviointi ammattikorkeakouluissa ja ammatillisessa koulutuksessa valmistui. Arviointi kohdistui ensisijaisesti STCW:n laatuvaatimusten täyttymiseen. Varhaiskasvatuksen järjestäjien tukeminen laadunhallinnassa ja arviointimallin kehittäminen aloitettiin. Lisäksi Karvissa toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä lukioden erityisen koulutustehtävän järjestämislupahakemusten arviointi.

Arviointiraporttien julkistamisen yhteydessä järjestettiin tiedotus- ja julkistamistilaisuuksia sekä seminaareja, joiden muoto vaihteli arviointityypin mukaan. Arviointien tuloksista tiedotettiin laajasti eri sidos- ja kohderyhmille. Arviointituloksia esiteltiin myös mm. opetus- ja kulttuuriministeriössä, Opetushallituksessa ja erilaisissa tilaisuuksissa. Arviointiraportit ja tiedotteet löytyvät Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen verkkosivuilta osoitteesta www.karvi.fi.

Toiminnan tuottavuus

Tuottavuus	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2017 tavoite	2017 toteuma
Valmistuneet arvioinnit ja auditoinnit, raportit kpl	11	15	25	23	20	22
Käynnissä olleet arvioinnit ja auditoinnit	31	37	37	41	35	36
Arviointeihin osallistuneiden koulutuksen/opetuksen järjestäjien, oppilaitosten ja korkeakoulujen määrä	542	1771	1500	1606	1700	6323
Julkaisut ja artikkelit muissa kuin arviointiraporteissa	7	13	10	6	10	11
Pidetyt esitelmät, kansainväliset	10	46	20	35	40	32
Pidetyt esitelmät, kotimaiset	12	30	20	41	30	82
Järjestetyt seminaarit, konferenssit, julkistamistilaisuudet ja auditointeja tai arviointeja koskevat informaatiotilaisuudet - tilaisuuksien osallistujamäärä yhteensä	475	1307	1380	2390	1500	1293
Karvissa käyneet vieraat, ryhmiä yhteensä - vieraita yhteensä	42 288	41 455	40 300	59 332	40 300	35 268

- joista kotimaisia	207	198	150	196	150	108
- kansainvälisiä	81	257	150	136	130	160
Henkilöstön jäsenyys ulkopuolisissa asiantuntijatyöryhmissä yms.	26	32	32	17	20	23

Toiminnan taloudellisuus

Taloudellisuus	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma	2017 tavoite	2017 toteuma
Kustannukset / Käynnissä olleiden arviointien ja auditoitien määrä	-	72 768 €	95 574 €	84 783 €	108 097 €	85 000€	139 849 €
- kokonaiskustannukset (netto)	-	2 255 820 €	3 536 227 €	3 900 000 €	4 431 959 €	4 970 000 €	5 034 570 €
- käynnissä olleet arvioinnit ja auditoinnit	-	31	37	46	41	35	36
- arviointeihin osallistuneiden koulutuksen/opetuksen järjestäjien, oppilaitosten ja korkeakoulujen määrä	-	542	1771	1500	1606	1700	6323

5.2.5 Taiteen edistämiskeskus

Vuosi 2017 oli viraston #taideliikutta -teemavuosi. Taiteen edistämiskeskus halusi teemavuodelaan muistuttaa, että taide liikuttaa tunteitamme, taide ja taiteilijat kiertävät, taide saa kokijansa liikkeelle taiteen äärelle ja tekijänsä kohtaamaan yleisönsä tutujen toimintaympäristöjensä ulkopuolella. Taiteen edistämiskeskus osallistui myös Suomi100-juhlavuoteen muun muassa 100puheenvuoroataiteesta-blogillaan sekä erilaisilla tapahtumilla ja hankkeilla.

Vuonna 2016 hyväksyttyä henkilöstösuunnitelmaa lähdettiin toteuttamaan henkilöstön tehtävämuidosten osalta vuonna 2017. Muutoksen jälkeen viraston tehtävät jakautuvat selkeästi vastualueittain eli hallintopalveluiden, kehittämisen ja taiteen tukemisen vastualueiden tehtäviin ja viestintään. Vastuualueet ylittävään viraston toiminnan kehittämistyöhön nimettiin koulutus-, asiakaspalvelu-, tarkastus-, arviointi-, päällikkö-, digitalisointi- ja viestintätiimit.

Vuoden 2017 alussa aloittivat uudet vuosien 2017 – 2018 valtion- ja alueelliset taidetoimikunnat.

Vuoden 2017 aikana päivitettiin valtionavustustoiminnan tarkastussäännöt ja määriteltiin tarkastustoiminnan sisäinen työnjako.

Vuoden 2017 uudistettiin viraston ulkoiset verkkosivut. Uudistuksessa ennakoitiin EU:n saavutettavuusdirektiivin määräyksiä.

Tulostavoitteiden toteutuminen vastuualueittain tai toiminnoittain

I Taiteen tukemisen vastuualue

Taideneuvoston kaudelle 2017-18 viraston valmistelun pohjalta asettamat seitsemän valtion taide-toimikuntaa ja niihin nimeämät jäsenet sekä alueellisiin taideoimikuntiin nimetyt jäsenet aloittivat työnsä vuoden alussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämän Kuvataiteen näyttöapurahalautakunnan jäsenten toimikausi jatkui (2016–2018). Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunnan jäsenten toimikausi 2015 - 2017 päättyi, ja ministeriö nimesi uudet jäsenet kaudelle 2018-20.

Virasto järjesti kaikkien toimi- ja lautakuntien jäsenille toimikuntatyön perehdytysseminaarin Helsingissä 9.1.2017.

Viraston valtionavustustoimintaa kehitettiin edelleen jatkamalla mm. hakuilmoitusten, lomakkeiden ja päätöskirjeiden sisällön uudistamista. Edellisenä vuonna päätetyn hakuajojen uudistuksen mukaisesti alueellisten apurahojen ja erityisavustusten vuoden 2017 haku toteutettiin helmimaaliskuussa ja päätökset tehtiin huhti-kesäkuussa.

Valtionavustusten päätösvallan delegointi ministeriöstä virastoon jatkui: avustukset vammaisyhteisöjen kulttuuritoimintaan ja saavutettavuuden edistämiseen olivat ensi kertaa Taikesta haettavana ja päätettävänä. Avustukset kulttuurilehdille sekä pääosa taide- ja kulttuurifestivaalien avustuksista siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä Taikelle, ja virasto julisti syksyllä haettavaksi vuoden 2018 avustukset. Osittain näihin muutoksiin liittyen siirrettiin myös valtakunnallisten visuaalisen alan taiteilijajärjestöjen sekä mediataiteen alan järjestöjen toiminta-avustukset, ja niiden vuoden 2018 avustukset julistettiin haettavaksi Taikesta 2017 syksyllä.

1. Taiteilijan toimeentulo- ja työskentelyedellytysten kehittäminen sekä apurahojen kohdentaminen

Taiteen edistämiskeskus edisti taiteellisen toiminnan ja tuotannon edellytyksiä

- 1) jakamalla apurahoja ja avustuksia taiteilijoille, taiteilijaryhmille ja yhteisöille, myöntämällä ylimääräisiä taiteilijaeläkkeitä sekä
- 2) tukemalla asiantuntijana taide- ja kulttuuripoliittista päätöksentekoa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Apurahoilla ja avustuksilla edistettiin myös taiteen saatavuutta, saavutettavuutta, kulttuurista monimuotoisuutta ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta, kulttuurin taloutta ja luovaa taloutta, taiteen soveltavaa käyttöä sekä kulttuuria.

Toiminnassaan keskus on ottanut huomioon hyvän hallinnon, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden toteutumisen sekä kohderyhmien erityispiirteet. Apurahapolitiikassa on otettu huomioon hakijakunnan sukupuoli-, ikä-, kieli- ja alueellinen jakauma sekä nuorten taiteilijoiden asema apurahan hakijoina ja saajina.

Vuonna 2017 Taiteen edistämiskeskus jakoi taiteen edistämiseen noin 34,7 milj. euroa. Virasto ja sen luottamuselimet käsitelivät kaikkiaan runsaat 14 000 hakemusta ja antoivat yhtä monta päätöstä. Lisäksi Taike antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunnon 164 taide- ja kulttuurifestivaalia koskevasta hakemuksesta.

TAIKEN hakemukset ja myönnöt 2015 - 2017*						
Tukimuoto	Hakemuksia 2015	Hakemuksia 2016	Hakemuksia 2017	Myönnöt 2015	Myönnöt 2016	Myönnöt 2017 (alustava)
Työskentelyapurahat**	5997	6237	5761	1246	1121	1067
Kohdeapurahat yksityisille ja työryhmille	5041	5350	5990	1556	1728	1487
Ylimääräiset taiteilijaeläkkeet***		504	517		59	61
Valtionavustukset yhteisöille	2162	2022	1948	1037	746	754
Kaikki tukimuodot yht.	13200	14113	14216	3839	3654	3369
* sisältää kaikki Taiken tukimuodot (ml. alueelliset). Vuoden 2017 tieto alustava.						
** Valtion taiteilija-apurahat, kirjastoapurahat, näyttöapurahat, alueelliset työskentelyapurahat						
*** Eläkkeet eivät sisälly Taiken määrärahaan						
Lähde: http://www.taike.fi/fi/apurahatilastot						

2. Kansainvälistymisen, kulttuurivaihdon sekä -viennin edistäminen

Taiteen edistämiskeskus edisti kulttuurin taloutta ja luovaa taloutta, kansainvälistymistä sekä kulttuurivaihtoa että -vientä mm. jakamalla liikkuvuusapurahoja taiteilijoiden ulkomaanmatkoihin ja residenssityöskentelyyn sekä avustuksia residenssitoimintaan yhteisöille kotimaassa, yhteensä 743 090 euroa vuonna 2017.

Tuki kansainväliseen toimintaan vuosina 2013–2016 (€)*			
Tukimuoto	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Matka-avustukset /liikkuvuusapurahat**	334 730	306 435	438 090
Taiken ylläpitämät ulkomaiset taiteilija- residenssit ***	48 500	38 099	
Residenssi- ja taiteilijavaihtotoiminta	392 170	412 000	305 000
	775 400	756 534	743 090

* Kansainvälinen toiminta = ulkomailla tapahtuvaa toimintaa.

** vuodesta 2017 alkaen matka-apurahat ja residenssiapurahat = liikkuvuusapurahat.

*** V. 2013 päätöksen mukaisesti taiteilijaresidensseistä luovuttu v. 2016 aikana.

3. Taiteen moninaisuuden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen

Taiteen edistämiskeskus vahvistaa myöntämillään apurahoilla maahanmuuttajataustaisten ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien taiteilijoiden mahdollisuuksia harjoittaa taiteellista toimintaa ja osallistua tasavertaisesti Suomen taide-elämään. Apurahoin tuetaan myös monikulttuurisuutta ja

kulttuurien välistä vuorovaikutusta edistäviä taidehankkeita Suomessa. Vuonna 2017 apurahoja ja avustuksia myönnettiin yhteensä 765 000 euroa.

Apurahat monikulttuurisuutta edistäviin taidehankkeisiin 2015–2017			
	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Määräraha €	97 000	105 000	124 000
Hakijat	121	206	194
Saajia	37	40	48
Saajat hakijoista (%)	31 %	19 %	25 %

Avustukset monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasismin vastaiseen toimintaan 2015 - 2017			
	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Määräraha €	612 000	660 000	641 000
Hakijat	221	199	153
Saajia	89	89	89
Saajat hakijoista (%)	40 %	45 %	58 %

4. Taiteen ja kulttuurin perusoikeuksien sekä saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen

Tavoitteena on selkeyttää viraston roolia taiteen perusoikeuksien toteuttamisen edellytysten luojana että asiantuntijatahona, joka tukee alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti taide- ja kulttuuripoliittista päätöksentekoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti viraston käyttöön 452 000 euroa taiteen ja kulttuurin keinoin hyvinvointia edistävien hankkeiden edistämiseen. Määrärahasta 40 000 € myönnettiin toiminnan koordinoinnista vastaavan ”Taikusydän -yhteyspisteen” toimintaan.

Virasto osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla valmisteltuihin hallituksen kärkihankkeiden valtionavustushakujen valmisteluun ja toteutti taiteen prosenttiperiaatteen laajentamista hyvinvointisektorille koskevan kärkihankehaun. Taike jakoi sille osoitetusta 600 000 euron määrärahasta valtionavustuksia kaikkiaan yhdelletoista alan toimijalle.

Taike ja alueelliset toimikunnat jakoivat lastenkulttuurin edistämiseen vuonna 2017 yhteensä 600 000 euroa. Virasto antoi asiantuntemustaan myös opetus- ja kulttuuriministeriön lastenkulttuuria koskevan kärkihankkeen toteutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti viraston käyttöön julkisten taidehankintojen ns. prosenttiperiaatteen edistämiseen 285 000 euroa. Määräraha jaettiin haun perusteella erityisavustuksina rakennuttajille eri puolilla maata taidehankintojen edistämiseen. Tavoitteena on, että taidehankinnat otettaisiin mukaan rakennusten ja ympäristön suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa.

II Kehittämisen vastuualue

Kehittämishojelmien vaikuttavuuspanos 2017

	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	Kehittämisen vastuualueen htv / palkat + projektit € *	Kehittämisen vastuualueen htv / palkat + projektit € *	Taiteen tukemisen vastuualueen avustukset €	Taiteen tukemisen vastuualueen avustukset €	Vaikuttavuus panos yhteensä €	Vaikuttavuus panos yhteensä €
Prosenttiperiaate	2,7/138 896	4,9/270 327	285 000	300 000	423 896	570 327
Taide ja hyvinvointi	5,2/296 502	4,7/260 164	452 000***	400 000	748 502	660 164
Lasten- ja nuorten kulttuuri	7,7/431 437	6,3/410 724	600 000	570 000	1 031 437	980 724
Kulttuurinen moninaisuus ja liikkuvuus	5,9/327 408	4,1/285 754	1 508 090	1 480 000	1 835 498	1 765 754
Taiteilijoiden työskentelyedellytykset	18,3/975 590	17/1 005 656	18 002 736 **	17 632 230* *	18 978 326	18 637 886

* henkilötöyvuosien määrä ei sisällä kehittämishojelmakoordinaattorien (virkamiestyön) työpanosta.

** sisältää harkinnanvaraiset ja lakisääteiset apurahat taiteelliseen työskentelyyn.

*** lisäksi Kärkihanke 600 000

Taiteen edistämiskeskuksen kehittämisen vastuualueen toiminta vuonna 2017 on kehittämistoiminnan osalta organisoitu viiteen (5) kehittämishojelmaan. Kaikki viraston työsuhteiset läänintaiteilijat työskentelivät näissä kehittämishojelmissa, jotka ovat valtakunnan laajuisia. Toiminta ja tavoitteet kehittämishojelmille on asetettu Taiteen edistämiskeskuksen strategiasta ja OKM:n tulossopimuksen mukaisesti.

Kulttuurisen moninaisuuden ja liikkuvuuden kehittämishojelma 2017

Kehittämishojelman laajempi painotus on vähemmistökulttuureissa ja pohjoismaisessa yhteistyössä. Taiteen edistämiskeskuksen yhteys ja yhteistyö mm. Saamelaiskäräjiin on hyvin vakaata. Kuluneen vuoden aikana Saamelaiskäräjien kanssa haettiin menestyksellisesti rahoitusta pohjoismaiseen tapahtumaan, jossa mm. saamelaistaitteen tekijät pääsevät laajasti kohtaamaan. Kehittämishojelman on lisäksi ollut mukana kansainvälisessä toiminnassa valmistelemalla ResArtes -konferenssia Rovaniemelle kesällä 2018. UM:n rahoituksella jatkettiin Barentsin alueen luovan alojen toimijoiden verkottamista ja verkostojen vahvistamista mallikkaasti. Hanketta esitettiin UM:n pyynnöstä myös Suomen rajojen ulkopuolella.

Romanikulttuurin edistämiseksi luotiin yhteistyöverkostoa ja osallistuttiin mm. Kotimaani on Suomi, Romanit 500 vuotta 100-vuotisessa Suomessa -projektiin. Projektissa toteutettiin viidellä paikkakunnalla, joissa jaettiin romanikulttuuri-infoa perusopetuksen 9.-luokkalaisille sekä ammattikoulujen ja lukioiden ensimmäisen vuoden opiskelijoille sekä pidettiin keskustelutilaisuuksia. Projekti alkoi Helsingissä, jossa järjestettiin konsertti ja näyttelyitä. Liikkuvuuden osa-alueella jatkettiin taiteilijaresidenssikonseptin kehittämistyötä ja keskityttiin pohjoismaisiin yhteyksiin.

Tulossopimuksen tavoitteena Kulttuurisen moninaisuuden ja liikkuvuuden kehittämishojelmassa tavoiteltiin projekteista 25% osuutta vuorovaikutukseen kantaväestön ja maahanmuuttajien välillä.

Toteutunut tulos oli 16%, koska Pohjanmaalle rekrytoitu monikulttuurisuuteen ja maahanmuuttoon läänintaiteilija päätti työsuhteensa suunniteltua aikaisemmin ja osa toimenpiteistä jäi toteuttamatta.

Lasten ja nuorten kehittämisohjelma vuonna 2017

Lasten- ja nuorten kulttuurin kehittämisohjelmassa toimintaa suunnattiin alueille, joissa lapsen oikeus taiteeseen toteutuu heikosti. Tämä tarkoittaa sitä, että alueelle ei kohdistu ollenkaan tai kohdistuu vähäisesti lastenkulttuurikeskuksen tai muun lastenkulttuuritoimijan työtä, tai kunnassa ei ole kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Vuonna 2017 järjestettiin 5 kaksipäiväistä kasvua kulttuurista -tilaisuutta Pohjois-Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla, Lapissa, yhteinen tilaisuus Pohjois- ja Etelä-Savossa ja Itä-Uudellamaalla. Kasvua kulttuurista -tapaamiset järjestettiin yhteistyössä Creative and Inclusive Finlandin ja Pro Soveltavan taiteen tila ry:n kanssa tavoitteena luoda uusia verkostoja, tuoreita näkökulmia ja innovatiivista osallisuutta kulttuurin ja taiteen ja kuntatoimijoiden yhteistyöhön.

Tulossopimuksen tavoitteena oli, että kehittämisohjelman projekteista 1/3 tuli kohdistua nuoriin, **Toteutunut tulos** vuonna 2017 projekteista 1/2 kohdistui nuoriin.

Taiteen käytön, hyvinvointivaikutusten ja osallistamisen kehittämisohjelma 2017

Taiteen käytön, hyvinvointivaikutusten ja osallistamisen kehittämisohjelmassa huomiota tuli kiinnittää sotesektorin rahoituksen maantieteelliseen laajentamiseen. Taike osallistui STM:n järjestämään hyvinvoinnin, terveyden sekä työ- ja toimintakyvyn edistämisen aluekierrokseen (hyte). Vuonna 2017 oli 17 tilaisuutta ja vielä vuoden 2018 on tulossa yksi tilaisuus. Tämän lisäksi Taike oli mukana erilaisissa messutapahtumissa, osallistui Pirkanmaan kulttuurihyvinvointisuunnitelman tekemiseen ja pilotoi taiteilijaresidenssitoimintaa hoitolaitoksissa. Suomalainen toimintamalli kiinnostaa myös kansainvälisesti, yhteyksiä on ollut Iso-Britanniaan ja Norjaan, lisäksi ollaan mukana EU-tasoisessa suunnittelutyössä.

Taiteen edistämisen asiantuntemuksella lisäksi oltiin luomassa mm. kulttuurihyvinvointisuunnitelmia.

Tulossopimuksen tavoitteena prosenttiperiaatteen laajentaminen sote-sektorin puolelle

Toteutunut tulos vuonna 2017 on tavoitettu sotepuolen toimijoita ja puhuteltu laajasti sekä sote-että kulttuuripuolen kohderyhmiä. Lanseerattiin 100 minuuttia taiteelle - % taiteelle

Taiteilijoiden työskentelyedellytysten kehittämisohjelma

Taiken kehittämisohjelmista laajin keskittyy taiteilijoiden työskentelyedellytyksiin valtakunnallisesti ja huomioiden myös alueelliset kehittämistarpeet. Kehittämisohjelmien toimintamallia hiottiin valmistelemalla vuoden 2018 alkavaa uutta lyhytohjelmia, taiteilijan asiantuntijuuden ja välittäjätoiminnan kehittämisohjelmaa. Tanssin talon kanssa yhteistyönä edistettiin tanssin valtakunnallista kiertuetoiminnan organisointia. Uusia avauksia ohjelmassa oli biotaide, joka kohdennettiin alueellisenä, mutta on laajan kiinnostuksen vuoksi ollut esillä alueiden välillä ja jopa pohjoismaisessa yhteistyössä. Muita taiteen aloja, joihin kehittämistoimia on kohdennettu kehittämisohjelmassa ovat

mm. esitystaiteen, kuvataiteen, valotaiteen, mediataiteen, sarjakuvan ja korutaiteen ja kirjallisuuden projektit ja tapahtumat, joita teemoitti Suomi 100-juhlavuosi ja Taiken oma taide liikuttaa -teema.

Taiteen prosenttiperiaatteen kehittämisohjelma 2017

Taiteen prosenttiperiaatteen kehittämisohjelmassa lisättiin prosenttiperiaatteen laajentumista kuntiin ja muihin rakennuttajiin. Taiken avustuksin tuettiin 12 kohdetta, joissa oli mukana 20 taiteilijaa. Taiken projekteissa sparrattiin 14 kohdetta, joissa mukana oli 40 taiteilijaa. Lisäksi ministeriön kanssa suunniteltiin taiteen prosenttiperiaatteen asiantuntija- ja neuvontapalvelun mallia.

Tulossopimuksen tavoitteena oli mm. asiantuntija- ja neuvontapalvelumallin suunnittelu OKM:n kanssa. Lisäksi tavoitteena oli prosenttiperiaatteen laajentuminen edelleen uusiin kuntiin ja taiteilijoiden työllistyminen toteutuksissa.

Toteutunut tulos vuonna 2017 laajensi prosenttiperiaatetta uusiin kuntiin, taiteilijoita työllistyi prosenttiperiaatteen toteutuksissa, ja OKM:n kanssa käynnistettiin suunnittelu neuvontapalvelusta.

Asiantuntijatyö

Asiantuntijatyönä osallistuttiin mm. maakuntasuunnitelmatyöhön ja erilaisiin kulttuurin alatyöryhmiin. Maakuntiin annettiin lausuntoja pyynnöistä Etelä-Karjalan Liitolle, Satakunnan liitolle, Pohjois-pohjanmaan liitolle, Keski-Pohjanmaan liitolle. Lisäksi Taiteen edistämiskeskuksen asiantuntijat olivat nimettyinä erilaisiin työryhmiin, joissa roolit vaihtelivat (ml. Lappi, Etelä- ja Pohjois-Savo, Etelä-Karjala, Satakunta) myös OKM:n aluepoliittisia linjauksia valmistelavassa työryhmässä Taike oli mukana. Kaikkiaan maakuntaudistukseen ja muuhun alueelliseen strategiseen ja muuhun suunnitteluun Taike osoitti henkilöstöpanosta lähes 1,3 htv:tä. Lisäksi järjestettiin Taiken aluepäivä yhteistyössä Kuntaliiton kanssa ja osallistuttiin kuntien kulttuuritoimintalain uudistamista koskevan sidosryhmätilaisuuden järjestämiseen.

Tiedon tuotanto

Tiedon tuotannossa kyselyn pohjalta uudistettiin ja julkaistiin Taiken vuositilasto, pilotoitiin Taiken alueprofiilia, jonka kehittäminen jatkuu 2018 ja kattaa koko valtakunnan. Taiken barometri julkaistiin maaliskuussa Koko-teatterilla. Tilaisuus oli ensimmäinen laajempi striimattu Taiken tilaisuus ja se keräsi yleisöä toista sataa osallistujaa ja sai hyvää palautetta. Aiheena oli Taiteilijan työskentely-edellytykset muutoksessa. OKM, Cupore ja Taike laativat kolmivuotisen suunnitelman Taiken valti-onavustuksen arvioinnista. Työ käynnistyy 2018 ja se on Cuporen ja Taiken yhteistyösopimuksessa mainittu nk. laajempi tutkimus.

5.2.6 Varastokirjasto

Toiminnan taloudellisuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Vuonna 2017 aineiston vastaanottoon, käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät kustannukset olivat 1 194 356 euroa.

Aineiston käsittelyn määrät ja yksikkökustannukset euroa/hyllymetri 2015–2017

	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Käsittely	7 964	4 054	3 488
Kustannukset	1 655 001	1 302 610	1 194 356
Euroa / hm	209	321	342

Aineiston käsittelyn yksikkökustannukset nousivat edellisiin vuosiin verrattuna. Vuoden 2015 aikana aineistoa käsiteltiin rästimprojehtin yhteydessä tavallista suurempia määriä, mikä alensi yksikkökustannuksia. Vuoden 2016 toteuma on hieman korkeampi kuin normaalivuonna. Vuonna 2017 kirjasto otti aineistoja vastaan edellisvuosia vähemmän ja käsittelyyn liittyvä työ tehtiin vakituisen henkilöstön voimin. Vaikka kustannukset olivat edellisvuosia alhaisemmat, vaikuttaa vastaanotetun aineiston määrän vähentyminen siihen, että eurokustannus/hyllymetri on edellisvuotta korkeampi.

Aineiston käyttö

Vuonna 2017 aineiston käyttöön liittyvät kustannukset olivat 466 393 euroa.

Aineiston käytön yksikkökustannukset euroa/tapahtuma 2014–2016

	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Tapahtumia	90 841	102 191	107 989
Kustannukset	410 009	446 393	466 939
Euroa / tilaus	4,52	4,37	4,32

Aineiston käytön yksikkökustannukset laskivat hieman edellisiin vuosiin verrattuna. Henkilöstökustannukset olivat suurin menoerä. Vuosittaisten tilaustapahtumien määrä jatkoi kasvuaan.

Toiminnan tuottavuus

Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Aineistoa käsiteltiin 3 488 hyllymetriä. Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 12,55 henkilötyövuotta. Aineistoa käsiteltiin 278 hm/htv. Alla vuosien 2015–2017 vertailutiedot:

	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Käsitelty (hm)	7 964	4 054	3 488
HTV	16,46	13,16	12,55
Käsitelty aineisto (hm/htv)	484	308	278

Vuoden 2015 luvussa on vielä mukana rästiprojekti. Vuonna 2015 rästiprojektin htv-määrä oli 4,96.

Tuottavuuden poikkeuksellisen suuri nousu vuonna 2015 johtuu siitä, että uuden kokoelmapolitiikan mukaisesti arvioitua tarpeetonta aineistoa poistettiin aikaisempia vuosia enemmän. Vuonna 2016 näitä ei ollut, ja vuosi olikin normaalivuosi. Vuosi 2017 sekin toimintoiltaan normaali. Aineiston vastaanotto ja käyttöön asettaminen tehtiin ilman viivästyksiä ja vakiintuneen kokoelmapolitiikan mukaisesti.

Tuottavuutta voidaan kuvata myös suhteuttamalla luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuosiin:

	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Luetteloituja tietueita	107 651	73 078	64 559
HTV	16,46	13,16	12,55
Luetteloitu aineisto (tietuetta/htv)	6 540	5 553	5 144

Tuottavuus laski kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. Kuitenkin luetteloitujen tietueiden määrä henkilötyövuotta kohti on edelleen korkealla tasolla. Vaikka kyseiseen työvaiheeseen on määrällisesti voitu osoittaa aiempaa vähemmän henkilöstöresursseja, ei aiempien vuosien kaltaisia käsitteilyrästejä ole syntynyt. Kirjaston työprosesseja ja -tapoja on voitu tehostaa, lisäksi kirjastojen välinen yhteistyö on ollut tuloksellista.

Aineiston käyttö

Tilaustapahtumia oli 107 989. Henkilötyövuosia käytettiin 5,34. Tilauksia oli henkilötyövuotta kohden 20 223. Alla vuosien 2015–2017 vertailutiedot:

	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017
Tilauksia	90 841	102 191	107 989
HTV	5,68	5,47	5,34
Tilauksia / htv	15 993	18 682	20 223

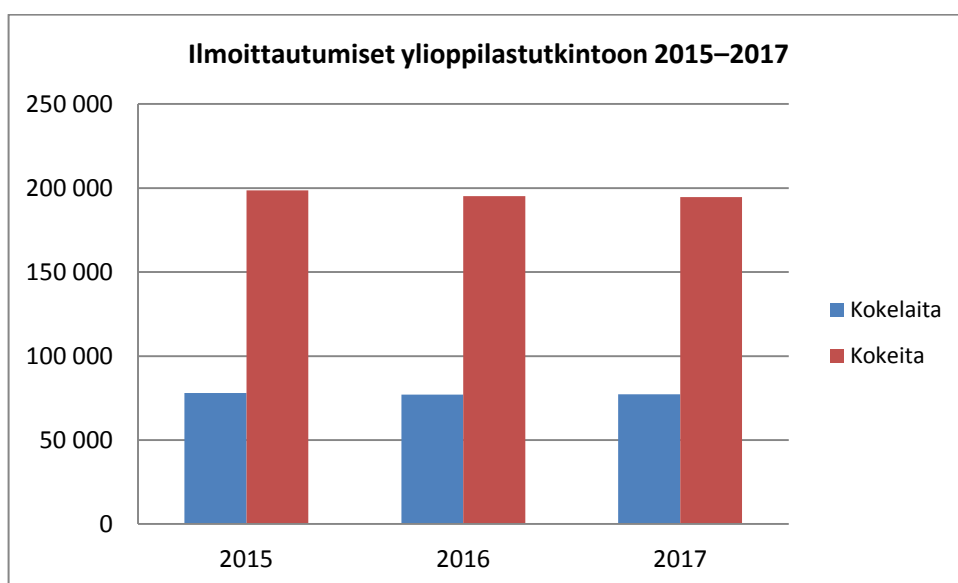
Tuottavuus aineiston käytön osalta nousi jälleen edellisvuoteen verrattuna. Töiden organisointia jatkettiin vastaamaan paremmin mm. ruuhka-aiheiden tasoittamisessa, lisäksi tehtäväkuvia monipuolistettiin. Aineiston käyttöön liittyvissä tehtävissä työskenteli oman henkilökunnan lisäksi myös palkkatuettuja, tuetun työllistämisen harjoittelijoita sekä työkokeilijoita.

5.2.7 Ylioppilastutkintolautakunta

Toiminnan tuloksellisuus

Tulossopimuksen mukaisesti ylioppilastutkintolautakunnan keskeiset tavoitteet vuodelle 2017 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä siihen liittyvät kehittämistoimet. Toimeenpanon ja kehittämisen keskeisinä kohteina olivat tutkinnon ja ylioppilasrekisterin digitalisointi. Sekä tutkinnon toimeenpanolle että kehittämistoimille asetetut tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Lautakunta ei voi vaikuttaa tutkintoon osallistuvien kokelaiden määrään tai siihen, kuinka moneen kokeeseen he ilmoittautuvat. Kokelas- tai koe kohtaisten ilmoittautumisten lukumäärälle asetetut tavoitteet ovat vain ennusteita. Ilmoittautumisten määrä vaikuttaa hyvin pitkälle lautakunnan työmäärään sekä tuloihin, jotka suurimmaksi osaksi muodostuu kokelaiden maksamista perusmaksuista ja koe kohtaisista maksuista. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintaa ei ole tuotteistettu, eikä lautakunnan jäsenistö ole työajanseurannan piirissä. Nämä tekijät vaikeuttavat toiminnan tehokkuuden mittaamista.

Ylioppilastutkintoa suorittamaan ilmoittautui vuonna 2017 kaikkiaan 77 247 henkilöä. Tähän lukuun sisältyvät tutkintoa yhdellä kertaa ja hajauttamalla suorittavat ylioppilaskokelaat sekä myös hyväksytyt ja hylätyn kokeen uusijat ja tutkinnon täydentäjät. Ilmoittautuneita oli 227 (0,29 %) enemmän kuin edellisellä vuonna. Koe kohtaisia ilmoittautumisia oli 194 714, mikä on 506 (0,26 %) edellistä vuotta vähemmän.

Vuonna 2017 lautakuntaan kuului 26 jäsentä. Lautakunnalla on lisäksi apujäseniä kokeiden laadinnasta ja arvostelua varten. Vuonna 2017 arvostelutyöhön osallistuneita apujäseniä oli 365. Sekä lautakunnan jäsenet että sen apujäsenet hoitavat tehtäviään sivutoiminaan oman päätoimensa ohella, joten heidän osaltaan ei ole mahdollista suorittaa työajanseurantaa. Tutkinnon käytännön toimeenpanosta vastaavan kanslian henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 25 virkamiestä. Tämän lisäksi kansliassa työskentelee kiireisimpinä aikoina tuntipalkkaisia työntekijöitä, joiden yhteenlaskettu työpanos on yhden henkilötyövuoden luokkaa.

Ylioppilastutkintolautakunta laati vuoden 2017 kevään ja syksyn tutkintoja varten yhteensä 84 koetta. Arvostelusuorituksia kertyi vuonna 2017 yhteensä 240 980.

Ylioppilastutkintolautakunnan tuottamat kokeet 2015–2017

	2015	2016	2017
Äidinkielen koe	10	10	10
Suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe	4	4	4
Reaaliaineiden kokeet	24	24	24
Matematiikan koe	4	4	4
Toisen kotimaisen kielen koe	8	8	8
Vieraiden kielten kokeet	34	34	34
Yhteensä	84	84	84

Ylioppilastutkintolautakunnan arvostelusuoritukset 2015–2017

	2015	2016	2017
Äidinkielen koe	76 189	74 577	73 242
Suomi tai ruotsi toisena kielenä -koe	1 570	1 651	1 979
Reaaliaineiden kokeet	66 962	68 370	69 020
Matematiikan koe	31 045	28 144	28 905
Toisen kotimaisen kielen koe	20 518	19 520	19 459
Vieraiden kielten kokeet	48 708	48 614	48 375
Yhteensä	244 992	240 876	240 980

Talous

Lautakunnan pääasiallinen tulonlähde ovat kokelaiden maksamat tutkintomaksut. Kokelaskohtaiset tutkintomaksut koostuvat perusmaksusta ja kustakin kokeesta perittävästä maksusta. Lautakunnan tulot laskivat hieman edellisvuodesta. Menot kasvoivat edellisvuodesta, mikä johtui digitaalisen tutkinnon aiheuttamista kustannuksista.

Osa ylioppilastutkinnon järjestämisestä aiheutuvista kiinteistä menoista katettiin valtion talousarvosta kokelaskohtaisten kustannusten pienentämiseksi. Tutkintomaksut säilyivät ennallaan. 6 622 319 euron kokonaistuloista 99,0 % oli julkisoikeudellisia ja loput liiketaloudellisia tuloja.

Julkisoikeudelliset tuotot, 6 557 997 euroa, olivat kokelaiden maksamia perusmaksuja ja koekohtaisia maksuja (98,2 %) sekä tarkistusarvostelumaksuja (0,8 %). Suurin kustannuserä olivat arvostelu- ja muut palkkiot, yhteensä 54,1 % kaikista menoista. Muita merkittäviä eriä olivat kanslian palkkakustannukset, koetehtävien painatukset, ylioppilastutkintorekisterin käyttö, toimitilavuokrat ja koetehtävien postitus. Liiketaloudellisia tuottoja, yhteensä 64 322 euroa, saatiin lähinnä ylioppilastutkintotodistusten jäljennöksistä, käännostodistuksista, koesuoritusten kopioista sekä julkisuuslain nojalla tilatuista kokeista. Niiden kustannuksia olivat palkat, palkkiot ja postitus sekä osuudet vuokrista ja tarvikkeista.

5.2.8 Opintotuen muutoksenhakulautakunta

Tulosopimuksen mukaisesti muutoksenhakulautakunnan tavoitteena on ollut valitusten ratkaiseminen yhdenmukaisesti, aiempina vuosina syntyneen ruuhkan purkaminen sekä työtyytyväisyyden ja johtamisen parantaminen.

Vakuutusoikeuteen tehtävien valitusten määrän ja muutosprosentin perusteella valitukset ratkaistaan muutoksenhakulautakunnassa erittäin yhdenmukaisesti. Edelliseen vuoteen verrattuna päätöksiä tehtiin enemmän (+4 %) valitusten käsittelyajan kuitenkin pidentyessä samalla. Viraston henkisiä voimavaroja kuvaavat tunnusluvut olivat keskimääräistä korkeampia.

Lautakunnan määrärahat kasvoivat edellisestä vuodesta yhden lakimiehen palkkaamiseksi osoitetun lisämäärärahan vuoksi. Päätöksiä tehtiin 3 509 ja päätöksen hinta oli keskimäärin 183 euroa, jossa on laskua edelliseen vuoteen verrattuna 4 prosenttia. Suurin kustannuserä olivat palkkausten, jonka osuus on 75 prosenttia kaikista menoista. Muutoksenhakulautakunnassa työskenteli 8,5 henkilöä.

6. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Ministeriön sisäistä toimintaa ja organisaatiota koskevat linjaukset

Linjaukset 2017	Toteuma ja sen analyysi
<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan ministeriön roolia tulevaisuus- ja sivistysministeriönä. Varmistetaan ministeriön kokonaisnäkömyksen muodostuminen. Uudistetaan ministeriön ydintehtäviin liittyvät prosessit. Edistetään ydintoiminnoissa yhteistä valmistelua ja resurssien joustavaa käyttöä. Ministeriö arvioi nykyiset tehtävät ja tekee tehtävien priorisoinnit. Kehitetään toimintakulttuuria ja -tapoja. Parannetaan johtamiskulttuuria. <ul style="list-style-type: none"> - Muodostetaan poikkihallinnolliset yhteistyöryhmät lainsäädäntövalmistelua, rahoitusta ja ohjausta, kansainvälis- 	<p>OKM:ssä käynnissä olleen työyhteisön kehittämistyön pohjalta OKM:n työjärjestystä uudistettiin ja ministeriöön perustettiin kuusi yhteistyöryhmää. Yhteistyöryhmät muodostettiin ministeriöiden ydintoimintoihin ja ne ovat: rahoituksen yhteistyöryhmä, tulosohjauksen yhteistyöryhmä, säädösvalmistelun yhteistyöryhmä, tutkimuksen, ennakoinnin ja arvioinnin yhteistyöryhmä, kansainvälisen toiminnan yhteistyöryhmä sekä valtionavustuskäytänteiden yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmät laativat vuoden 2017 lopulla toiminnalleen toimintasuunnitelmat sisältäen kehittämistoimenpiteitä. Yhteistyöryhmien tarkoituksena on palvella ministeriön strategista johtamista ja kokonaisnäkömyksen muodostumista, lisätä yhteistyöstä sekä vahvistaa ministeriön asemaa tulevaisuusministeriönä. Hallinnonalan tulevaisuuskatsauksen valmistelu käynnistettiin. Tutkimuksen, arvioinnin ja arvioinnin yhteistyöryhmä vastaa valmistelusta.</p> <p>OKM:n ylin johto osallistui Sitran julkisen sektorin poikkihallinnolliseen koulutusohjelmaan sekä ministeriöiden yhteiseen HAUS:n johtoryhmävalmennukseen.</p> <p>Päätettiin käynnistää OKM:ssä laadunhallintatyö soveltaen CAF-mallia.</p> <p>Vuonna 2017 valmistui selvitys opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisestä työnjaosta.</p>

tä toimintaa sekä tutkimus-, arviointi- ja ennakointitoimintaa varten. Luodaan poikkihallinnollisille prosesseille yhteinen tavoitetilä sekä yhteiset toimintatavat ja periaatteet. Johto ja henkilöstö sitoutuvat avoimeen ja osallistavaan valmisteluun ja toimeenpanoon. Varataan yhteiseen valmisteluun riittävät resurssit.

- Käynnistetään ministeriön tulevaisuustyö.
- Vahvistetaan ministeriössä yhteistä tietopohjaa, tiedon tuotantoa ja tiedon hyödyntämistä. Tieto on avoimesti käytössä koko ministeriössä. Perustetaan työryhmä analysoimaan ministeriön tietotarpeet ja tekemään esitys tietoperustan ja tiedonmuodostuksen kehittämisestä.
- Työnjakoa ministeriön ja virastojen välillä selkiytetään.
- Vahvistetaan henkilöstön osaamista. Osallistutaan henkilökiertoon.
- Vahvistetaan avointa ja yhteistyöhön perustuvaa valmistelua ministeriön sisällä. Otetaan käyttöön yh-

<p>teisiä toimintatapoja ja moderneja työn tekemisen välineitä digitaalisen valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ennakoidaan, jaksotetaan ja priorisoidaan valmisteltavia asioita työkuormituksen välttämiseksi ja toiminnan suunnittelun parantamiseksi. - Uudistetaan johtamiskulttuuria ministeriön kokonaisnäkemystä ja yhteistä valmistelua tukevaksi. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Ministeriön toiminta sopeutetaan julkisen talouden pienentyviin resursseihin. Ministeriö jatkaa sopeuttamisohjelman toimeenpanoa. Ministeriön toimintakyky, osaaminen ja asiantuntijuus turvataan kaikissa olosuhteissa. 	<p>OKM:n sopeuttamisohjelman toimeenpanoa jatkettiin tavoitteiden mukaisesti. Asiaa seurattiin ja käsiteltiin säännöllisesti kansliapäällikön johtoryhmässä.</p>

7. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö kirjanpitoyksikkönä

7.1 Rahoituksen rakenne

Tuotot

Määrärahojen käyttöön asettamiset

Valtioneuvoston kanslia asetti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 14 166,68 euroa momentilta 23.01.03 (Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset) vuodelta 2016 siirtyneestä määrärahasta.

Ulkoministeriö osoitti opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön 90 000 euroa momentilta 24.90.68 (Itämeren ja Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö).

Valtionvarainministeriön momentilta 28.60.12 (Osaamisen kehittäminen) osoitettiin Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen käyttöön yhteensä 4 043 euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön yhteensä 107 914,07 euroa momentilta 32.30.51.

Sosiaali- ja terveysministeriö osoitti kirjanpitoyksikön virastojen käyttöön momentilta 33.20.50 yhteensä 15 339,61 euroa, momentilta 33.20.51 yhteensä 4 924,80 euroa ja momentilta 33.20.52 yhteensä 12 474 euroa.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tapahtuneet rakenteelliset muutokset

Talousarviossa toteutuneet rakenteelliset muutokset on sisällytetty liitteeseen 1.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle osoitetuissa määrärahoissa tapahtuneet muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriölle vuonna 2017 osoitetut määrärahat vähentyivät 28 milj. eurolla vuodesta 2016. Valtionosuus- ja -avustusmomenttien määrärahat vähenivät vuoden 2016 tasosta 29,5 milj. euroa, mikä johtuu pääosin yleissivistävän koulutuksen, vapaan sivistystyön ja nuorten aikuisten osaamisohjelman määräaikaisen rahoituksen vähentymisestä sekä kilpailukykysojimuksista. Opintotoraha ja asumislisämomentin määrärahataso laski 161 milj. euroa, mikä johtuu opintotuki-uudistuksen yhteydessä toteutettavasta säästötoimenpiteestä ja opiskelijoiden asumislisän siirtämisestä yleiseen asumistukeen. Yliopistojen valtionrahoitusmomentin määräraha vähentyi 32 milj. eurolla, mikä johtuu kilpailukykysojimuksista, yliopistoindeksin tarkistuksesta ja määrärahasiirrosta pääluokan sisällä. Veikkausvoittovaramomenteilla määrärahat lisääntyivät 8,3 milj. euroa, mikä

johtuu pääsääntöisesti jakamattomien voittovarojen purkamisesta ja käyttämisestä Olympiastadionin peruskorjaukseen.

Talousarvion ja lisätalousarvion toteutuminen

Hallinnonalan arvonlisäveromomentin 29.01.29 määrärahan käyttö ylittyi 1 147 635,53 eurolla. Ylitykseen myönnettiin ylityslupa.

Yleissivistävän koulutuksen valtionosuusmomentin määrärahaa jäi käyttämättä 35,0 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen valtionosuusmomentilta jäi käyttämättä 4,9 milj. euroa ja nuorten aikuisten osaamishjelmasta 0,9 milj. euroa. Opintolainojen valtiontakausmomentin määrärahaa jäi käyttämättä 5,6 milj. euroa. Opintoraha ja asumislisämomentilta jäi määrärahaa käyttämättä 53,8 milj. euroa ja koulumatkatuesta 6,5 milj. euroa etuuksien käytön jäätyä ennakoitua pienemmäksi.

Teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannusten valtionosuusmomentin 29.80.31 määrärahaa jäi käyttämättä 393 000 euroa.

Opintotukitoiminnan tuloja kertyi 5,8 milj. euroa budjetoitua vähemmän takausvastuusaatavien liisäyksen jäätyä 21,6 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Korkotuloja kertyi 4,7 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muiden tulojen momentille kertyi tuloja 6,6 milj. euroa, mikä muodostuu lähinnä valtionosuuksien ja -avustusten palautuksista.

Siirrettyjen määrärahojen käyttö ja muutokset siirretyissä määrärahoissa

Vuodelle 2018 siirtyi edelliseltä vuodelta 107,3 milj. euroa. Vastaavasti vuodelle 2017 siirtyi 98,9 milj. euroa, joten siirtomäärärahakanta lisääntyi 8,4 milj. euroa. Suurimmat siirtomäärärahakannan erät olivat 45,3 milj. euroa korkeakoulujen ja tieteen yhteisten menojen momentilla 29.40.20, 11,9 milj. euroa yleissivistävän koulutuksen kehittämismomentilla 29.10.20, 9,3 milj. euroa opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilla 29.01.01 ja 8,3 milj. euroa ammatillisen koulutuksen kehittämismomentilla 29.20.21.

Kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimintamenomomenttien siirtomäärärahakanta lisääntyi 3,0 %. Toimintamenomenteilta siirtyi määrärahoja vuodelle 2018 yhteensä 17,4 milj. euroa, kun vuodelta 2016 vuodelle 2017 määrärahoja siirtyi 16,9 milj. euroa.

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 11,7 milj. euroa. Tuotot vähentyivät edellisestä vuodesta yhteensä 1,7 %. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 3,4 %, vuokrat ja käyttökorvaukset kasvoivat 11,6 % ja muut toiminnan tuotot vähentyivät 14,3 %.

Maksullisen toiminnan tuotoista pääosa muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan tuotoista, joista valtaosan muodostavat ylioppilastutkintomaksut. Muista toiminnan tuotoista 45 % kertyi yhteistoiminnan kustannusten korvauksista ja 41 % yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 105,8 milj. euroa. Kulujen määrä on 6 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Kuluista henkilöstökulujen osuus on 39 %, palvelujen ostojen 38 %, vuokrien 3,9 % ja muiden kulujen osuus 2,6 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat vähenivät 29,3 %, vuokratulot 5,5 % ja henkilöstökulut 3,8 %. Palvelujen ostot lisääntyivät 2,8 % ja muut kulut vähenivät 85 %.

Palvelujen ostot olivat yhteensä 39,8 milj. euroa. Palvelujen ostoista 17,6 milj. euroa muodostuu atk:n käyttöpalveluista, joista valtaosa on korkeakoulujen yhteiseen käyttöön hankittuja käyttöpalveluita.

Tietotekniikan asiantuntijapalveluihin käytettiin 6,1 milj. euroa, muihin asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin 5,7 milj. euroa ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusmaksuihin noin 0,8 milj. euroa.

Muiden kulujen 2,7 milj. euroa, 57 %, muodostuu matkustuspalveluista.

Rahoitustuotoista yli 99 % muodostui opintolainojen takausvastuusuorituksista kertyvistä koroista. Rahoitustuotot laskivat 6,9 %. Rahoituskulut lisääntyivät 22 %. Rahoituskulut muodostuivat pääasiassa epävarmojen opintolainojen takausvastaavien tileistä poistoista ja maksuvapautuksista.

Muista satunnaisista tuotoista, 0,6 milj. euroa, pääosa muodostuu Kansallisgallerian kokoelmiin saaduista taidelahjoituksista.

Siirtotalouden kulut, 5631 milj. euroa, muodostuvat opetus- ja kulttuuriministeriön maksamista lakisääteisistä valtionosuuksista, valtion rahoituksesta yliopistoille, harkinnanvaraisista valtionavustuksista, opintotuen maksuista ja kansainvälisten järjestöjen rahoitus- ja maksusuuksista.

Verot ja veronluonteiset maksut, 545,7 milj. euroa, muodostuvat veikkausvoittovarojen tuloutuksista.

7.4 Tase

Kansallisomaisuuden tasearvo kasvoi 1,7 milj. eurolla Kansallisgallerian taidehankintojen johdosta.

Koneiden ja laitteiden tasearvo, 0,8 milj. euroa, pieneni 72 %:lla edellisestä vuodesta. Aktivoitavat käyttöomaisuushankinnat muodostuivat pääasiassa yliopistojen yhteiseen atk-toimintaan liittyvistä hankinnoista. Muut aineelliset hyödykkeet, 7,9 milj. euroa, muodostuu valtion taidekokoelmien taideteoshankinnoista. Muista pitkäaikaisista euromääräisistä sijoituksista, 1 833 milj. euroa, 691 milj. euroa muodostuu pääomasijoituksista Aalto-korkeakoulusäätiöön, Tampereen teknillisen yliopiston säätiöön, Kansallisgallerian säätiöön ja ammattikorkeakouluihin sekä 1 142 milj. euroa pääomasijoituksista julkisoikeudellisiin yliopistoihin.

Saadut ennakot ovat vähentyneet noin 26 milj. eurolla, joka johtuu siitä, että Veikkaus Oy:n ennakoitu ja lopullinen tuottoennuste ovat poikenneet toisistaan sekä toisaalta lisäbudjeteissa aiheutuneista tulouttamisista.

Ostovelat, 5,5 milj. euroa, ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 15 %:lla. Kirjanpitoyksiköiden väli-set tilitykset, 1,1 milj. euroa, ja edelleen tilitettävät erät, 1,1 milj. euroa, ovat joulukuun palkkoihin liittyviä ennakonpidätys-, työntajamaksu- ja jäsenmaksuvelkoja.

Siirtovelat, 6,2 milj. euroa, muodostuu pääosin lomapalkkaveloista. Muut lyhytaikaiset velat, 123 milj. euroa, muodostuu lähes kokonaisuudessaan harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamattomista eristä, joiden määrä on lähes kaksinkertaistunut.

Rahastojen pääoman arvo säilyi lähes ennallaan.

8. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Opetus- ja kulttuuriministeriön johto vastaa siitä, että ministeriössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, ministeriön hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä ministeriön johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot ministeriön taloudesta ja toiminnasta. Menettelyiden on myös käsitettävä opetus- ja kulttuuriministeriön vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä ne ministeriön toiminnat ja tehtävät, jotka se on antanut toisten virastojen ja laitosten, yhteisöjen ja yksityisten tehtäväksi, tai joista se muuten vastaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan menettelyissä on lisäksi otettava huomioon Euroopan yhteisön oikeudesta aiheutuvat ministeriön toimintaan kohdistuvat vaikutukset sekä sisäistä valvontaa koskevat yleiset standardit ja suositukset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäisen valvonnan tilaa on arvioitu vertaamalla jatkuvassa seurannassa olevia asiakirjoja valtionvarainministeriön antaman valtion viraston ja laitoksen sekä rahaston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausumaa koskevaan suositukseen ja sen sisältämään arviointikehikkoon. Vuoden 2017 tulossuunnitelmaa varten riskejä on arvioitu valmisteluryhmässä ja käsitelty kansliapäällikön johtoryhmässä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sisäistä toimintaa uudistettiin työjärjestysmuutoksella ja perustamalla yhteistyöryhmät rahoitukseen, tulohajaukseen, säädösvalmisteluun, tutkimukseen, arviointiin ja ennakoitotoimintaan sekä kansainväliseen toimintaan ja valtionavustustoimintaan. Ministeriön toiminnan kehittämistoimenpiteitä jatkettiin. Vuonna 2017 valmisteltiin useita toimialan rakenteisiin, ohjaukseen ja sisäisiin liittyviä uudistuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnassa arvioidaan riskejä osana johtamista. Ministeriön johtamisjärjestelmän kehittämistä ja tehostamista jatketaan.

Riskien arviointia ja riskienhallintaa tehostetaan. Laatujärjestelmän toimeenpano aloitetaan. Rahoitusprosessien sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteitä tehostetaan ja jatketaan.

Arvioinnin ja asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella sisäisen valvonnan tilaa voidaan pitää olennaisilta osin tyydyttävänä.

9. ARVIOINTIEN TULOKSET

Valtiontalouden säästöjen vaikutukset sivistyksellisiin oikeuksiin

Raportissa arvioidaan hallituskaudella 2011–2015 toteutettujen valtiontalouden säästöpäätösten vaikutuksia opetus- ja kulttuuritoimeen liittyvien sivistyksellisten oikeuksien toteutumiseen varhaiskasvatuksessa ja yleissivistävässä koulutuksessa. Arvioinnin taustalla on seurantavelvoite, jonka eduskunta asetti hallitukselle hyväksyessään hallituksen esityksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta sekä eräistä siihen liittyvistä laeista (HE 258/2014) 30.12.2014.

Säästöjä tehneet järjestäjät ovat kertomansa mukaan säästäneet henkilöstökuluista. Tämän arvioinnin perusteella tiedetään, että varhaiskasvatuksessa säästöjä on toteutettu esimerkiksi työaika- ja vuosilomasuunnittelun kautta. Osa perusopetuksen, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön järjestäjistä on vähentänyt opetuksen määrää. Toisaalta esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa sijaiskäytännöt eivät suurimmalla osalla järjestäjiä ole muuttuneet ja opettajien osallistuminen täydennyskoulutukseen on yleistynyt jonkin verran.

Samaan aikaan kun valtio on toteuttanut säästöpäätöksiä, ovat esi- ja perusopetuksen ja lukio- koulutuksen oppilaskohtaiset kustannukset keskimäärin pysyneet joko ennallaan tai kasvaneet vuosina 2006–2015. Näin ollen kunnat ja muut järjestäjät ovat lisänneet omaa rahoitusosuuttaan. Vapaan sivistystyön eri toimintamuotojen valtionosuusrahoitus on kehittynyt eri suuntiin vuosina 2011–2015, mikä saattaa eri toimintamuotojen järjestäjät keskenään eriarvoiseen asemaan. Tämä tuli esiin myös opiskelijamaksuissa. Esimerkiksi kansanopistojen opiskelijamaksut ovat kohonneet keskimäärin 23 prosenttia, liikunnan koulutuskeskusten taas laskeneet.

Tutkimusraportti julkaistu 22.11.2017

Matemaattinen osaaminen toisen asteen koulutuksen lopussa 2015

Matematiikan oppimistulosten pitkittäisarviointi osoittaa, että suomalaisten matemaattinen osaaminen eriytyy jo varhaisessa vaiheessa. Osaaminen on hyvin eritasoista jo 9. luokalla, ja ero kasvaa lukiossa ja ammattikoulussa. Nuorten matemaattinen osaaminen kasvaa toisen asteen opintojen aikana selvästi ja suurin selittävä tekijä on pääosin pitkän matematiikan opiskelijoiden taitojen merkittävä parantuminen. Tasoerot kuitenkin kasvavat sekä lukioissa matematiikan pitkän ja lyhyen oppimäärän opiskelijoiden välillä että lukiolaisten ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien välillä. Minimimäärän kursseja suorittaneiden lukiolaisten ja monien ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden osaamisen taso jää 9. luokalla saavutetulle tasolle tai sen alle.

Tutkimusraportti julkaistu 31.10.2017

Matemaattisen osaamisen piirteitä lukiokoulutuksen lopussa 2015

Raportissa selvitetään matemaattisen osaamistasoa ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä lukiokou-

lutuksen lopussa. Samoja opiskelijoita on seurattu neljässä vaiheessa: perusopetuksen nivelvaiheissa 2. luokan jälkeen vuonna 2005, 5. luokan jälkeen vuonna 2008, 9. luokan lopussa vuonna 2012 ja lukiokoulutuksen lopussa vuonna 2015. Lopulliseen kohdejoukkoon kuului 2 108 lukio-laista, joista 1 310 osallistui kokeeseen ja siihen liittyvään taustakyselyyn.

Osaamismittarin pohjana oli opiskelijoiden jo 9. luokalla suorittama koe. Tehtävistä 78 prosenttia otettiin suoraan tuosta kokeesta. Osa näistä tehtävistä oli ollut mukana jo 6. luokan kokeessa ja osa 3. luokan kokeessa. Uutena mukaan valittiin kaksi matematiikan lyhyen ja kaksi pitkän oppimäärän ylioppilaskoetehtävää. Tehtävien suorittamisen lisäksi opiskelijat vastasivat taustakyselyyn. Opiskelijoiden kurssimääristä ja -arvosanoista saatiin tieto oppilaitoksen rekisteristä myös niiltä, jotka eivät osallistuneet tiedonkeruuseen. Lisäaineistona käytettiin ylioppilaskokeen arvosanatietoa. Kokonaisuutena arvioiden osaaminen lisääntyy lukio-opintojen aikana selvästi. Tästä lisääntymisestä suuri osuus selittyy pitkän oppimäärän kurssien vaikutuksella ja varsinkin pitkän ja lyhyen oppimäärän valinneiden opiskelijoiden välillä. Pitkittäisaineiston näkökulmasta on ilmeistä, että matemaattisen osaamistason eriytyminen tapahtuu jo varhaisina kouluvuosina, mutta erityisen selkeästi eriytyminen ilmeni perusopetuksen yläluokilla 9. luokalle tultaessa ja siitä edelleen jatkuen lukiokoulutuksen loppuun.

Parhaita ja heikoimpia tuloksia saaneiden lukioiden arviointilinjat ovat selvästi erilaiset. Samaan päättöarvosanaan vaaditaan selvästi enemmän osaamista parhaita tuloksia saavissa lukioissa kuin heikoimpia tuloksia saaneissa lukioissa. Erot arvosanaryhmien välillä ovat erittäin merkittäviä – noin kolmen arvosanan verran: tiukkaa arviointilinjaa noudattavan lukion arvosana 6 näyttää vastaavan heikosti menestyneessä lukiossa arvosanaa 9. Ero on suuri ja johtaa ilmeiseen epätasa-arvoon opiskelijoiden hakeutuessa jatko-opintoihin, mikäli lukion päättötodistusta käytetään osana hakuprosessia.

Tutkimusraportti julkaistu 31.10.2017

Lukioiden erityisen koulutustehtävän järjestämislupahakemusten arviointi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta lukioiden erityisen koulutustehtävän lupaa hakeneiden toimintaedellytykset kesällä 2017. Arviointi kohdistui lukiokoulutuksen järjestäjien **erityiseen koulutustehtävään ja sen edellytyksiin sekä valtakunnalliseen kehittämistehtävään**. Näitä kahta tehtävää haettiin erikseen. Erityislukioiden tavoitteena on muun muassa koulutuksen tarjoaminen taiteellisesti ja urheilullisesti lahjakaille opiskelijoille, harvinaisten kielten opetuksen turvaaminen sekä vieraskielisen opetuksen ja kansainvälisen liikkuvuuden ottaminen huomioon koulutusjärjestelmässä. Toimintaedellytysten arviointi perustui koulutuksen järjestäjien toimilupahakemustensa yhteydessä toimittamiin aineistoihin, jotka arvioitiin ennalta määritettyjen arviointikriteereiden mukaisesti.

Tutkimusraportti julkaistu 27.10.2017

Varhaiskasvatuksen arvioinnin nykytila

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmään on tehty viime vuosina suuria muutoksia. Varhaiskasvatuksen hallinnonala on siirretty opetus- ja kulttuuriministeriölle ja lainsäädäntöä on uudistettu koko-

naisvaltaisesti. Samaan aikaan varhaiskasvatuksen arvioinnin ulkopuoliseksi ja riippumattomaksi asiantuntijaorganisaatioksi asetettiin Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). Karvin lakisääteisinä tehtävinä ovat kansallisten arviointien toteuttamisen lisäksi laadunarviointiin ja -hallintaan liittyvät kehittämis- ja konsultointitehtävät sekä järjestäjien tukeminen itsearviointitehtävissä. Osana näitä tehtäviä Karvi kartoitti keväällä 2017 varhaiskasvatuksen järjestäjien itsearviointien käytäntöjä sähköisellä kyselyllä, johon vastasi 316 kunnallista varhaiskasvatuksen järjestäjää ja yksityistä palveluntuottajaa.

Kyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että järjestäjät ovat erilaisissa vaiheissa laadunhallinnan ja -arvioinnin käytäntöjen kehittämisessä. Tulokset osoittavat myös, että järjestäjien itsearviointien nykykäytännöt eivät kaikilta osin vastaa varhaiskasvatuslaissa ja perusteasiakirjassa asetettuja tavoitteita. Suuri osa järjestäjien käyttämistä itsearviointien malleista oli yleisiä laadunhallinnan järjestelmiä, jotka on kehitetty liike- ja talouselämän tarpeisiin, eivätkä ne siten tue varhaiskasvatuksen sisällöllistä kehittämistä. Itsearviointien käytäntöjen kirjo kertoo osaltaan järjestäjien laadunhallintaan ja itsearviointiin liittyvästä käsitteellisestä hajanaisuudesta, mutta myös varhaiskasvatuksen toimintaympäristöjen eroista ja järjestäjien erilaisista tarpeista varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

Tutkimusraportti julkaistu 13.10.2017

Arvioinnilla luottamusta – Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien laadunhallinta- ja itsearviointikäytänteet

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjiä veloitettiin vuoden 1998 lainsäädännössä arvioimaan omaa toimintaansa ja julkistamaan arviointien tulokset. Keskeistä on, että järjestäjät voivat itse valita arviointimenetelmänsä sekä arvioinnin kohteet. Tarkoituksena on lain mukaan tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa siten oppimisen edellytyksiä.

Arviointi perustuu järjestäjien kriteeriperustaiseen itsearviointiin, taustatietoihin ja avovastauksiin. Kriteerien laadinnassa ja tasokuvauksissa hyödynnettiin Perusopetuksen laatukriteereitä, Ammatillisen koulutuksen laadunhallintajärjestelmien itsearviointien kriteereitä ja Korkeakoulujen laatu järjestelmien auditointikäsikirjaa vuosiksi 2015–2018. Itsearviointiin osallistui 345 järjestäjää 381:stä. Vastausprosentti on 90,6

Tulokset osoittavat, ettei läheskään kaikilla järjestäjillä ole toimivaa itsearviointijärjestelmää eikä systemaattista arviointikulttuuria laadunhallinnan osana. Näin ollen kaikkien järjestäjien arvioinnit eivät täytä niitä vaatimuksia ja luottamukseen perustuvia odotuksia, joita koko koulutuksen lainsäädännön vuonna 1998 tehty reformi edellyttäisi.

Tutkimusraportti julkaistu 24.1.2017

PIRLS –tutkimus (Progress in International Reading Literacy Study)

PIRLS on kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus, jossa arvioidaan 4. luokan oppilaiden luetun ymmärtämistä. Tutkimus toteutetaan viiden vuoden välein. Suomi on osallistunut tutkimukseen vuosina 2011 ja 2016. Vuoden 2016 tutkimukseen osallistui 50 maata ja aluetta, ja Suomen neljäs-luokkalaisten sijoittuvat viidenneksi. Erinomainen lukutaidon taso on 18 %:lla oppilaistamme. Suo-

malaislapset osaavat tietoteksteihin ja tiedon hakemiseen liittyviä tehtäviä paremmin kuin kaunokirjallisiin teksteihin ja tiedon tulkintaan liittyviä tehtäviä. Lukutaidon osaamisessa ei ole merkittäviä alueellisia eikä koulujen välisiä eroja. Tutkimus osoittaa, että Suomessa lasten lukutaidon tasoa selittävät tällä hetkellä vahvimmin perheen sosioekonominen tausta ja vanhempien toiminta lastensa kanssa. Kodin lukemisasenteilla on vahva yhteys siihen, miten lapsi sitoutuu lukemiseen.

Suomalaislasten lukutaidon kokonaispistemäärä sekä erinomaisen ja korkean suoritustason saavuttaneiden oppilaiden määrä ovat edelleen samaa luokkaa kuin viisi vuotta aiemmin. Tuolloin Suomi sijoittui vertailussa toiseksi.

Tutkimusraportti julkaistu 5.12.2017

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteutti vuosina 2016–2017 valtioneuvoston kanslian tilauksesta ”Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys ja toiminnan tehokkuus” -arvioinnin (VN TEAS-hanke). Hankkeen tarkoituksena oli tuottaa tietoa osaamisperusteisuuden toteutumisesta sekä sitä edistävästä ja estävästä tekijöistä tulevaisuutta ennakoiden. Arvioinnin tavoitteena oli myös varmistaa ammatillisen koulutuksen reformin painopisteitä koskevien valintojen osuvuus ja tarkoituksenmukaisuus ammatillisen koulutuksen ja sen järjestelmän toimivuuden ja kehittymisen sekä koulutuksen vetovoimaisuuden ja arvostuksen kannalta.

Arvioinnin tulosten mukaan koulutuksen järjestäjät ovat edenneet osaamisperusteisuuden toimeenpanossa reformin tavoitteen suuntaisesti, mutta kehitettävää on edelleen. Uudistus tuo ammatillisen koulutusta lähemmäs työelämää, tiivistää työelämän ja koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä ja lisää opiskelijoiden mahdollisuuksia aiempaa yksilöllisempiin opintoihin. Samalla se luo paineita työelämälle ja koulutuksen järjestäjille tarjota aiempaa enemmän työssäoppimispaikkoja, joustavoittaa toimintaa sekä uudistaa opetushenkilöstön työtä ja osaamista. Osaamisperusteisuuden toimeenpanoa ovat kuitenkin jossain määrin haitanneet samanaikaisesti toteutetut ammatillisen koulutuksen säästöt. Kriittisenä reformin onnistumisen kannalta pidetään rahoitusjärjestelmän kykyä turvata osaamisperusteisen koulutuksen laadukas toteuttaminen ja estää haitalliset ilmiöt, kuten osaamisen kapea-alaistuminen, osaamisvaatimusten madaltuminen ja suoritetehtailu. Työ- ja elinkeinoelämän ja kansalaisten näkökulmasta keskeistä on onnistua koulutustarpeiden alueellisessa lyhyen ja pitkän tähtäimen ennakoinnissa sekä väestön yhdenvertaisten koulutusmahdollisuuksien turvaamisessa. Arviointihankkeen tulokset antavat hyvän pohjan reformin vaikutusten seurannan ja arvioinnin pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki yhteistyössä Opetushallituksen kanssa selvityksen ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutusten vaikuttavuudesta kaikkien koulutukseen osallistuvien eri henkilöryhmien osalta. Lisäksi ministeriö teki vuonna 2016 selvityksen vaikeimmin vammaisten erityisopetuksen tarpeesta ja koulutuksen saatavuudesta ammatillisessa peruskoulutuksessa. Ministeriö antoi keväällä 2017 näiden selvitysten perusteella sivistysvaliokunnalle selvityksen valmentavia koulutuksia koskeneen uudistuksen toimeenpanosta ja vaikuttavuudesta. Selvitysten perusteella ammatillisen koulutuksen valmentavat koulutukset ovat vastanneet näille koulutuksille asetettuja tavoitteita ja erilaisten koulutukseen osallistuvien henkilöryhmien osaamistarpeita. Koulutukset ovat tukeneet opiskelijoiden yksilöllisiä opintopolkuja jatko-opintoihin ja muihin palveluihin siirtymisessä sekä edistäneet ammatillisen koulutuksen läpäisyä.

Selvitys valtionhallinnon toimenpiteistä lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistämiseksi

Valtion nuorisoneuvosto, valtion liikuntaneuvosto ja Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (STEA) käynnistivät keväällä 2017 arvioinnin, jonka tavoitteena oli selvittää valtion merkitys harrastustoiminnan mahdollistajana. Selvityksessä analysoitiin kaikkien valtionhallinnon toimialojen, kuten opetus-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja sosiaali- ja terveystoimen toimenpiteet vuodesta 2005 lähtien. Syvällisempi katsaus tehtiin vuodesta 2016. Arvioinnin tulokset osoittavat, että valtionhallinnon eri toimialat tukevat lasten ja nuorten harrastustoimintaa yhteensä 250–300 miljoonalla eurolla vuosittain. Avustusmuotoja harrastamisen edistämiseen joko suoraan tai välillisesti on vuositasolla yli 20. Myös ohjelmat, työryhmät ja erilaiset strategiatyöt ovat olleet yleisiä. Avustuskäytäntöjen ja -järjestelmien moninaisuudesta johtuen valtionapuviranomaisilla ei ole tällä hetkellä kokonaiskuvaa siitä, miten harrastamisen tukemiseen tarkoitetut avustukset kohdentuvat kohderyhmittäin esimerkiksi eri-ikäisten, sukupuolen, maantieteellisen sijainnin tai muut taustamuuttujan suhteen. Avustustoiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista ei näin ollen pystytä seuraamaan, jolloin rahoituksen ohjaava merkitys jää vähäiseksi. Owl Group Oy:n toteuttaman selvityksen mukaan valtion ohjauksella ei ole kyetty turvaamaan erityisesti niiden lasten ja nuorten osallistumista, jotka eniten tarvitsevat tukea harrastustoimintaan. Selvityksessä suositetaan, että valtionhallinnossa laaditaan kaikkien hallinnonalojen yhteiset, mitattavat tavoitteet lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämiseksi. Strategian myötä runsaslukuisia avustusmuotoja tulisi koota vaikuttavimpiin kokonaisuuksiin. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten näkökulma tulee huomioida aiempaa konkreettisemmin.

Tutkimusraportti julkaistu 26.1.2018

10. YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

10.1.1. Oikeudenkäynnit ja esitutkinnot

Opetus- ja kulttuuriministeriössä oli vuonna 2017 vireillä kaksi esitutkinta-asiaa, yksi konkurssiasia ja viisi oikeudenkäyntiasiaa.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

10.2.1. Kansallisia varoja koskevat takaisinperintäpäätökset

Opetus- ja kulttuuriministeriö teki vuonna 2017 yhteensä 21 takaisinperintäpäätöstä, jotka koskivat harkinnanvaraisten valtionavustusten takaisinperintää. Päätösten yhteismäärä oli 3 364 822,95 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia perusteettoman edun takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2017 kaksi. Päätösten yhteismäärä oli 2 013 859,14.

10.2.2. EU-rahoitukseen liittyvät epäsäännönmukaisuusilmoitukset ja takaisinperintäpäätökset

Vuonna 2017 ei tullut esille EU- rahoitukseen liittyviä epäsäännönmukaisuusilmoituksia tai takaisinperintäpäätöksiä.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA					
varainhoitovuosi 31.12.2017					
Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	175 016,46	164 161	164 160,70	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	175 016,46	164 161	164 160,70	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	599 125 679,50	598 525 887,22	598 371 701,34	-154 185,88	100
12.29.70. Opintotukitoiminnan tulot	17 859 200,51	24 000 000	18 201 692,64	-5 798 307,36	76
12.29.70.1. Takausvastuiden lyhennykset	1 992 941,40	24 000 000	2 350 839,50	-21 649 160,50	10
12.29.70.2. Takausvastuusaatavien lisäys	11 143 803,71		11 152 669,83	11 152 669,83	
12.29.70.3. Korkotulot	4 722 455,40		4 698 183,31	4 698 183,31	
12.29.88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapellitoiminnan voittovaroista	543 044 183,11	551 686 000	554 686 000,00	3 000 000,00	101
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	23 798 450,68	4 000 000	6 644 121,48	2 644 121,48	166
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	14 392 781,87	18 837 482	18 837 481,70	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	31 063,33	2 406	2 405,52	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	244,08	193	193,20	0,00	100,00
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	244,08	193	193,20	0,00	100
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	244,08	193	193,20	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	599 300 940,04	598 690 241	598 536 055,24	-154 185,88	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	14 166,68	14 166,68	14 166,68	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	14 166,68	14 166,68	14 166,68	0,00
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	0,00	90 000	0,00	90 000,00	90 000,00	0,00	22 007,10	112 007,10	22 007,10	90 000,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	0,00	90 000	0,00	90 000,00	90 000,00	0,00	22 007,10	112 007,10	22 007,10	90 000,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 660,00	4 043	4 043,00	0,00	4 043,00	0,00	0,00	4 043,00	4 043,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	4 660,00	4 043	4 043,00	0,00	4 043,00	0,00	0,00	4 043,00	4 043,00	0,00
									2 869 624 639,68	
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 024 439 638,97	6 073 406 605	5 866 971 912,94	95 160 308,52	5 962 132 221,46	111 274 383,53	92 174 619,67	2 995 470 047,40	2 869 366 684,67	107 265 902,43
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	19 665 000,00	19 674 000	10 420 638,33	9 253 361,67	19 674 000,00	0,00	7 565 705,12	27 239 705,12	17 986 149,90	9 253 361,67
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	3 840 000,00	3 687 000	396 907,39	3 290 092,61	3 687 000,00	0,00	3 302 006,55	6 989 006,55	3 698 913,94	3 290 092,61
29.01.21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	3 159 000,00	2 601 500	2 316 815,04	284 684,96	2 601 500,00	0,00	362 878,94	2 964 378,94	2 675 767,74	284 684,96
29.01.22. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	14 263 000,00	14 203 000	14 174 247,86	28 752,14	14 203 000,00	0,00	22 990,00	14 225 990,00	14 197 237,86	28 752,14
29.01.22.1. Kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksaminen		14 128 000	14 122 010,00	5 990,00	14 128 000,00	0,00	0,00	14 128 000,00	14 122 010,00	5 990,00
29.01.22.2. Henkilöstön palkkaaminen määräaikaiseen tehtävään (1 htv) (EK) (enintään)		75 000	52 237,86	22 762,14	75 000,00	0,00	0,00	75 000,00	52 237,86	22 762,14

29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvontisäveroimenot (arviomääräraha)	10 321 954,19	8 640 107	8 640 107,26		8 640 107,26	0,00					
29.01.50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	1 148 000,00	1 537 000	1 537 000,00		1 537 000,00	0,00					
29.01.50.1. Svenska Finlands folkting (EK)	575 000,00	573 000	573 000,00		573 000,00	0,00					
29.01.50.2. Paasikivi-Seura (EK)	10 000,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00					
29.01.50.3. Tammenlehvän perinneliitto (EK)	63 000,00	63 000	63 000,00		63 000,00	0,00					
29.01.50.4. Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma (EK)	0,00	131 000	131 000,00		131 000,00	0,00					
29.01.50.5. Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki (EK)	500 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00					
29.01.50.6. OKKA-säätiö (EK)		60 000	60 000,00		60 000,00	0,00					
29.01.50.7. Karjalan kielen elvytysohjelma (EK)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00					
29.01.50.8. Suomalais-virolainen kulttuuriyhteistyö (EK)		100 000	100 000,00		100 000,00	0,00					
29.01.51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 289 000,00	3 281 000	3 281 000,00		3 281 000,00	0,00					
29.01.51.1. Avustus Ortodoksille kirkolle (EK)	2 543 000,00	2 543 000	2 543 000,00		2 543 000,00	0,00					
29.01.51.2. Avustukset Suomen Merimieskirkolle (EK)	134 000,00	134 000	134 000,00		134 000,00	0,00					
29.01.51.2.1. Yleisavustus Suomen Merimieskirkon toimintaan	82 000,00	82 000	82 000,00		82 000,00	0,00					
29.01.51.2.2. Merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennustaintojen hoitoon (EK) (enintään)	52 000,00	52 000	52 000,00		52 000,00	0,00					
29.01.51.4. Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille (EK)	532 000,00	524 000	524 000,00		524 000,00	0,00					
29.01.51.5. Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen (EK)	80 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00					
29.01.52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)	114 000 000,00	114 000 000	114 000 000,00		114 000 000,00	0,00					
29.01.53. Eräät tunvapaikanhakijoista ja maahan- muuttajista aiheutuvat avustukset (siirtomääräraha 2 v)	2 190 000,00	7 750 100	6 291 490,95	1 458 609,05	7 750 100,00	0,00	690 000,00	8 440 100,00	6 981 490,95	1 458 609,05	
29.01.66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 007 972,56	2 226 000	2 099 928,52		2 099 928,52	126 071,48					
29.10.02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	2 330 000,00	3 285 000	1 961 599,26	1 323 400,74	3 285 000,00	0,00	1 908 055,33	5 193 055,33	3 869 654,59	1 323 400,74	
29.10.20. Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	11 435 000,00	12 846 000	3 614 746,68	9 231 253,32	12 846 000,00	0,00	6 109 287,59	18 955 287,59	7 003 905,88	11 951 381,71	
29.10.20.1. Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja arviointihankkeet, EU- ja OECD-hankkeet, tilastoinnin, tietoteknisten palvelujen sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien rahoitus (KPY)	10 219 000,00	10 569 000	2 410 656,28	8 158 343,72	10 569 000,00	0,00	5 744 087,59	16 313 087,59	5 781 388,63	10 531 698,96	
29.10.20.2. Digitaalisten oppimateriaalien käyttöönoton vauhdittaminen, digioppimisen kokeilut ja kehittäminen, kielikokeilut, taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistäminen (EK) (enintään)	41 000,00	1 500 000	1 124 090,40	375 909,60	1 500 000,00	0,00	21 340,39	1 521 340,39	1 142 517,25	378 823,14	

29.10.20.3. Taiteen perusopetuksen saavutettavuuden edistämiseen	800 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.10.20.4. Digitaalisuutta hyödyntävien työtapojen päivittämisen tukemiseen opetuksessa (KPY)	375 000,00	375 000	0,00	375 000,00	375 000,00	0,00	343 859,61	718 859,61	0,00	718 859,61
29.10.20.6. Vapaan sivistystyön kehittämis-, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämis- ja toimintamenojen sekä avustusten maksaminen (KPY)		402 000	80 000,00	322 000,00	402 000,00	0,00	0,00	402 000,00	80 000,00	322 000,00
29.10.30. Valtionosuu ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	678 865 590,51	680 852 000	645 889 501,62		645 889 501,62	34 962 498,38				
29.10.30.01. Laskennalliset kustannukset (KPY)	596 396 128,00	606 513 000	589 573 469,00		589 573 469,00	16 939 531,00				
29.10.30.01.1. Kunnallinen lukiokoulutus (KPY)	514 880 948,00	519 958 000	510 249 138,00		510 249 138,00	9 708 862,00				
29.10.30.01.2. Yksityinen lukiokoulutus (KPY)	57 982 577,00	62 304 000	57 737 067,00		57 737 067,00	4 566 933,00				
29.10.30.01.3. Kunnallinen yli 18-vuotiaana aloittaneiden lukiokoulutus (KPY)	18 876 738,00	18 763 000	17 530 501,00		17 530 501,00	1 232 499,00				
29.10.30.01.4. Yksityinen yli 18-vuotiaana aloittaneiden lukiokoulutus (KPY)	4 655 865,00	5 488 000	4 056 763,00		4 056 763,00	1 431 237,00				
29.10.30.02. Kuntien rahoitusosuu	-430 786 092,00	-443 266 000	-436 493 457,00		-436 493 457,00	-6 772 543,00				
29.10.30.03. Eräät määrärahat esi- ja perusopetukseen	346 718 508,00	342 979 000	327 249 437,00		327 249 437,00	15 729 563,00				
29.10.30.03.1. Perusopetus, vaikeimmin kehitysvammaiset (KPY)	46 017 893,00	44 219 000	44 741 197,00		44 741 197,00	-522 197,00				
29.10.30.03.2. Perusopetus, muut vammaisoppilaat (KPY)	188 419 378,00	191 251 000	181 974 487,00		181 974 487,00	9 276 513,00				
29.10.30.03.3. Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus (KPY)	82 861 856,00	64 916 000	57 060 568,00		57 060 568,00	7 855 432,00				
29.10.30.03.4. Lisäopetus (KPY)	7 508 242,00	12 052 000	6 861 991,00		6 861 991,00	5 190 009,00				
29.10.30.03.5. Sisäoppilaitoslisä (KPY)	1 828 870,00	1 499 000	2 072 943,00		2 072 943,00	-573 943,00				
29.10.30.03.6. Muiden kuin oppivelvollisten esi- ja perusopetus (KPY)	19 165 923,00	23 326 000	29 306 437,00		29 306 437,00	-5 980 437,00				
29.10.30.03.7. Koulukotikorotus (KPY)	916 346,00	1 093 000	921 251,00		921 251,00	171 749,00				
29.10.30.03.8. Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä oleva 5-vuotiaille järjestettävä esiopetus		4 262 000	3 986 545,00		3 986 545,00	275 455,00				
29.10.30.03.9. Yksityisten kielikoulujen esiopetuksessa olevat 5-vuotiaat		361 000	324 018,00		324 018,00	36 982,00				
29.10.30.04. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuu (KPY)	50 263 201,00	50 240 000	50 222 525,00		50 222 525,00	17 475,00				
29.10.30.05. Taiteen perusopetus (opetustuntikohtainen)(KPY)	78 818 342,00	78 846 000	78 858 637,00		78 858 637,00	-12 637,00				
29.10.30.05.1. Musiikin perusopetuksen valtionosuu (KPY)	72 603 281,00	72 634 000	72 615 353,00		72 615 353,00	18 647,00				
29.10.30.05.2. Muiden taiteenalojen opetustuntikohtainen valtionosuu (KPY)	6 215 061,00	6 212 000	6 243 284,00		6 243 284,00	-31 284,00				
29.10.30.06. Ulkomailla toimivien koulujen valtionrahoitus (KPY)	3 456 990,00	3 496 000	3 382 309,00		3 382 309,00	113 691,00				
29.10.30.07. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkava ja laajeneva rahoitus (KPY)	146 345,00	3 574 000	47 998,00		47 998,00	3 526 002,00				
29.10.30.08. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineenopetus (EK) (enintään)	3 489 564,00	3 800 000	3 525 900,00		3 525 900,00	274 100,00				

29.10.30.09 Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (EK) (enintään)	2 008 700,00	1 742 000	1 480 000,00	1 480 000,00	262 000,00				
29.10.30.09.1. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin		1 742 000	1 480 000,00	1 480 000,00	262 000,00				
29.10.30.10. Joustavan perusopetuksen lisä (EK) (enintään)	5 728 800,00	6 000 000	5 700 900,00	5 700 900,00	299 100,00				
29.10.30.11. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	600 000,00	600 000	600 000,00	600 000,00	0,00				
29.10.30.13. Yleissivistävän koulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä koulujen ja oppilaitosten varhaiskasvatuksen kansainväliseen toimintaan (EK) (enintään)	1 500 000,00								
29.10.30.23. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki (KPY)	268 027,51	500 000	243 058,62	243 058,62	256 941,38				
29.10.30.24. Kouluksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, esi- ja perusopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmäkoon pienentämiseen (EK) (enintään)	20 257 077,00	17 028 000	17 022 075,00	17 022 075,00	5 925,00				
29.10.30.25. Avustukset opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 44§:n 2 momentin mukaisesti opetuksen järjestäjille maahanmuuttajien valmistavan opetuksen rahoitusjärjestelmämääräyksen vaikutusten kompensoimiseen (EK) (enintään)		8 800 000	4 476 650,00	4 476 650,00	4 323 350,00				
29.10.31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)		140 681 000	140 176 417,00	140 176 417,00	504 583,00				
29.10.31.1. Valtionosuus käyttökustannuksiin		140 236 000	140 098 017,00	140 098 017,00	137 983,00				
29.10.31.1.1. Kansalaisopistot (KPY)		79 437 000	79 445 546,00	79 445 546,00	-8 546,00				
29.10.31.1.2. Kansanopistot (KPY)		43 438 000	43 380 354,00	43 380 354,00	57 646,00				
29.10.31.1.3. Opintokeskukset (KPY)		12 407 000	12 318 004,00	12 318 004,00	88 996,00				
29.10.31.1.4. Kesäyliopistot (KPY)		4 954 000	4 954 113,00	4 954 113,00	-113,00				
29.10.31.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)		445 000	78 400,00	78 400,00	366 600,00				
29.10.31.2.5. Rakenteellisen kehittämisen avustukset (KPY)		445 000	78 400,00	78 400,00	366 600,00				
29.10.31.2.5.1. Kansalaisopistot (KPY)		109 000	78 400,00	78 400,00	30 600,00				
29.10.31.2.5.2. Kansalaisopistot (KPY)		336 000	0,00	0,00	336 000,00				
29.10.52. Valtionavustus vapaan sivistystyön järjestöille (kiinteä määräraha)		6 387 000	6 387 000,00	6 387 000,00	0,00				
29.10.52.01. Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan (KPY)		1 916 000	1 916 000,00	1 916 000,00	0,00				
29.10.52.02. Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (KPY)		2 195 000	2 195 000,00	2 195 000,00	0,00				
29.10.52.03. Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan (KPY)		1 117 000	1 117 000,00	1 117 000,00	0,00				

29.10.52.04. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan (KPY)		549 000	549 000,00		549 000,00	0,00				
29.10.52.05. Eräiden naisjärjestöjen valtionavustuksista annetun lain mukaisiin avustuksiin		268 000	268 000,00		268 000,00	0,00				
29.10.52.08. Kriittisen korkeakoulun toimintaan (KPY)		78 000	78 000,00		78 000,00	0,00				
29.10.52.09. Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisen sivistystoimintaan (KPY)		113 000	113 000,00		113 000,00	0,00				
29.10.52.10. Karjalan Liitto ry:n toimintaan (KPY)		151 000	151 000,00		151 000,00	0,00				
29.20.21. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 170 000,00	10 466 000	2 209 224,47	8 256 775,53	10 466 000,00	0,00	2 883 574,87	13 349 574,87	5 092 799,34	8 256 775,53
29.20.30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	458 499 301,00	711 382 000	706 501 734,00		706 501 734,00	4 880 266,00				
29.20.30.01. Oppilaitosmuotoisen peruskoulutuksen laskennalliset kustannukset (KPY)		1 341 810 000	1 342 043 950,00		1 342 043 950,00	-233 950,00				
29.20.30.01.1. Kunnallinen ammatillinen koulutus (KPY)		988 725 000	985 121 792,00		985 121 792,00	3 603 208,00				
29.20.30.01.2. Yksityinen ammatillinen koulutus (KPY)		353 085 000	356 922 158,00		356 922 158,00	-3 837 158,00				
29.20.30.02. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävään ammatillisen peruskoulutuksen laskennalliset kustannukset (KPY)		89 094 000	74 496 056,00		74 496 056,00	14 597 944,00				
29.20.30.02.1. Kunnallinen ammatillinen koulutus (KPY)		65 377 000	50 370 706,00		50 370 706,00	15 006 294,00				
29.20.30.02.2. Yksityinen ammatillinen koulutus (KPY)		23 717 000	24 125 350,00		24 125 350,00	-408 350,00				
29.20.30.03. Kuntien rahoitusosuus (KPY)		-964 204 000	-954 439 819,00		-954 439 819,00	-9 764 181,00				
29.20.30.04. Valtionosuus oppisopimus- koulutuksena järjestettävään lisäkoulutukseen (KPY)		66 158 000	68 024 911,00		68 024 911,00	-1 866 911,00				
29.20.30.05. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosmuotoiseen ammatilliseen lisäkoulutukseen		126 804 000	126 470 678,00		126 470 678,00	333 322,00				
29.20.30.05.1. Valtionosuus käyttökustannuksiin (KPY)		126 804 000	126 470 678,00		126 470 678,00	333 322,00				
29.20.30.06. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (KPY)		16 055 000	15 936 598,00		15 936 598,00	118 402,00				
29.20.30.07. Arvonlisäverojen takaisin maksamisesta aiheutuvien kulujen kompensointi (KPY)		1 000 000	139 192,00		139 192,00	860 808,00				
29.20.30.08. Ammatillisen peruskoulutuksen valtionavustuksiin (EK) (enintään)		300 000	300 000,00		300 000,00	0,00				
29.20.30.08.1. Rahoituslain mukaiset avustukset (KPY)		0	0,00		0,00	0,00				
29.20.30.08.2. Avustukset ammatillisen koulutuksen yhteisiin tehtäviin ja laatupalkintoihin sekä Örebron kuulovammaisten oppilaitokselle (KPY)		300 000	300 000,00		300 000,00	0,00				

29.20.30.09. Avustukset ammatillisen lisäkoulutuksen laadun kehittämiseen, näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseen ja näyttötutkintojen koe- ja materiaali palveluihin sekä edellisvuosien loppusuorituksiin ja oikaisuihin (EK) (enintään)		15 000	0,00		0,00	15 000,00				
29.20.30.09.1. Koulutuksen laadun kehittäminen ja näyttötutkintojärjestelmän kehittäminen (KPY)		0	0,00		0,00	0,00				
29.20.30.09.3. Loppusuoritukset ja oikaisu (KPY)		15 000	0,00		0,00	15 000,00				
29.20.30.10. Avustukset nuorten oppisopimuskoulutuksen edistämiseen ja muuhun kehittämiseen, korotettuun koulutuskorvaukseen sekä työpaikkaohjaajien koulutukseen (EK) (enintään)		13 350 000	12 865 168,00		12 865 168,00	484 832,00				
29.20.30.11. Avustukset ammatillisen erityisopetuksen kehittämiseen ja työelämälähtöisyyden vahvistamiseen (EK) (enintään)		0	0,00		0,00	0,00				
29.20.30.12. Avustukset ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen ja koulutuksen järjestäjien toimintaprosessien kehittämiseen digitaalisten ratkaisujen avulla (EK) (enintään)		0	0,00		0,00	0,00				
29.20.30.13. Avustukset maahanmuuttajille tarkoitettuun ammatilliseen koulutukseen sekä maahanmuuttajien tuki-, ohjaus- ja neuvontapalveluihin (EK) (enintään)		21 000 000	20 665 000,00		20 665 000,00	335 000,00				
29.20.30.1. Laskennalliset kustannukset	1 562 988 996,00									
29.20.30.1.1. Kunnallinen ammatillinen koulutus (KPY)	1 149 110 229,00									
29.20.30.1.2. Yksityinen ammatillinen koulutus (KPY)	413 878 767,00									
29.20.30.2. Kuntien rahoitusosuus (KPY)	-1 105 004 097,00									
29.20.30.3. Arvonlisäverojen takaisin maksamisesta aiheutuvien kulujen kompensointi (KPY)	139 402,00									
29.20.30.4. Valtionavustuksiin (EK) (enintään)	375 000,00									
29.20.30.4.2. Avustukset ammatillisen koulutuksen yhteisiin tehtäviin ja laatupalkintoihin sekä Örebron kuulovammaisten oppilaitokselle (KPY)	375 000,00									
29.20.33. Nuorten aikuisten osaamisohjelma (arviomääräraha)		25 141 000	24 266 191,25		24 266 191,25	874 808,75				
29.20.33.1. Valtionosuus oppisopimuksena järjestettävän koulutuksen käyttökustannuksiin		913 000	635 897,00		635 897,00	277 103,00				
29.20.33.2. Valtionavustus oppilaitosmuotoisen koulutuksen kustannuksiin sekä ohjaus- ja neuvontapalveluihin (EK) (enintään)		24 228 000	23 630 294,25		23 630 294,25	597 705,75				
29.30.20. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)	3 350 500,00					3 087 587,32	3 087 587,32	2 987 586,88		0,00
29.30.20.1. Opetustoimen henkilöstökoulutus	3 350 500,00					3 087 587,32	3 087 587,32	2 987 586,88		0,00
29.30.20.1.06. Opetustoimen henkilöstökoulutuksen seurannan ja arvioinnin kehittäminen (KPY)	100 000,00					100 000,00	100 000,00	0,00		0,00

29.30.20.1.09. Opetustoimen henkilöstön Osaava-ohjelma (KPY)	1 450 500,00					1 187 587,32	1 187 587,32	1 187 586,88	0,00
29.30.20.1.11. Opetushenkilöstön erikoistumiskoulutukset (KPY)	1 600 000,00					1 600 000,00	1 600 000,00	1 600 000,00	0,00
29.30.20.1.12. Sähköinen yliopilastutkinto	200 000,00					200 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00
29.30.21. Aikuisopetuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	8 304 000,00					7 745 326,55	7 745 326,55	7 411 613,00	0,00
29.30.21.01. Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen kehittäminen (KPY)	310 000,00					309 689,10	309 689,10	240 000,00	0,00
29.30.21.02. Korkeakoulujen aikuiskoulutuksen kehittäminen (KPY)	300 000,00					300 000,00	300 000,00	300 000,00	0,00
29.30.21.03. Vapaan sivistystyön ja yleissivistävän aikuiskoulutuksen kehittäminen (KPY)	165 000,00					165 000,00	165 000,00	165 000,00	0,00
29.30.21.04. Maahanmuuttajien koulutuksen tehostaminen (ml. Osallisena Suomessa -hanke)						0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.21.05. Elinikäisen oppimisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen (KPY)	154 000,00					154 000,00	154 000,00	154 000,00	0,00
29.30.21.06. Aikuisopiskelua ja elinikäistä oppimista koskeva tutkimus, arviointi ja seuranta (ml. PIAAC, aikuiskoulutustutkimus) (KPY)	600 000,00					600 000,00	600 000,00	600 000,00	0,00
29.30.21.07. Aikuisopetuksen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä EU- ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	360 000,00					233 000,00	233 000,00	232 000,00	0,00
29.30.21.08. Muu elinikäisen oppimisen kehittäminen (KPY)	170 000,00					170 000,00	170 000,00	170 000,00	0,00
29.30.21.09. Korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittäminen ja siirtymävaiheen tukeminen (KPY)	4 000 000,00					4 000 000,00	4 000 000,00	3 968 558,00	0,00
29.30.21.10. ICT-alan täydennyskoulutusohjelmat ja erikoistumiskoulutukset	450 000,00					443 504,50	443 504,50	442 735,00	0,00
29.30.21.11. Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	1 395 000,00					1 370 132,95	1 370 132,95	1 139 320,00	0,00
29.30.21.12. Näyttötutkintojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen	400 000,00					0,00	0,00	0,00	0,00
29.30.30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	152 013 244,00								
29.30.30.1. Valtionosuus käyttökustannuksiin	151 508 244,00								
29.30.30.1.1. Kansalaisopistot (KPY)	85 861 813,00								
29.30.30.1.2. Kansanopistot (KPY)	46 121 100,00								
29.30.30.1.3. Opintokeskusten opintokerhotoiminta									
29.30.30.1.4. Opintokeskukset (KPY)	14 262 550,00								
29.30.30.1.5. Kesäyliopistot (KPY)	5 262 781,00								
29.30.30.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)	505 000,00								
29.30.30.2.5. Rakenteellisen kehittämisen avustukset	505 000,00								
29.30.30.2.5.1. Kansalaisopistot (KPY)	105 000,00								
29.30.30.2.5.2. Kansanopistot (KPY)	400 000,00								
29.30.31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)	130 971 786,00								

29.30.31.1 Valtionosuus ja -avustus käyttökustannuksiin	130 971 786,00											
29.30.31.1.1 Valtionosuus käyttökustannuksiin (KPY)	130 971 786,00											
29.30.32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)	99 660 544,79											
29.30.32.1. Laskennalliset kustannukset (KPY)	142 424 637,00											
29.30.32.2. Kuntien rahoitusosuus (KPY)	-52 598 133,00											
29.30.32.3. Valtionavustukset (EK) (enintään)	9 834 040,79											
29.30.32.3.1. Valtionavustus nuorten oppisopimuskoulutuksen edistämiseen, tuettuun oppisopimuskoulutukseen ja muuhun kehittämiseen (KPY)	2 619 300,00											
29.30.32.3.2. Valtionavustus korotettuun koulutuskorvaukseen (KPY)	4 755 790,79											
29.30.32.3.3. Valtionavustus työpaikkaohjaajien koulutukseen (KPY)	2 458 950,00											
29.30.33. Nuorten aikuisten osaamisohjelma (arviomääräraha)	33 331 198,03											
29.30.33.1. Valtionosuus oppisopimuksena järjestettävä nuorten aikuisten osaamisohjelman käyttökustannuksiin	953 199,00											
29.30.33.2. Valtionavustus näyttötutkintoon valmistavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen ja erikoisammattitutkintoon valmistavaan koulutukseen, tutkintotilaisuuksien järjestämiseen sekä tuki-, ohjaus- ja neuvontapalveluihin (EK) (enintään)	32 377 999,03											
29.30.51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	15 824 459,00											
29.30.53 Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	6 361 000,00											
29.30.53.01. Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan (KPY)	1 940 000,00											
29.30.53.02. Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan (KPY)	2 201 000,00											
29.30.53.03. Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan (KPY)	1 119 000,00											
29.30.53.04. Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan (KPY)	500 000,00											
29.30.53.05. Eräiden naisjärjestöjen valtionavustuksista annetun lain mukaisiin avustuksiin	289 000,00											
29.30.53.08 Kriittisen korkeakoulun toimintaan (KPY)	78 000,00											
29.30.53.09. Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisten sivistystoimintaan (KPY)	83 000,00											
29.30.53.10. Karjalan Liitto ry:n toimintaan (KPY)	151 000,00											
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	1 260 000,00	1 145 000	289 046,01	855 953,99	1 145 000,00	0,00	1 084 942,39	2 229 942,39	1 373 988,40	855 953,99		

29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	1 733 000,00	1 681 000	1 620 724,41	60 275,59	1 681 000,00	0,00	38 258,41	1 719 258,41	1 658 982,41	60 275,59
29.40.20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	52 818 000,00	108 722 000	72 404 139,51	36 317 860,49	108 722 000,00	0,00	28 923 629,39	137 645 629,39	92 386 095,25	45 259 424,36
29.40.20.1. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	29 394 000,00	24 556 000	8 214 558,99	16 341 441,01	24 556 000,00	0,00	20 373 629,39	44 929 629,39	19 646 682,61	25 282 837,00
29.40.20.2. Avustukset korkeakoulutuksen aloituspaikkojen määräaikaiseen lisäykseen (EK) (enintään)	11 574 000,00	15 666 000	15 666 000,00	0,00	15 666 000,00	0,00	0,00	15 666 000,00	15 666 000,00	0,00
29.40.20.3. Digitaalisten oppimisympäristöjen vahvistaminen ja ympärivuotisen opiskelun edellytysten parantaminen (EK) (enintään)	3 300 000,00	29 900 000	24 999 900,00	4 900 100,00	29 900 000,00	0,00	0,00	29 900 000,00	24 999 900,00	4 900 100,00
29.40.20.4. Opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen uudistaminen sekä digipedagogisen täydennyskoulutusohjelman toteuttaminen ja kuntien täydennyskoulutuksen hankinta sekä opetushenkilöstön erikoistumiskoulutus (EK) (enintään)	8 500 000,00	21 600 000	6 523 680,52	15 076 319,48	21 600 000,00	0,00	8 500 000,00	30 100 000,00	15 023 512,64	15 076 487,36
29.40.20.5. Positiivisesta rakennemuutoksesta seuraaviin korkeakoulutettujen osaamistarpeisiin vastaaminen Lounais-Suomessa	50 000,00	7 000 000	7 000 000,00	0,00	7 000 000,00	0,00	50 000,00	7 050 000,00	7 050 000,00	0,00
29.40.20.6. Positiivisen rakennemuutoksen korkeakoulutettujen osaajatarpeisiin vastaamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen (EK) (enintään)		10 000 000	10 000 000,00	0,00	10 000 000,00	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00
29.40.50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 825 070 000,00	1 800 814 000	1 795 674 000,00	5 140 000,00	1 800 814 000,00	0,00	210 000,00	1 801 024 000,00	1 795 884 000,00	5 140 000,00
29.40.50.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus (EK)	1 594 137 000,00	1 575 299 000	1 575 299 000,00	0,00	1 575 299 000,00	0,00	210 000,00	1 575 509 000,00	1 575 509 000,00	0,00
29.40.50.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonsäverojen kustannuksiin (EK)	157 273 000,00	158 385 000	158 385 000,00	0,00	158 385 000,00	0,00	0,00	158 385 000,00	158 385 000,00	0,00
29.40.50.3. Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	46 660 000,00	34 990 000	34 990 000,00	0,00	34 990 000,00	0,00	0,00	34 990 000,00	34 990 000,00	0,00
29.40.50.4. Muiden kuin Aalto-yliopiston toiminnan lisärahoitus (EK)	27 000 000,00	27 000 000	27 000 000,00	0,00	27 000 000,00	0,00	0,00	27 000 000,00	27 000 000,00	0,00
29.40.50.5. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonsäverojen kustannuksiin vuosien 2015 ja 2016 apteekikompensatioiden tarkistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (EK)		5 140 000	0,00	5 140 000,00	5 140 000,00	0,00	0,00	5 140 000,00	0,00	5 140 000,00
29.40.52. Erityinen valtionrahoitus Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)	31 679 000,00									
29.40.53. Rahapelite toiminnan voittovarot tieteen edistämiseen (arvomääräraha)	26 766 322,80	28 059 000	28 059 000,00		28 059 000,00	0,00				
29.40.53.3. Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	3 789 000,00	3 627 000	3 627 000,00		3 627 000,00	0,00				
29.40.53.4. Valtiontalouden ulkopuolisten tiedeinstituuttien ja tutkimuslaitosten, Tiedekeskus Heureka ja eräiden tieteellisten seurojen ja yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	10 500 650,00	21 072 000	21 858 774,69		21 858 774,69	-786 774,69				

29.40.53.5. Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekevien yhteisöjen ja tutkimuslaitosten avustuksiin	600 000,00	600 000	600 000,00		600 000,00	0,00					
29.40.53.6. Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin (KPY)	3 014 763,00	2 080 000	1 376 727,31		1 376 727,31	703 272,69					
29.40.53.7. Awustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoasiainministeriölle (KPY)	8 268 760,00	680 000	596 498,00		596 498,00	83 502,00					
29.40.53.8. Awustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa Senaatti-kiinteistöille (KPY)	593 149,80										
29.40.55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	858 020 000,00	834 915 000	834 915 000,00	0,00	834 915 000,00	0,00	15 176 593,93	850 091 593,93	834 915 000,00	0,00	
29.40.55.1. Laskennallisin perustein määräytyvä perusrahoitus (EK)	786 019 000,00	779 917 000	779 917 000,00	0,00	779 917 000,00	0,00	0,00	779 917 000,00	779 917 000,00	0,00	
29.40.55.2. Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonlisäverojen kustannuksiin (EK)	36 235 000,00	54 998 000	54 998 000,00	0,00	54 998 000,00	0,00	5 088 000,00	60 086 000,00	54 998 000,00	0,00	
29.40.55.3. Korvaus arvonlisäverolain 30 §:n muutoksesta aiheutuvien vuokrien arvonlisäverokustannuksiin (EK)	28 356 000,00						9 912 081,00	9 912 081,00	0,00	0,00	
29.40.55.4. Ammattikorkeakoululain 68 §:n mukainen korvaus (EK)	7 410 000,00						176 512,93	176 512,93	0,00	0,00	
29.40.89. Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (kiinteä määräraha)		150 000 000	150 000 000,00		150 000 000,00	0,00					
29.70.01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	643 000,00	696 000	641 817,14	54 182,86	696 000,00	0,00	290,00	696 290,00	642 107,14	54 182,86	
29.70.52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)	28 227 074,48	40 200 000	34 605 245,38		34 605 245,38	5 594 754,62					
29.70.52.1. Takausvastuusuoritukset (KPY)	12 909 887,83	17 000 000	12 978 395,76		12 978 395,76	4 021 604,24					
29.70.52.2. Maksuvapautukset (KPY)	5 337 961,12	6 000 000	4 349 691,92		4 349 691,92	1 650 308,08					
29.70.52.3. Korkeavastukset (KPY)	95 022,34	200 000	69 817,38		69 817,38	130 182,62					
29.70.52.4. Takausvastuusaatavien tileistä poistot (KPY)	9 825 428,01	6 000 000	14 168 021,98		14 168 021,98	-8 168 021,98					
29.70.52.5. Opintolainahyvitys (KPY)	58 775,18	11 000 000	3 039 318,34		3 039 318,34	7 960 681,66					
29.70.55. Opintoraha ja asumisisä (arviomääräraha)	767 736 705,52	655 881 000	602 051 462,90		602 051 462,90	53 829 537,10					
29.70.55.1. Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat (KPY)	371 387 008,31	350 381 000	334 160 252,17		334 160 252,17	16 220 747,83					
29.70.55.2. Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat (KPY)	131 761 639,99	153 000 000	122 263 110,27		122 263 110,27	30 736 889,73					
29.70.55.3. Asumisisä (KPY)	264 588 057,22	152 500 000	145 628 100,46		145 628 100,46	6 871 899,54					
29.70.57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	30 978 179,71	31 456 000	30 711 590,69		30 711 590,69	744 409,31					
29.70.57.1. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (KPY)	28 730 887,84	29 256 000	28 253 238,50		28 253 238,50	1 002 761,50					
29.70.57.2. Opiskelijaravitulojen ylimääräinen ateriatuki (KPY)	2 247 291,87	2 200 000	2 458 352,19		2 458 352,19	-258 352,19					
29.70.59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha)	49 935 161,43	53 300 000	46 843 000,36		46 843 000,36	6 456 999,64					
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	4 362 000,00	4 052 000	3 376 379,30	675 620,70	4 052 000,00	0,00	831 488,17	4 883 488,17	4 197 867,47	675 620,70	

29.80.01.1. Toimintamenot (KPY)	4 352 000,00						821 488,17	821 488,17	821 488,17	0,00
29.80.01.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	10 000,00						10 000,00	10 000,00	0,00	0,00
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	5 448 000,00	4 937 000	3 842 962,92	1 094 037,08	4 937 000,00	0,00	1 117 375,47	6 054 375,47	4 950 367,38	1 094 037,08
29.80.05.1 Toimintamenot (KPY)	5 444 000,00						1 113 375,47	1 113 375,47	1 107 404,46	0,00
29.80.05.2. Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	4 000,00						4 000,00	4 000,00	0,00	0,00
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	6 491 000,00	6 080 000	5 238 870,84	841 129,16	6 080 000,00	0,00	1 077 618,34	7 157 618,34	6 316 489,18	841 129,16
29.80.06.1. Toimintamenot (KPY)	6 321 000,00	5 910 000	5 166 228,44	743 771,56	5 910 000,00	0,00	1 077 618,34	6 987 618,34	6 243 846,78	743 771,56
29.80.06.2 Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	170 000,00	170 000	72 642,40	97 357,60	170 000,00	0,00	0,00	170 000,00	72 642,40	97 357,60
29.80.30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 900 000,00	3 700 000	3 700 000,00		3 700 000,00	0,00				
29.80.30.1. Avustukset keskus- ja maakuntakirjastoille (KPY)	2 580 000,00	2 580 000	2 580 000,00		2 580 000,00	0,00				
29.80.30.2. Avustukset kirjastojen sisältötuotantoon (KPY)	300 000,00	300 000	300 000,00		300 000,00	0,00				
29.80.30.3. Yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottaminen ja avustukset muihin erityistehtäviin (KPY)	800 000,00	600 000	600 000,00		600 000,00	0,00				
29.80.30.4. Avustukset viittomakielisen kirjaston perustamiseen ja toimintaan (KPY)	220 000,00	220 000	220 000,00		220 000,00	0,00				
29.80.31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	35 863 309,00	48 781 000	48 387 827,00		48 387 827,00	393 173,00				
29.80.32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	15 227 834,00									
29.80.32.1. Museoiden valtionosuudet ja -avustukset (KPY)	14 766 834,00									
29.80.32.2. Liikenne- ja viestintäalan museoille (EK) (enintään)	461 000,00									
29.80.35. Valtionavustus Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden merkkihankkeen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	8 000 000,00	8 000 000	8 000 000,00	0,00	8 000 000,00	0,00	0,00	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00
29.80.40 Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	240 000,00	252 000	0,00		0,00	252 000,00				
29.80.41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	20 313 000,00	26 648 000	26 444 647,89	203 352,11	26 648 000,00	0,00	200 778,79	26 848 778,79	26 645 426,68	203 352,11
29.80.41.1. Yksityisen kopioinnin hyvityksen järjestämiseen (EK) (enintään)	11 000 000,00	11 000 000	10 796 647,89	203 352,11	11 000 000,00	0,00	200 778,79	11 200 778,79	10 997 426,68	203 352,11
29.80.41.2. Suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin (EK) (enintään)	9 313 000,00	15 648 000	15 648 000,00	0,00	15 648 000,00	0,00	0,00	15 648 000,00	15 648 000,00	0,00
29.80.50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	4 521 000,00	8 293 000	8 073 891,36	219 108,64	8 293 000,00	0,00	968 709,38	9 261 709,38	8 631 992,01	612 417,99
29.80.50.1. Svenska Teaternin ja Tampereen Työväen Teatterin peruskorjaukset (KPY)	1 903 000,00	5 300 000	5 300 000,00	0,00	5 300 000,00	0,00	0,00	5 583 255,01	4 999 445,61	283 255,01
29.80.50.2. Eräiden kansalaisjärjestöjen toimintaan (KPY)	12 000,00	193 000	126 000,00	67 000,00	193 000,00	0,00	6 000,00	199 000,00	132 000,00	67 000,00
29.80.50.3. Kärkihankkeen Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus toteuttamiseen (KPY)	412 000,00	2 000 000	1 975 676,21	24 323,79	2 000 000,00	0,00	412 000,00	2 412 000,00	2 387 676,21	24 323,79

29.80.50.4. Kärkihankkeen Prosenttitaitteen periaatteen laajentaminen toteuttamiseen (KPY)	102 000,00	800 000	672 215,15	127 784,85	800 000,00	0,00	94 000,00	894 000,00	718 215,15	175 784,85
29.80.50.5. Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE) ry (KPY)	52 000,00						52 000,00	52 000,00	0,00	52 000,00
29.80.50.6. Ihmisoikeusliiton toiminnan tukemiseen (KPY)	140 000,00						170 000,00	170 000,00	170 000,00	0,00
29.80.50.7. Kärkihankkeen Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus toteuttamiseen (KPY)	1 200 000,00						121 501,69	121 501,69	111 447,35	10 054,34
29.80.50.8. Kärkihankkeen Prosenttitaitteen periaatteen laajentaminen toteuttamiseen (KPY)	600 000,00						113 207,69	113 207,69	113 207,69	0,00
29.80.50.9. Suomalaisuuden liiton toiminnan tukemiseen (KPY)	100 000,00						0,00	0,00	0,00	0,00
29.80.51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	13 994 906,57	14 615 000	14 058 620,34		14 058 620,34	556 379,66				
29.80.51.1. Valtion taiteilija-apurahat ja taiteilijaprofessoriapurahat (KPY)	11 393 821,57	11 515 000	11 480 320,34		11 480 320,34	34 679,66				
29.80.51.2. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset (KPY)	2 601 085,00	3 100 000	2 578 300,00		2 578 300,00	521 700,00				
29.80.52. Rahapelite toiminnan voittovarat taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	226 764 123,13	226 034 000	225 900 786,70		225 900 786,70	133 213,30				
29.80.52.01. Elokvataide ja muu kuvaohjelmatuotanto (KPY)	24 064 000,00	21 620 000	21 620 000,00		21 620 000,00	0,00				
29.80.52.02. Esittävä taide (KPY)	2 307 000,00	35 675 000	35 585 000,00		35 585 000,00	90 000,00				
29.80.52.02.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet teattereille (KPY)		26 069 000	26 069 000,00		26 069 000,00	0,00				
29.80.52.02.2. Muu esittävän taiteen edistäminen (KPY)		9 606 000	9 516 000,00		9 516 000,00	90 000,00				
29.80.52.03. Kirjallisuus (KPY)		850 000	850 000,00		850 000,00	0,00				
29.80.52.04. Musiikki (KPY)	2 695 000,00	13 256 000	13 239 000,00		13 239 000,00	17 000,00				
29.80.52.04.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet orkestereille (KPY)		10 137 000	10 137 000,00		10 137 000,00	0,00				
29.80.52.04.2. Muu musiikin edistäminen (KPY)		3 119 000	3 102 000,00		3 102 000,00	17 000,00				
29.80.52.05. Rakennustaide ja muotoilu (KPY)	2 099 464,93	705 000	694 975,00		694 975,00	10 025,00				
29.80.52.06. Visuaalinen taide (KPY)	4 061 500,00	3 969 000	3 973 680,00		3 973 680,00	-4 680,00				
29.80.52.06.1. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)		960 000	960 000,00		960 000,00	0,00				
29.80.52.06.2. Muu visuaalisen taiteen edistäminen (KPY)		3 009 000	3 013 680,00		3 013 680,00	-4 680,00				
29.80.52.07. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	351 850,00	21 325 000	21 306 212,99		21 306 212,99	18 787,01				
29.80.52.07.2. Muu kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)		21 325 000	21 306 212,99		21 306 212,99	18 787,01				
29.80.52.08. Kirjastot ja tiedon saatavuus (KPY)	4 707 000,00	4 217 000	4 093 099,34		4 093 099,34	123 900,66				
29.80.52.09. Kulttuuripalvelut ja kulttuuritoiminta (KPY)	850 000,00	24 331 000	24 328 000,00		24 328 000,00	3 000,00				
29.80.52.10. Museot ja kulttuuriperintö (KPY)	2 400 000,00	26 123 000	26 023 000,00		26 023 000,00	100 000,00				
29.80.52.10.1. Rahoituslain mukaiset valtionosuudet ja avustukset museoille (KPY)		18 499 000	18 499 000,00		18 499 000,00	0,00				
29.80.52.10.3. Avustukset valtakunnallisille erikoismuseoille ja museo- ja perinnealan järjestöille (KPY)		5 735 000	5 635 000,00		5 635 000,00	100 000,00				

29.80.52.10.4. Seurantalojen korjausavustukset ja valistustyö (KPY)		1 889 000	1 889 000,00	1 889 000,00	0,00
29.80.52.11. Kulttuuritilat (KPY)	754 863,12	5 580 000	5 580 000,00	5 580 000,00	0,00
29.80.52.12. Kansalliset kulttuurilaitokset (KPY)	588 000,00	62 885 000	62 795 319,37	62 795 319,37	89 680,63
29.80.52.12.1. Avustus käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperan Säätiölle (EK) (enintään)		37 877 000	37 877 000,00	37 877 000,00	0,00
29.80.52.12.2. Avustus käyttökustannuksiin Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle (EK) (enintään)		11 391 000	11 391 000,00	11 391 000,00	0,00
29.80.52.12.3. Avustus käyttökustannuksiin Kansallisgallerialle (EK) (enintään)		12 573 000	12 573 000,00	12 573 000,00	0,00
29.80.52.12.4. Valtion julkisten rakennusten taidehankinnat ja valtion taidekokoelmien hoito, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (KPY)		1 044 000	954 319,37	954 319,37	89 680,63
29.80.52.13. Kulttuurikasvatus ja kulttuuripoliittinen tutkimus (KPY)	398 000,00	3 271 000	3 271 000,00	3 271 000,00	0,00
29.80.52.14. Taide- ja kulttuuripoliittikan kehittäminen (KPY)	358 899,54	2 227 000	2 541 500,00	2 541 500,00	-314 500,00
29.80.52.15. Valtion julkisten rakennusten taidehankintoihin ja valtion taidekokoelmien hoitoon, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (KPY)	1 016 253,78				
29.80.52.16. Muu taiteenalojen edistäminen	876 667,00				
29.80.52.17. Apurahat ja palkinnot	1 339 000,00				
29.80.52.17.1. Apurahat ja palkinnot (KPY)	379 000,00				
29.80.52.17.2. Kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annettu lain mukaisiin apurahiin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	960 000,00				
29.80.52.18. Cultura-säätiölle ja kirjastotehtävän hoitamiseen (KPY)	1 160 000,00				
29.80.52.19. Kansallisgallerialle (EK) (enintään)	12 573 000,00				
29.80.52.20. Suomen elokuva-säätiölle (KPY)	2 007 000,00				
29.80.52.21. Suomen Kansallisoopperan Säätiölle (EK) (enintään)	37 877 000,00				
29.80.52.22 Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle (EK) (enintään)	11 391 000,00				
29.80.52.23. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille	40 044 000,00				
29.80.52.23.1. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin teattereille ja orkestereille (KPY)	36 156 000,00				
29.80.52.23.2. Teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaiset valtionavustukset (EK) (enintään)	3 888 000,00				
29.80.52.24. Kirjastotoimen valtionavustuksiin ja kehittämistöimiin (EK) (enintään)	2 125 500,00				
29.80.52.25. Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin museoille (KPY)	19 380 000,00				
29.80.52.26. Museot ja kulttuuriperintö (KPY)	5 759 000,00				
29.80.52.27. Seurantalojen korjausavustuksiin ja valistustyöhön (KPY)	1 889 000,00				
29.80.52.28. Alueelliseen taiteen edistämiseen (KPY)	14 105 000,00				

29.80.52.29. Taiteen edistämiskeskuksen valtionavustuksiin kehittämistoimiin (KPY)	7 393 150,00										
29.80.52.30. Saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistäminen (KPY)	369 000,00										
29.80.52.31. Kulttuuripolitiikan kehittämiseen (KPY)	4 080 250,00										
29.80.52.32. Kulttuurivientiin ja kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	6 857 000,00										
29.80.52.33. Kulttuuriin digitaalisessa ympäristössä (KPY)	1 586 875,76										
29.80.52.34. Kulttuurin kansainvälisiin suurtapahtumiin (KPY)	461 000,00										
29.80.52.35. Kulttuuri-instituuttien valtionavustuksiin (KPY)	5 559 000,00										
29.80.52.36. Ystävyyssseurojen valtionavustuksiin (KPY)	2 037 000,00										
29.80.52.37. Eräiden kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon (KPY)	0,00										
29.80.52.38. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	1 242 849,00										
29.80.53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	24 548 984,00	27 257 000	26 847 335,00		26 847 335,00	409 665,00					
29.80.54. Valtionavustus taide- ja kulttuurilaitosten toimitilainvestointeihin (kiinteä määräraha)	5 300 000,00										
29.80.55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 587 000,00	1 901 900	1 863 759,18	38 140,82	1 901 900,00	0,00	40 648,44	1 942 548,44	1 898 242,16	44 306,28	
29.80.56. Ylimääräinen valtionavustus Pietari-säätiölle Suomen Pietarin instituutin ja Pietarin suomalaisen koulun toiminnan turvaamiseen (kiinteä määräraha)	375 000,00										
29.80.70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)							25 000,00	25 000,00	25 000,00	0,00	
29.80.70.1. Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (EK)							25 000,00	25 000,00	25 000,00	0,00	
29.80.59. Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 2 v)	10 000 000,00	10 000 000	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	8 354 875,00	18 354 875,00	5 192 223,00	10 000 000,00	
29.80.72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739 000,00	739 000	182 689,18	556 310,82	739 000,00	0,00	379 572,13	1 118 572,13	562 261,31	556 310,82	
29.90.30. Avustus Liikkuva koulu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)	2 288 200,00	1 680 056	3 802,20	1 676 253,94	1 680 056,14	0,00	44 426,84	1 724 482,98	3 802,20	1 720 680,78	
29.90.50. Rahapeliteoiminnan voittovarat urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arvionmääräraha)	134 328 050,47	154 045 070	153 335 896,42		153 335 896,42	709 173,58					
29.90.50.01. Liikunnan kansalaistoimintaan	44 234 000,00	44 500 000	44 499 000,00		44 499 000,00	1 000,00					
29.90.50.01.1. Liikuntajärjestöjen yleisavustuksiin (KPY)	40 234 000,00	40 500 000	40 500 000,00		40 500 000,00	0,00					
29.90.50.01.2. Seuratukeen (KPY)	4 000 000,00	4 000 000	3 999 000,00		3 999 000,00	1 000,00					
29.90.50.01.3. Liikuntamaaottelun suunnitteluun (KPY)	0,00										
29.90.50.02. Huippu-urheiluun	11 188 667,03	13 325 000	12 929 750,09		12 929 750,09	395 249,91					
29.90.50.02.2. Huippu-urheiluyksikölle (KPY)	6 860 000,00	7 200 000	7 200 000,00		7 200 000,00	0,00					
29.90.50.02.3. Urheilijoiden apurahoihin, maksuperusteisesti budjetoitu määräraha (EK) (enintään)	1 621 667,03	2 200 000	1 808 750,09		1 808 750,09	391 249,91					

29.90.50.02.4. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskukselle, Urheiluakatemioiden ja Urheilijoiden ammatinedistämissäätiölle (KPY)	2 700 000,00	3 915 000	3 915 000,00	3 915 000,00	0,00
29.90.50.02.5. Ylimääräisiin urheilijaläkkeisiin ja Pro Urheilu -tunnustuspalkintoihin	7 000,00	10 000	6 000,00	6 000,00	4 000,00
29.90.50.02.5.2 Pro Urheilu -tunnustuspalkinnot (EK) (enintään)	7 000,00	10 000	6 000,00	6 000,00	4 000,00
29.90.50.03. Liikunnan ja urheilun suurtapahtumiin (KPY)	1 700 000,00	1 847 250	1 847 250,00	1 847 250,00	0,00
29.90.50.04. Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan (KPY)	3 379 611,43	3 500 000	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00
29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	246 724,78	412 408	356 189,28	356 189,28	56 218,72
29.90.50.06. Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan (KPY)	19 398 267,00	19 500 000	19 453 471,00	19 453 471,00	46 529,00
29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen	19 829 000,00	37 777 570	37 770 000,00	37 770 000,00	7 570,00
29.90.50.07.1. Liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin (KPY)	17 410 000,00	34 900 000	34 900 000,00	34 900 000,00	0,00
29.90.50.07.2. Liikunnan koulutuskeskusten liikunta- ja vapaa-aikatoimien avustuksiin (KPY)	2 400 000,00	2 500 000	2 500 000,00	2 500 000,00	0,00
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	19 000,00	377 570	370 000,00	370 000,00	7 570,00
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	6 460 000,00	6 533 000	6 516 536,97	6 516 536,97	16 463,03
29.90.50.08.1. Liikkuva koulu -ohjelmaan (KPY)	1 995 810,00	2 280 000	2 280 000,00	2 280 000,00	0,00
29.90.50.08.2. Liikunta elämäntapa- ja hanketuikiin (KPY)	2 164 190,00	1 953 000	1 936 536,97	1 936 536,97	16 463,03
29.90.50.08.3. Kunnossa kaiken ikää -ohjelmaan (KPY)	2 300 000,00	2 300 000	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00
29.90.50.09. Liikunnan koulutuskeskuksille	18 375 679,00	16 921 092	16 921 005,00	16 921 005,00	87,00
29.90.50.09.1. Valtionosuudet valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	16 833 808,00	15 949 092	15 949 135,00	15 949 135,00	-43,00
29.90.50.09.2. Valtionosuudet alueellisten liikunnan koulutuskeskusten toimintaan (KPY)	571 871,00	572 000	571 870,00	571 870,00	130,00
29.90.50.09.3. Liikunnan koulutuskeskusten opintotietavastuksiin, harkinnanvaraisiin avustuksiin sekä laatu- ja kehittämishankkeisiin (KPY)	970 000,00	400 000	400 000,00	400 000,00	0,00
29.90.50.10. Liikuntatieteeseen ja tutkimuksiin	3 523 000,00	3 435 000	3 435 000,00	3 435 000,00	0,00
29.90.50.10.1. Liikuntatieteellisiin tutkimusprojekteihin (KPY)	2 500 000,00	2 235 000	2 235 000,00	2 235 000,00	0,00
29.90.50.10.2. Tieteellisen tason arviointiin Suomen Akatemialle (KPY)		0			
29.90.50.10.3. Liikunta-alan tiedolla johtamisen kehittämiseen (KPY)	323 000,00	500 000	500 000,00	500 000,00	0,00
29.90.50.10.4. Liikuntapaikkarakentamisen tutkimukseen ja kehittämiseen (KPY)	700 000,00	700 000	700 000,00	700 000,00	0,00
29.90.50.11. Tutkimus ja kehitysyhteisöille sekä koulutustoimintaan	3 921 500,00	3 720 000	3 680 038,00	3 680 038,00	39 962,00
29.90.50.11.1. Tieteellisille yhteisöille, tiedonvälitysyhteisöille ja kehittämissyhteisöille (KPY)	3 000 000,00	3 100 000	3 100 000,00	3 100 000,00	0,00
29.90.50.11.2 Urheiluolokauden professuuriin (KPY)	62 500,00	70 000	30 038,00	30 038,00	39 962,00

29.90.50.11.3. Suomen Urheilumuseosäätiölle (EK) (enintään)	339 000,00	400 000	400 000,00		400 000,00	0,00				
29.90.50.11.5. Tieteellisiin kansainvälisiin kongresseihin (KPY)	150 000,00	150 000	150 000,00		150 000,00	0,00				
29.90.50.11.6. Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen kehittämiseen (KPY)	370 000,00									
29.90.50.12. Liikunnan aluehallinnon toimintaan (KPY)		42 000	0,00		0,00	42 000,00				
29.90.50.13. Valtion liikuntaneuvoston toimintaan (KPY)	430 980,23	480 000	379 377,30		379 377,30	100 622,70				
29.90.50.14. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	1 640 621,00	2 051 750	2 048 278,78		2 048 278,78	3 471,22				
29.90.52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)	824 000,00	1 826 000	1 826 000,00		1 826 000,00	0,00				
29.90.52.1. Valtionosuudet valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille (KPY)	744 000,00	1 746 000	1 746 000,00		1 746 000,00	0,00				
29.90.52.2. Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin (EK) (enintään)	80 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00				
29.90.55. Valtionavustus liikuntapaikan rakentamiseen KymiRing Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)		3 500 000	0,00	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	0,00	3 500 000,00	0,00	3 500 000,00
29.91.50. Rahapeli-toiminnan voittovarat nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	42 181 737,78	40 578 000	39 731 149,29		39 731 149,29	846 850,71				
29.91.50.01. Valtakunnalliset nuorisovaltuudet (KPY)	15 306 000,00	15 500 000	15 491 000,00		15 491 000,00	9 000,00				
29.91.50.02. Lakisääteiset kansalliset toimikunnat	761 081,19	900 000	867 613,29		867 613,29	32 386,71				
29.91.50.02.1. Saamelaisten kulttuuri- ja kielipesätoiminta (KPY)	200 000,00	200 000	200 000,00		200 000,00	0,00				
29.91.50.02.2. Valtion nuorisosiain neuvottelukunta (Nuora), avustustoimikunta ja Saame-nuoret (KPY)	561 081,19	700 000	667 613,29		667 613,29	32 386,71				
29.91.50.03. Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosiaalinen vahvistaminen (KPY)	500 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00				
29.91.50.04. Valtionosuus kuntien nuorisotoimeen (KPY)	8 047 489,00	8 037 000	8 029 451,00		8 029 451,00	7 549,00				
29.91.50.05. Kasvu- ja elinolot paikallisesti ja alueellisesti	1 236 000,00	590 000	590 000,00		590 000,00	0,00				
29.91.50.05.1. Alueellinen nuorisotoimi (KPY)	0,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.91.50.05.2. Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta (KPY)	0,00	0	0,00		0,00	0,00				
29.91.50.05.4. Nuorten tieto- ja neuvontatyö, verkkonuorisotyö, digitalisaatio sekä alueellinen ja paikallinen nuorisovaltuuden kehittäminen (KPY)	1 236 000,00	590 000	590 000,00		590 000,00	0,00				
29.91.50.06. Nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskukset (KPY)	5 959 000,00	6 117 725	6 117 725,00		6 117 725,00	0,00				
29.91.50.07. Kokeilu, kehittäminen ja tutkimus	5 261 294,00	4 070 775	3 274 725,00		3 274 725,00	796 050,00				
29.91.50.07.1. Nuorisotyön kokeilu ja nuorisokulttuuri (KPY)	1 681 200,00	1 250 000	1 174 200,00		1 174 200,00	75 800,00				
29.91.50.07.2. Nuorisotutkimus sekä nuorisotyön koulutus ja kehittäminen (KPY)	0,00	85 000	85 000,00		85 000,00	0,00				
29.91.50.07.3. Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi (KPY)	3 580 094,00	2 735 775	2 015 525,00		2 015 525,00	720 250,00				

29.91.50.08. Kansainvälinen yhteistyö (KPY)	873,59	2 500	635,00		635,00	1 865,00					
29.91.50.09. Valtakunnalliset nuorisokeskukset (KPY)	5 110 000,00	4 860 000	4 860 000,00		4 860 000,00	0,00					
29.91.51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	575 500,00	828 872	33 819,29	795 052,30	828 871,59	0,00	23 000,72	851 872,31	33 820,00	795 052,30	
29.91.51.1. Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	23 000,00	28 364	300,00	28 064,00	28 364,00	0,00	23 000,01	51 364,01	300,00	28 064,00	
29.91.51.2. Etsivän nuorisotyön tukeminen (KPY)	302 500,00	74 164	0,00	74 163,59	74 163,59	0,00	0,00	74 163,59	0,00	74 163,59	
29.91.51.3. Kärkihankkeen Nuorisotakuusta yhteisötakuun suuntaan toteuttamiseen	250 000,00	246 344	33 519,29	212 824,71	246 344,00	0,00	0,71	246 344,71	33 520,00	212 824,71	
29.91.51.4. Vaikuttavuuden arviointimenetelmien kehittäminen		480 000	0,00	480 000,00	480 000,00	0,00	0,00	480 000,00	0,00	480 000,00	
29.91.52. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	700 000,00	4 150 000	4 143 900,00	6 100,00	4 150 000,00	0,00	0,00	4 150 000,00	4 143 900,00	6 100,00	
(KPY) kehittäminen		700 000	700 000,00	0,00	700 000,00	0,00	0,00	700 000,00	700 000,00	0,00	
työelämätaitojen edistäminen (KPY) kehittäminen		800 000	800 000,00	0,00	800 000,00	0,00	0,00	800 000,00	800 000,00	0,00	
aloittaminen ja kehittäminen syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukemiseksi edistäminen (KPY)		2 650 000	2 643 900,00	6 100,00	2 650 000,00	0,00	0,00	2 650 000,00	2 643 900,00	6 100,00	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	212 233,50	95 606	95 606,43	0,00	95 606,43	0,00	19 564,06	115 155,00	115 133,60	0,00	
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonsäverot		15	15,49		15,49	0,00					
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	78 042,96	95 591	95 590,94	0,00	95 590,94	0,00	0,00	95 590,94	95 590,94	0,00	
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	78 042,96	95 591	95 590,94	0,00	95 590,94	0,00	0,00	95 590,94	95 590,94	0,00	
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesio politiikan ohjelmiin (arvionmääräraha)	114 190,54	0	0,00		0,00	0,00					
32.50.64.01. EAKR 2007-2013	81 414,81	0	0,00		0,00	0,00					
32.50.64.01.1. EAKR (KPY)	81 414,81										
32.50.64.02. ESR 2007-2013 (KPY)	32 775,73	0	0,00		0,00	0,00					
32.70.03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	20 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	19 564,06	19 564,06	19 542,66	0,00	
32.70.03.2. Kotouttamisen osaamiskeskus (EK) (enintään)	20 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	19 564,06	19 564,06	19 542,66	0,00	
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		29 398	29 397,63		29 397,63	0,00					
33.20.50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arvionmääräraha)		15 276	15 275,85		15 275,85	0,00					
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		15 276	15 275,85		15 275,85	0,00					
33.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arvionmääräraha)		4 700	4 699,57		4 699,57	0,00					
33.20.51.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		4 700	4 699,57		4 699,57	0,00					
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob) (arvionmääräraha)		9 422	9 422,21		9 422,21	0,00					
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		9 422	9 422,21		9 422,21	0,00					
Määrärahatilitt yhteensä	6 024 656 532,47	6 073 625 652	5 867 100 960,00	95 250 308,52	5 962 351 268,52	111 274 383,53	92 230 357,51	2 995 715 419,18	2 869 522 035,05	107 355 902,43	

Opetus- ja kulttuuriministeriön talousarvion toteutumatilaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2017 valtuudet			Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2018 TA:ssa	Talousarvio-menot 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha-tarve 2020	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä									
29.80.53 Valtionavustus tilakustannuksiin	0	525	0	525	525	0	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		525	0	525	525	0	0	0	0	0	0	0	0
29.90.50 Rahapeliteoiminnan voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen	0	44 000	0	44 000	44 000	0	13 000	9 000	6 000	2 000	14 000	14 000	31 000
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		44 000	0	44 000	44 000	0	13 000	9 000	6 000	2 000	14 000	14 000	31 000
29.80.06 Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot	0	1 479	0	1 479	0	1 479	0	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet													
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		1 479	0	1 479	0	1 479	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	46 004	0	46 004	44 525	1 479	0	13 000	9 000	6 000	2 000	14 000	31 000

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

KIRJANPITOYKSIKÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA				
	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 601 420,67		8 313 519,01	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	105 640,04		94 603,04	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 033 088,01</u>	11 740 148,72	<u>3 540 427,51</u>	11 948 549,56
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	837 714,30		1 184 831,88	
Henkilöstökulut	41 282 830,64		42 903 699,21	
Vuokrat	4 138 903,59		4 380 169,16	
Palvelujen ostot	39 771 655,78		40 921 073,50	
Muut kulut	2 715 450,15		17 757 185,13	
Valmistus omaan käyttöön	-2 984,20		-311 738,32	
Poistot	2 729 073,16		4 567 872,21	
Sisäiset kulut	<u>14 281 280,86</u>	<u>-105 753 924,28</u>	<u>352 186,34</u>	<u>-111 755 279,11</u>
JÄÄMÄ I		-94 013 775,56		-99 806 729,55
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 804 839,66		5 161 980,65	
Rahoituskulut	<u>-18 518 349,88</u>	-13 713 510,22	<u>-15 165 477,07</u>	-10 003 496,42
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	563 616,63		1 217 208,85	
Satunnaiset kulut	<u>-6 000,00</u>	<u>557 616,63</u>	<u>-10 000,00</u>	<u>1 207 208,85</u>
JÄÄMÄ II		-107 169 669,15		-108 603 017,12
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Käyttötalouden kulut paikallishallinnoille	1 747 561 490,99		902 771 731,61	
Pääomatalouden kulut paikallishallinnoille	8 000 000,00		251 862,00	
Käyttötalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	682 666 749,20		848 801 701,70	
Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	78 164 761,17		889 132 246,84	
Pääomatalouden kulut elinkeinoelämälle	0,00		37 000,00	
Käyttötalouden kulut voittoa tavoitteilemattomille yhteisöille	1 215 093 011,76		1 246 888 981,44	
Pääomatalouden kulut voittoa tavoitteilemattomille yhteisöille	0,00		596 902,92	
Käyttötalouden kulut kotitalouksille	48 906 540,05		51 894 877,02	
Pääomatalouden kulut kotitalouksille	476 673,10		224 714,80	
Käyttötalouden kulut EU:n toimielimille ja muille elimille	110 000,00		20 000,00	
Käyttötalouden kulut ulkomaille	3 776 928,52		3 589 019,14	
Käyttötalouden kulut yliopistoille	<u>1 847 193 979,62</u>	<u>5 630 996 788,21</u>	<u>1 887 160 683,70</u>	<u>5 829 652 485,73</u>
JÄÄMÄ III		-5 738 166 457,36		-5 938 255 502,85
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	554 686 000,00		538 543 000,00	
Perityt arvonlisäverot	164 160,70		175 016,46	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-10 474 152,68</u>	<u>544 376 008,02</u>	<u>-13 407 070,25</u>	<u>525 310 946,21</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-5 193 790 449,34</u>		<u>-5 412 944 556,64</u>

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TASE				
	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisuusomaisuus	<u>46 688 989,01</u>	<u>46 688 989,01</u>	<u>45 007 526,96</u>	<u>45 007 526,96</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		46 688 989,01		45 007 526,96
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	36 988,31		90 730,85	
Muut pitkävaikutteiset menot	62 641,09		93 961,64	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	99 629,40	<u>447 568,96</u>	632 261,45
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	841 145,25		3 019 541,54	
Kalusteet	57 732,38		72 793,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>7 934 077,97</u>	8 832 955,60	<u>7 934 077,97</u>	11 026 412,51
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	1 003 048,07		1 448 746,08	
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	7 798,65		7 798,65	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>1 833 289 220,90</u>	<u>1 834 300 067,62</u>	<u>1 678 046 997,90</u>	<u>1 679 503 542,63</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		1 843 232 652,62		1 691 162 216,59
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		0,00		6 000,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	229 591,10		251 018,15	
Siirtosaamiset	70 420,51		68 420,16	
Muut lyhytaikaiset saamiset	112 586 832,39		155 506 839,91	
Ennakkomaksut	<u>83 749 086,60</u>	196 635 930,60	<u>17 313 719,65</u>	173 139 997,87
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	4 279,00		3 405,15	
Kirjanpitoyksikön menotilit	0,00		296,25	
Muut pankkitilit	418 400,78		126 584,18	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>371 104,35</u>	<u>793 784,13</u>	<u>372 349,34</u>	<u>502 634,92</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		197 429 714,73		173 648 632,79
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>2 087 351 356,36</u>		<u>1 909 818 376,34</u>

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	333 624 223,95		333 624 223,95	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	1 370 397 392,97		1 675 914 872,59	
Pääoman siirrot	5 340 635 040,00		5 107 427 077,02	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-5 193 790 449,34</u>	1 850 866 207,58	<u>-5 412 944 556,64</u>	1 704 021 616,92
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>371 104,35</u>	371 104,35	<u>372 349,34</u>	372 349,34
ARVOSTUSERÄT				
Arvonkorotukset	<u>0,00</u>	0,00	<u>278 182,84</u>	278 182,84
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	99 016 433,62		125 427 259,40	
Ostovelat	5 487 774,13		4 768 750,22	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 146 240,10		1 228 897,73	
Edelleen tilittävät erät	1 094 612,73		1 064 604,08	
Siirtovelat	6 174 758,49		6 613 801,84	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>123 194 225,36</u>	<u>236 114 044,43</u>	<u>66 042 913,97</u>	<u>205 146 227,24</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		236 114 044,43		205 146 227,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>2 087 351 356,36</u>		<u>1 909 818 376,34</u>

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Budjetointia koskevat muutokset

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilta 29.01.01 siirrettiin 94 000 euroa valtioneuvoston hallintoyksikön tehtävien hoitamiseen momentille 23.01.01, 61 000 euroa taiteen keskustoimikunnan toimintamenomomentille 29.80.01 ja momentille siirrettiin 214 000 euroa valtioneuvoston hallintoyksikön toimintamenojen momentilta 23.01.01.

Opetushallituksen toimintamenomomentilta 29.01.02 siirrettiin palautuksena vuoden 2016 talousarviossa siirretty 880 000 euroa momentilta 28.70.20 oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän toteuttamiseen ja 200 000 euroa aikaisemmissa talousarvioissa momentille siirrettyä opiskelijavalintapalveluiden toteuttamisen määrärahaa momenteille 28.90.30, 29.10.01, 29.20.30 ja momentille siirrettiin 1 288 000 euroa momentilta 28.70.20 oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän toteuttamiseen.

Momentin 29.01.03 määrärahat siirrettiin momentille 29.01.02.

Momentille 29.01.50 siirrettiin jaettavaksi OKKA -säätiölle 30 000 euroa momentilta 29.10.20 ja 30 000 euroa momentilta 29.20.21.

Momentille 29.10.01 siirrettiin Opetushallituksen perustoiminnan turvaamiseen siirretty 450 000 euroa momentilta 29.01.02 ja momentilta siirrettiin 100 000 euroa ylioppilastutkinnon sähköistämiseen momentille 29.10.02.

Momentille 29.10.02 siirrettiin ylioppilastutkinnon sähköistämiseen 100 000 euroa momentilta 29.10.01 ja 700 000 euroa momentilta 29.10.30.

Momentilta 29.10.20 siirrettiin 250 000 euroa audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönottoon momentille 32.20.06 ja 500 000 euroa momentille 32.20.40, 110 000 euroa Kotkaniemen museon vuokramenoihin momentille 29.80.20 ja 400 000 euroa yrittäjyyskasvatukseen momentille 29.91.52.

Momentilta 29.10.30 siirrettiin 700 000 euroa ylioppilastutkinnon sähköistämiseen momentille 29.10.02.

Momentilta 29.20.21 siirrettiin 400 000 euroa yrittäjyyskasvatukseen momentille 29.91.52.

Momentilta 29.40.03 siirrettiin 66 000 euroa strategisen tutkimuksen rahoitusvälineeseen momentille 29.40.54.

Momentille 29.40.20 siirrettiin Saamelaiskorkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansalliseen rahoitusosuuteen 174 000 euroa momentilta 24.90.66 ja momentilta siirrettiin 50 000 euroa Fulbright -stipendivaihtotoimintaan momentille 29.01.21.

Momentilta 29.40.50 siirrettiin 10 000 000 euroa kasvutoimen rahoittamiseen momentille 29.40.51.

Momentilta 29.40.51 siirrettiin kasvutoimen rahoittamiseen 10 000 000 euroa momentilta 29.40.50.

Momentilta 29.40.55 siirrettiin 1 202 000 euroa momentille 26.30.01 pelastustoimen ammattikorkeakoulututkintoon johtavan päällystökoulutuksen toteuttamiseen jatkossa Poliisiammattikorkeakoulussa.

Momentille 29.70.01 siirrettiin 75 000 euroa opintotukea koskevien valitusten määrän kasvusta seuranneen käsittelyruuhkan hoitamiseen momentilta 29.01.02.

Momentille 29.80.20 siirrettiin 110 000 euroa Kotkaniemen museon vuokramenoihin momentilta 29.10.20.

Momentin 29.80.32 määrärahat siirrettiin momentille 29.80.31.

Momentille 29.80.41 siirrettiin 15 000 euroa momentilta 29.01.29.

Momentilta 29.80.50 siirrettiin 1 727 000 euroa momentille 29.80.53.

Momentin 29.80.31 määrärahaa lisättiin 520 000 euroa, joka vastaava osuus vähennettiin teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksia momentilla 29.80.52.

Momentin 29.80.54 määrärahat siirrettiin momentille 29.80.50.

Tuotto- ja kululaskelmaa ja tasetta koskevat muutokset
2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi
Ulkomaanrahan määräiset velat samoin kuin ulkomaanrahan määräiset saamiset ja muut sitoumukset on muunnettu Suomen rahaksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia.
3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.
Ei ilmoitettavia tietoja
4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset
Ei ilmoitettavia tietoja
5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa
Takausten ja takuiden enimmäismäärää koskeva tulkinta on muuttunut siten, että, mikäli laissa on säädetty takaukselle tai takuulle enimmäismäärä, niin käytettävissä olevana enimmäismääränä ilmoitetaan tilinpäätöksessä lakiin perustuva enimmäismäärä. Tähän liittyen liitteeseen 12 on lisätty taidenäyttelytakuiden osalta lakiin perustuva enimmäismäärä, 1 000 milj. euroa.
6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa
Ei ilmoitettavia tietoja

Opetus- ja kulttuuriministeriön liite 2: Nettotulot ja menot												
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA+LTA:t)	Talousarvion käyttö vuonna 2017	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				Siirretty seuraavalle vuodelle
								Edelliseltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)		
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	20 055 479,02	19 874 000	10 885 309,13		20 138 670,80				18 778 851,84		
	Bruttotulot	390 479,02	200 000	464 670,80		464 670,80				792 701,94		
	Nettomenot	19 665 000,00	19 674 000	10 420 638,33	9 253 361,67	19 674 000,00	0,00	7 565 705,12	27 239 705,12	17 986 149,90	9 253 361,67	
29.01.04. Kansallisen koulutuksen arviointi-keskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	5 151 408,33	3 787 000	1 216 950,35		4 507 042,96				4 518 956,90		
	Bruttotulot	1 311 408,33	100 000	820 042,96		820 042,96				820 042,96		
	Nettomenot	3 840 000,00	3 687 000	396 907,39	3 290 092,61	3 687 000,00	0,00	3 302 006,55	6 989 006,55	3 698 913,94	3 290 092,61	
29.10.02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	8 980 926,23	10 443 000	8 601 957,83		9 925 358,57				10 510 013,16		
	Bruttotulot	6 650 926,23	7 158 000	6 640 358,57		6 640 358,57				6 640 358,57		
	Nettomenot	2 330 000,00	3 285 000	1 961 599,26	1 323 400,74	3 285 000,00	0,00	1 908 055,33	5 193 055,33	3 869 654,59	1 323 400,74	
29.40.03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	1 843 493,68	1 645 000	784 357,80		1 640 311,79				1 869 300,19		
	Bruttotulot	583 493,68	500 000	495 311,79		495 311,79				495 311,79		
	Nettomenot	1 260 000,00	1 145 000	289 046,01	855 953,99	1 145 000,00	0,00	1 084 942,39	2 229 942,39	1 373 988,40	855 953,99	
29.40.04. Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	1 736 052,47	1 686 000	1 623 036,72		1 683 312,31				1 661 294,72		
	Bruttotulot	3 052,47	5 000	2 312,31		2 312,31				2 312,31		
	Nettomenot	1 733 000,00	1 681 000	1 620 724,41	60 275,59	1 681 000,00	0,00	38 258,41	1 719 258,41	1 658 982,41	60 275,59	
29.80.01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	4 459 437,49	4 072 000	3 505 616,44		4 181 237,14				4 327 104,61		
	Bruttotulot	97 437,49	20 000	129 237,14		129 237,14				129 237,14		
	Nettomenot	4 362 000,00	4 052 000	3 376 379,30	675 620,70	4 052 000,00	0,00	831 488,17	4 883 488,17	4 197 867,47	675 620,70	
29.80.05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	5 982 975,29	5 100 000	4 040 068,95		5 134 106,03				5 153 444,42		
	Bruttotulot	534 975,29	163 000	197 106,03		197 106,03				203 077,04		
	Nettomenot	5 448 000,00	4 937 000	3 842 962,92	1 094 037,08	4 937 000,00	0,00	1 117 375,47	6 054 375,47	4 950 367,38	1 094 037,08	
29.80.06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	7 441 079,36	6 869 000	6 310 229,89		7 151 359,05				7 387 848,23		
	Bruttotulot	950 079,36	789 000	1 071 359,05		1 071 359,05				1 071 359,05		
	Nettomenot	6 491 000,00	6 080 000	5 238 870,84	841 129,16	6 080 000,00	0,00	1 077 618,34	7 157 618,34	6 316 489,18	841 129,16	
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot		9 422	9 422,21		9 422,21						
	Bruttotulot		0	0,00		0,00						
	Nettomenot		9 422	9 422,21		9 422,21						

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset			
Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	28 540 000,00	1 200 000,00	4
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)	28 540 000	1 200 000,00	4
Pääloukat yhteensä	28 540 000	1 200 000,00	4

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat				
Päälukon ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.			Peruutettu	
			Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala				18 837 460,30
Vuosi 2015				17 409,16
29.40.20.1.		Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	109,78	
29.80.50.1.		Kulttuuri-instituuttien tukeminen (KPY)	17 299,38	
Vuosi 2016				18 820 051,14
29.01.01.		Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	193,55	
29.01.21.		Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	3 926,24	
29.30.20.1.06.		Opetustoimen henkilöstökoulutuksen seurannan ja arvioinnin kehittäminen (KPY)	100 000,00	
29.30.20.1.09		Opetustoimen henkilöstön Osaava-ohjelma (KPY)	0,44	
29.30.21.01.		Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen kehittäminen (KPY)	69 689,10	
29.30.21.07.		Aikuiskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvä EU- ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	1 000,00	
29.30.21.09.		Korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittäminen ja siirtymävaiheen tukeminen (KPY)	31 442,00	
29.30.21.10.		ICT-alan täydennyskoulutusohjelmat ja erikoistumiskoulutukset	769,50	
29.30.21.11.		Ammattitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano	230 812,95	
29.40.04.		Varastokirjaston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	0,41	
29.40.55.2.		Korvaus eräisiin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyviin arvonlisäverojen kustannuksiin (EK)	5 088 000,00	
29.40.55.3.		Korvaus arvonlisäverolain 30 §:n muutoksesta aiheutuviin vuokrien arvonlisäverokustannuksiin (EK)	9 912 081,00	
29.40.55.4.		Ammattikorkeakoululain 68 §:n mukainen korvaus (EK)	176 512,93	
29.80.01.2		Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	10 000,00	
29.80.05.1.		Toimintamenot (KPY)	5 971,01	
29.80.05.2.		Maksullisen palvelutoiminnan tukeminen (EK) (enintään)	4 000,00	
29.80.59.		Eräät avustukset Kansallisgallerialle (siirtomääräraha 2 v)	3 162 652,00	
29.91.51.1.		Työpajatoiminnan tukeminen (KPY)	23 000,01	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala				21,40
Vuosi 2016				21,40
32.70.03.2.		Kotouttamisen osaamiskeskus (EK) (enintään)	21,40	
Päälukat yhteensä				18 837 481,70
Vuosi 2015				17 409,16
Vuosi 2016				18 820 072,54

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely			
		2017	2016
Henkilöstökulut		35 395 781,46	36 222 161,84
Palkat ja palkkiot		35 662 325,61	36 265 329,80
Tulosperusteiset erät		23 400,00	57 648,30
Lomapalkkavelan muutos		-289 944,15	-100 816,26
Henkilösivukulut		5 887 049,18	6 681 537,37
Eläkekulut		5 524 652,84	5 953 719,72
Muut henkilösivukulut		362 396,34	727 817,65
Yhteensä		41 282 830,64	42 903 699,21
Johdon palkat ja palkkiot, josta		1 803 697,37	2 485 607,02
-tulosperusteiset erät		0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet		3 120,00	3 620,00
Johto		2 400,00	2 500,00
Muu henkilöstö		720,00	1 120,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset				
Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
Kansallisuusomaisuus				
1080 Taideteokset	ei poistoja			
1081 Museoesineet ja -kokoelmat	ei poistoja			
Käyttöomaisuus				
Aineettomat hyödykkeet				
1120 Ostetut atk-ohjelmat	tasapoisto	5	20	0 %
1129 Muut aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	20	0 %
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoja			
1140 Itsevalmistetut atk-ohjelmat	tasapoisto	5	20	0 %
Aineelliset hyödykkeet				
1250 Autot ja muut maajetälineet	tasapoisto	5	20	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3	33,34	0 %
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0 %
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0 %
1280 Taide-esineet	ei poistoja			
Käyttöomaisuuspaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
1301 Muut osakkeet	ei poistoja			
1303 Muut osuudet	ei poistoja			
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuus- hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.				
Suunnitelman mukaisten poistojen poistoaajat on muutettu Kieku-järjestelmän poistoaikojen mukaiseksi.				

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot				
	Muu kansallisomaisuus	Yhteensä		
	108 Muu kansallisomaisuus			
Hankintameno 1.1.2017	45 007 526,96	45 007 526,96		
Lisäykset	1 681 462,05	1 681 462,05		
Vähennykset	0,00	0,00		
Hankintameno 31.12.2017	46 688 989,01	46 688 989,01		
Kertyneet poistot 1.1.2017	0,00	0,00		
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00		
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00		
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00		
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00		
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	0,00		
Arvonkorotukset	0,00	0,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	46 688 989,01	46 688 989,01		
		Aineettomat hyödykkeet		
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	333 848,91	160 000,00	447 568,96	941 417,87
Lisäykset	0,00	0,00	2 984,20	2 984,20
Vähennykset	0,00	0,00	450 553,16	450 553,16
Hankintameno 31.12.2017	333 848,91	160 000,00	0,00	493 848,91
Kertyneet poistot 1.1.2017	243 118,06	66 038,36	0,00	309 156,42
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	53 742,54	31 320,55	0,00	85 063,09
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	296 860,60	97 358,91	0,00	394 219,51
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	36 988,31	62 641,09	0,00	99 629,40

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2017	9 708 497,02	75 303,10	7 934 077,97	17 717 878,09
Lisäykset	450 553,16	0,00	0,00	450 553,16
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017	10 170 875,18	75 303,10	7 934 077,97	18 180 256,25
Kertyneet poistot 1.1.2017	6 699 951,97	2 510,10	0,00	6 702 462,07
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	2 629 777,96	15 060,62	0,00	2 644 838,58
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	9 329 729,93	17 570,72	0,00	9 347 300,65
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	841 145,25	57 732,38	7 934 077,97	8 832 955,60
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	134 Annetut euromääräiset velkakirjalainat	136 Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	
Hankintameno 1.1.2017	1 448 746,08	7 798,65	1 678 046 997,90	1 679 503 542,63
Lisäykset	0,00	0,00	155 242 223,00	155 242 223,00
Vähennykset	445 698,01	0,00	0,00	445 698,01
Hankintameno 31.12.2017	1 003 048,07	7 798,65	1 833 289 220,90	1 834 300 067,62
Kertyneet poistot 1.1.2017	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	1 003 048,07	7 798,65	1 833 289 220,90	1 834 300 067,62

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2017	2016	2017-2016
Korot euromääräisistä saamisista	4 804 676,20	5 161 774,57	-357 098,37
Osingot	193,20	206,08	-12,88
Muut rahoitustuotot	-29,74	0,00	-29,74
Rahoitustuotot yhteensä	4 804 839,66	5 161 980,65	-357 140,99
Rahoituskulut			Muutos
	2017	2016	2017-2016
Korot euromääräisistä veloista	635,98	1 887,94	-1 251,96
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	18 517 713,90	15 163 389,13	3 354 324,77
Muut rahoituskulut	0,00	200,00	-200,00
Rahoituskulut yhteensä	18 518 349,88	15 165 477,07	3 352 872,81
Netto	-13 713 510,22	-10 003 496,42	-3 710 013,80

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat					
Sektori	Laina- pääoma 31.12.2017	Lisäys 2017	Vähennys 2017	Laina- pääoma 31.12.2016	Pääoma-muutos 2017-2016
Kotitaloudet	7798,65	0	0	7798,65	0
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00
Yhteensä	7 798,65	0,00	0,00	7 798,65	0,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
			31.12.2017				31.12.2016	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet			2 415,00			193,20		2 415,00
Aktia pankki A	322	2988,16	2 415,00			193,20		2 415,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			984 843,15			0,00		1 430 541,16
CSC - Tieteen tietotekniikan keskus	7 000		241 927,15	70,0				241 927,15
FRV Evo Oy	0		0,00					445 698,01
Hevosopisto Oy, Ypäjä	3		742 428,00	25,0				742 428,00
Mikkelin Puhelinyhdistys			488,00					488,00
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet			15 789,92					15 789,92
Asunto Oy Matilanranta, Näkövammaisten kirjasto	1120		15 789,92					15 789,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä			1 003 048,07			193,20		1 448 746,08

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset			
	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016	
Liikelaitos	0	0	
- Peruspääoma	0	0	
- Muu oma pääoma	0	0	
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	1 833 289 220,90	1 678 046 997,90	
Aalto-korkeakoulusäätiön peruspääoma	516 495 683,33	492 210 682,33	
TTY-Säätiön peruspääoma	104 948 128,00	97 580 885,00	
Kansallisgallerian peruspääoma	19 666 634,39	14 474 411,39	
Tampereen korkeakoulusäätiön peruspääoma	50 000,00	0,00	
Yrkeshögskolan Arcadan pääoma	1 147 000,00	1 147 000,00	
Centria-ammattikorkeakoulun pääoma	1 435 000,00	1 435 000,00	
Diakonia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 378 000,00	1 378 000,00	
Haaga-Helia ammattikorkeakoulun pääoma	2 973 000,00	2 973 000,00	
Humanistisen ammattikorkeakoulun pääoma	1 001 000,00	1 001 000,00	
Hämeen ammattikorkeakoulun pääoma	2 373 000,00	2 373 000,00	
Jyväskylän ammattikorkeakoulun pääoma	2 521 000,00	2 521 000,00	
Kajaanin ammattikorkeakoulun pääoma	1 142 000,00	1 142 000,00	
Karelia-ammattikorkeakoulun pääoma	1 663 000,00	1 663 000,00	
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun pääoma	1 597 000,00	1 597 000,00	
Lahden ammattikorkeakoulun pääoma	1 883 000,00	1 883 000,00	
Lapin ammattikorkeakoulun pääoma	2 347 000,00	2 347 000,00	
Laurea-ammattikorkeakoulun pääoma	2 393 000,00	2 393 000,00	
Metropolia Ammattikorkeakoulun pääoma	4 482 000,00	4 482 000,00	
Mikkelin ammattikorkeakoulun pääoma	1 745 000,00	1 745 000,00	
Oulun ammattikorkeakoulun pääoma	2 878 000,00	2 878 000,00	
Saimaan ammattikorkeakoulun pääoma	1 316 000,00	1 316 000,00	
Satakunnan ammattikorkeakoulun pääoma	1 968 000,00	1 968 000,00	
Savonia-ammattikorkeakoulun pääoma	2 386 000,00	2 386 000,00	
Seinäjoen ammattikorkeakoulun pääoma	1 878 000,00	1 878 000,00	
Tampereen ammattikorkeakoulun pääoma	3 068 000,00	3 068 000,00	
Turun ammattikorkeakoulun pääoma	3 488 000,00	3 488 000,00	
Vaasan ammattikorkeakoulun pääoma	1 343 000,00	1 343 000,00	
Yrkeshögskolan Novian pääoma	1 594 000,00	1 594 000,00	
Helsingin yliopiston muu oma pääoma	322 291 703,28	282 658 027,28	
Oulun yliopiston muu oma pääoma	118 819 379,87	107 582 818,87	
Jyväskylän yliopiston muu oma pääoma	87 336 374,33	84 043 342,33	
Turun yliopiston muu oma pääoma	120 423 487,17	112 874 925,17	
Tampereen yliopiston muu oma pääoma	75 516 090,81	71 448 636,81	
Åbo Akademin muu oma pääoma	87 507 377,24	72 738 520,24	
Itä-Suomen yliopiston muu oma pääoma	113 528 428,86	106 109 461,86	
Lappeenrannan teknillisen yliopiston muu oma pääoma	54 258 814,50	48 091 897,50	
Svenska handelshögskolanin muu oma pääoma	64 763 873,12	51 008 203,12	
Vaasan yliopiston muu oma pääoma	27 832 627,88	23 942 608,88	
Lapin yliopiston muu oma pääoma	23 983 326,52	22 938 394,52	
Taideyliopiston muu oma pääoma	45 868 291,60	40 345 182,60	
Yhteensä	1 833 289 220,90	1 678 046 997,90	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut				
Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä				
Sektori	Voimassa 31.12.2017	Voimassa 31.12.2016	Voimassa muutos 2017-2016	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2017 ¹⁾
Kotitaloudet	2 735 022 210,21	2 325 299 318,91	409 722 891,30	3 721 413 312,21
Valtion takaamien opintolainojen pääomat	2 735 022 210,21	2 325 299 318,91	409 722 891,30	3 721 413 312,21
<i>Opintotukilaki 28/1972, laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta 111/1992, opintotukilaki 65/1994 ²⁾</i>				
Takaukset yhteensä	2 735 022 210,21	2 325 299 318,91	409 722 891,30	3 721 413 312,21
Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä				
Sektori	Voimassa 31.12.2017	Voimassa 31.12.2016	Voimassa muutos 2017-2016	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2017 ¹⁾
Julkisyhteisöt	26 597 000,00	640 701 000,00	-614 104 000,00	1 000 000 000,00
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	6 332 000,00	0,00	6 332 000,00	
Tampereen kaupunki/Sara Hildénin taidemuseo	20 265 000,00	0,00	20 265 000,00	
HAM Helsingin taidemuseo	0,00	64 694 000,00	-64 694 000,00	
Kansallisgalleria/Ateneumin taidemuseo	0,00	473 634 000,00	-473 634 000,00	
Kansallisgalleria/Nykytaiteen museo Kiasma	0,00	4 223 000,00	-4 223 000,00	
Kansallisgalleria/Sinebrychhoffin taidemuseo	0,00	3 427 000,00	-3 427 000,00	
Konstföreningen i Åbo-Turun Taideyhdistys ry	0,00	40 488 000,00	-40 488 000,00	
Museovirasto/Suomen kansallismuseo	0,00	54 235 000,00	-54 235 000,00	
<i>Laki taidenäyttelyiden valtiontakuusta (411/1986) ³⁾</i>				1 000 000 000,00
Takuut yhteensä	26 597 000,00	640 701 000,00	-614 104 000,00	1 000 000 000,00
Takaukset ja takuut yhteensä	2 761 619 210,21	2 966 000 318,91	-204 381 108,70	4 721 413 312,21
¹⁾ Esittämistavan muutos: Käytettävissä olevana enimmäismääränä esitettiin vuoden 2016 tilinpäätöksen liitteellä määrä, johon valtion vastuu voi takauksia ja takuita koskevien päätösten perusteella enimmillään nousta. Jos takaukselle tai takuulle on säädetty laissa enimmäismäärä, vuoden 2017 tilinpäätöksen liitteellä sarakkeessa esitetään lain mukainen enimmäismäärä.				
²⁾ Laeissa ei ole säädetty takauksille enimmäismäärää.				
³⁾ Laissa säädetty enimmäismäärä takuille on 1 000 000 000 euroa.				
Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain				
Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi	
	€	%	€	
Euro	2 761 619 210,21	100,0	1,0000	
Yhteensä	2 761 619 210,21	100,00		

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset (esim. vuokria, atk-käyttöpalveluja ja muita tällaisia toimintamenoista maksettavia hankintoja koskevat sopimukset, diaarinumerot mainittava)	Talousarvio- menot v. 2017, euroa	Määrärahatarve v. 2018, euroa	Määrärahatarve v. 2019, euroa	Määrärahatarve v. 2020, euroa	Määräraha- tarve myöhemmin, euroa	Määräraha- tarve yhteensä euroa
Kotus, vuokrasopimus Virastotalo Hakaniemenranta 6, diaarinro: 99/06/15	589 283	592 659	592 659	592 659	642 047	2 420 024
Kavi, vuokrasopimus Sörnäisten rantatie dno 14/31/2014	783 814	789 918	789 918	526 612	0	2 106 449
Celia vuokrasopimus/IIRIS-talo	508 259	511 676	521 910	532 348	1 597 044	3 162 978
Taike, vuokrasopimus Hakaniemenranta 6 TKT/8/233/2015	194 260	201 617	201 617	201 617	362 910	967 759
Karvi, vuokrasopimus Postitalo 81/07.00.01/2014	301 958	311 017	312 000	312 000	312 000	1 247 017
Varastokirjasto	214 236	215 460	216 680	217 900	655 000	1 305 040
YHTEENSÄ	2 591 810	2 622 347	2 634 784	2 383 136	3 569 001	11 209 267
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset ¹⁾						
Muut sopimukset ja sitoumukset (muulla perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset esitetään eriteltyinä säädöksittäin tai päätöksittäin, diaarinumerot mainittava)	Talousarvio- menot v. 2017, euroa	Määrärahatarve v. 2018, euroa	Määrärahatarve v. 2019, euroa	Määrärahatarve v. 2020, euroa	Määräraha- tarve myöhemmin, euroa	Määräraha- tarve yhteensä euroa
OKM maksuosuudet Unescolle (asetus 549/1956)	1 359 382	1 440 000	1 440 000	1 440 000	1 440 000	5 760 000
Valtionavustus tilakustannuksiin, Hanasaaren kulttuurikeskuksen vuokrasopimus	557 000	850 000	850 000	850 000	5 393 000	7 943 000
YHTEENSÄ	1 916 382	2 290 000	2 290 000	2 290 000	6 833 000	13 703 000
¹⁾						
Valtion vastuu yliopistojen vuokrasopimuksista (yliopistolain voimaantulon 559/2009 5 §:n mukainen toissijainen vastuu)	82 774 227	82 774 227	78 243 998	69 335 167	425 219 134	655 572 526
YHTEENSÄ	82 774 227	82 774 227	78 243 998	69 335 167	425 219 134	655 572 526

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat			
Rahaston nimi	Varat 31.12.2017	Varat 31.12.2016	Käyttötarkoitus
Apteekkari Ester Fagerlundin rahasto	371 104,35	372 349,34	Näkövammaisten kirjaston kirjatutannon edistäminen
Yhteensä	371 104,35	372 349,34	

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat							
Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 14 ilmoitettavia tietoja.							
Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset							
Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 15 ilmoitettavia tietoja.							
Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio							
Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 16 ilmoitettavia tietoja.							
Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot							
Kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteellä 17 ilmoitettavia tietoja.							

ALLEKIRJOITUKSET

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätös vuodelta 2017 on hyväksytty
Helsingissä 19. helmikuuta 2018

Sanni Grahn-Laasonen
opetusministeri

Sampo Terho
eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri

Anita Lehikoinen
kansliapäällikkö

Allekirjoitukset

Helsingissä 1.2.2018

Ulla-Maija Forsberg
johtaja
Kotimaisten kielten keskus

Toni Nykänen
hallintopäällikkö
Kotimaisten kielten keskus

Allekirjoitukset

Tilinpäätös, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja toimintakertomuksen, on hyväksytty johtokunnan kokouksessa Helsingissä 8. päivänä helmikuuta 2018.

Pirjo Koivula
opetusneuvos
Opetushallitus
johtokunnan puheenjohtaja

Marketta Ryömä
kirjastonjohtaja
Näkövammaisten kirjasto
johtokunnan sihteeri

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

Dnro 13/22/2018

Allekirjoitussivu opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2017 tilinpäätösasiakirjaa varten

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti on tänään hyväksynyt viraston toimintakertomuksen tiivistelmän opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2017 toimintakertomusta varten.

Helsingissä 1.2.2018

Matti Lukkarila
johtaja

Pirjo Hanhikorpi
hallintojohtaja

2.2.2018
D/10/00.01.03./2018

OPETUS- JA KULTTURIMINISTERIÖ
PL 29
00023 Valtioneuvosto

ALLEKIRJOITUS OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN VUODEN 2017 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAA VARTEN

Olen tänään hyväksynyt Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintakertomuksen osana opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöstä

Harri Peltoniemi
Johtaja

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
PL 28 (Mannerheiminaukio 1 A, 6 krs)
00101 HELSINKI

+358 29 533 5500

Nationella centret för utbildningsutvärdering
PB 28 (Mannerheimplatsen 1 A, våning 6)
00101 HELSINGFORS

+358 29 533 5501

✉ kirjaamo@karvi.fi

Finnish Education Evaluation Centre
PO Box 28 (Mannerheiminaukio 1 A)
FI-00101 HELSINKI

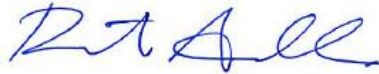
karvi.fi

Tiedon tuotanto

Tiedon tuotannossa kyselyn pohjalta uudistettiin ja julkaistiin Taiken vuositilasto, pilotoitiin Taiken alueprofilia, jonka kehittäminen jatkuu 2018 ja kattaa koko valtakunnan. Taiken barometri julkaistiin maaliskuussa Koko-teatterilla. Tilaisuus oli ensimmäinen laajempi striimattu Taiken tilaisuus ja se keräsi yleisöä toista sataa osallistujaa ja sai hyvää palautetta. Aiheena oli Taiteilijan työskentelyedellytykset muutoksessa. OKM, Cupore ja Taike laativat kolmivuotisen suunnitelman Taiken valtionavustuksen arvioinnista. Työ käynnistyy 2018 ja se on Cuporen ja Taiken yhteistyösopimuksessa mainittu nk. laajempi tutkimus.

Taiteen edistämiskeskus 2.2.2018**Minna Sirnö**

johtaja

Risto Aakko

hallintopäällikkö

ALLEKIRJOITUSSIVU

VARASTOKIRJASTO

HYVÄKSYMME JA ALLEKIRJOITAMME

Varastokirjaston vuoden 2017 tilinpäätöksen, joka sisältää toimintakertomuksen, tuotto- ja kululaskelman sekä taseen.

Kuopiossa 8.2.2018

Ari Muhonen
johtokunnan puheenjohtaja

Minna Abrahamsson-Sipponen
johtokunnan varapuheenjohtaja

Harri Ahonen
johtokunnan jäsen
[työvapaalla 1.3.2018 saakka]

Asko Rossi
johtokunnan jäsen
[työvapaalla toistaiseksi]

Riitta-Liisa Karjalainen
johtokunnan jäsen

Minna von Zansen
johtokunnan jäsen

Johanna Vesterinen
kirjastonjohtaja

Ylioppilastutkintolautakunta

varapuheenjohtaja

Raii Hildén

pääsihteeri

Tiina Tähkä